

PLA D ACCIÓ CULTURAL D IGUALADA
FASE DE DIAGNÒSTIC

ÍNDEX

1. Presentació metodològica.....	5
2. Document de diagnòstic.....	11
2.1. Introducció.....	13
2.2. El marc.....	15
2.3. Infraestructures, equipaments i patrimoni.....	20
2.4. El agents i operadors culturals.....	26
2.5. Les dinàmiques.....	37
2.6. Síntesi del diagnòstic.....	59
3. Annexos.....	65
3.1. Entitats que intervenen en la dinàmica cultural de la ciutat.....	67
3.2. Equipaments culturals.....	70
3.3. Informes dels experts externs.....	73
3.4. Components dels grups de treball del Pla d'Acció Cultural.....	113
3.5. Crèdits.....	115

1. PRESENTACIÓ I METODOLOGIA

Per què un Pla d'Acció Cultural a Igualada ?

Des de fa dues dècades els plans estratègics han estat instruments útils per a la planificació integral dels processos de transformació econòmica i social d'una ciutat o territori. El planejament estratègic en el camp de la cultura és un fenomen molt més recent que ve avalat per l'evidència que avui dia fer cultura no consisteix simplement a realitzar activitats culturals. La cultura, a més d'un instrument per al coneixement, el benestar i la cohesió social, s'està convertint cada cop més en una eina generadora de riquesa, en un component bàsic per al turisme, i en una cruïlla essencial entre les dimensions locals i globals de la societat contemporània.

Antecedents

És per aquestes raons que l'Institut Municipal de Cultura d'Igualada, des de la seva creació l'any 2000, amb la participació del seu nou Consell Consultiu de Cultura, i amb el suport metodològic del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona, ha promogut un procés de reflexió estratègica al voltant de la cultura a la ciutat d'Igualada. Aquesta reflexió, que té els seus precedents en la que l'any 1987 va suposar l'Anoia a debat (Anoia Debat sobre la cultura de la comarca, edició 1988) ha de permetre analitzar i diagnosticar la situació actual de la cultura a Igualada, posant-la en relació amb les tendències més globals que marcaran els propers anys i facilitant la definició dels objectius i de les línies a seguir a mig i llarg termini pels diversos agents culturals, públics i privats, presents a la ciutat.

Criteris

El Pla d'Acció Cultural d'Igualada s'ha concebut com un procés de reflexió obert a tota la ciutadania d'Igualada que permetés la participació responsable de tots els sectors i els agents implicats en la cultura a la ciutat, ja siguin entitats públiques, privades o socials o bé ciutadans que, a títol personal, tenen alguna cosa a dir. El Pla d'Acció Cultural és, també, una eina innovadora capaç de preveure els nous escenaris i contextos de la cultura a la ciutat i alhora d'articular els mecanismes necessaris per fer de la cultura un element central de reflexió, proposta, decisió, avaluació i debat a la societat igualadina.

El procés de reflexió i debat que s'ha posat en marxa amb l'elaboració del Pla d'Acció Cultural d'Igualada, així com la seva posterior concreció i materialització, s'ha fonamentat en els següents criteris:

- **La participació** de tots els sectors i agents implicats, ja siguin de naturalesa pública, privada o social, així com dels ciutadans que a títol personal tinguin coses a dir, i cal garantir que puguin fer-ho.
- **La responsabilitat** de tots els participants, en el sentit que no es tracta de fer "la carta als reis" sinó de pactar les "assignatures pendants" que, en relació amb la cultura igualadina, hauran de ser assumides en cada cas pel conjunt de persones i organitzacions més adient. En aquest sentit, l'administració local ha de ser més la catalitzadora dels processos que no pas la productora dels serveis.

- **La innovació** entesa com a capacitat d'anticipar-se i preveure els nous escenaris i contextos de la cultura a la ciutat i fer-ho en un entorn altament inestable i canviant.
- **La continuïtat**, en el sentit d'establir un sistema de treball permanent, susceptible de perdurar més enllà dels límits temporals de l'elaboració del Pla d'Acció Cultural.

En aquest sentit, des de l'Ajuntament d'Igualada i més concretament, des de l'Institut Municipal de Cultura, s'hauria pogut contractar una empresa externa per tal que fes aquest estudi i elevés a l'Ajuntament les propostes d'actuació en relació a la cultura.

No ha estat pas aquest l'objectiu sinó ben al contrari. Es tractava d'engegar un procés, metodològicament rigorós, però alhora obert, que permetés la participació de totes aquelles persones representatives del món de la cultura en la seva elaboració. Ens ha interessat tant el resultat final com, i fonamentalment, el mateix procés d'elaboració. Aquest ha representat un procés de discussió per part de les diferents persones que tenen alguna cosa a veure amb la cultura i/o són representatives dels seus diferents àmbits. Una assumpció de la realitat cultural de la nostra ciutat, una reflexió sobre els seus reptes de futur, i també la consciència col·lectiva de les possibilitats d'això, la qual cosa ha permès una certa homogeneïtzació del llenguatge i del discurs cultural comú.

Objectius

Posar a debat i revisió allò que els igualadins i les igualadines són i volen ser en l'àmbit de la cultura.

Establir un Pla d'Acció Cultural que permeti determinar quines són les prioritats i les responsabilitats compartides entre les diferents institucions públiques i organitzacions ciutadanes d'Igualada.

III. Crear mecanismes permanents de reflexió i proposta, de decisió, avaluació i debat sobre la realitat cultural de la ciutat.

Fases del Pla d'Acció Cultural d'Igualada

El Pla d'Acció Cultural d'Igualada s'articula en dues fases: una de diagnòstic i una altra de propostes. Ambdues fases haurien de tenir una duració aproximada de tres mesos cadascuna. La realitat ens ha fet veure que, a causa de la complexitat del procés, el temps necessari ha estat més llarg i hem preferit fer-ho sense presses ni urgències, i facilitar la participació de tothom i, sobretot, el treball dels tècnics en l'elaboració dels documents.

La **fase de diagnòstic** ha permès dibuixar una panoràmica contemporània de la situació de la cultura a Igualada, analitzant el paper dels diversos agents culturals de la

ciutat i el de les polítiques desenvolupades per les administracions públiques. D'aquesta manera s'han pogut determinar quines són les seves debilitats i fortaleces internes així com les seves oportunitats i amenaces externes.

La **fase de propostes** ha de facilitar l'ordenació i l'articulació, amb el més ampli consens ciutadà possible, d'un conjunt sistemàtic d'estratègies, mesures i accions que es considerin prioritàries per al desenvolupament de la cultura a Igualada a curt, mig i llarg termini.

La Taula del Pla d'Acció Cultural

La coordinació i supervisió del Pla d'Acció Cultural d'Igualada s'ha fet i es fa des de la Taula del Pla. Aquesta Taula actua com a referent de tot el procés de reflexió i ha anat establint el guió i les pautes a seguir durant les diferents fases del procés.

La Taula del Pla d'Acció Cultural està formada pels coordinadors de les quatre taules de treball, la funció dels quals s'especifica més endavant, així com pels tècnics del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, que donen suport conceptual i metodològic al Pla.

Metodologia

Fase de diagnòstic

Com ja s'ha dit, el diagnòstic ha permès avaluar la situació actual de la cultura a Igualada i establir quines són les seves potencialitats de cara al futur.

Per dur a terme aquesta fase del Pla d'Acció Cultural ens hem dotat de diverses eines o instruments: les taules de treball, l'elaboració d'un recull de dades sobre la situació cultural d'Igualada i la redacció d'un document final de diagnòstic.

Les taules de treball, la seva composició i el seu funcionament

Les taules de treball són grups oberts de participació ciutadana, tant a nivell individual com col·lectiu, al voltant dels temes culturalment significatius per a la societat igualadina. A més, les taules han facilitat la participació, en cadascun dels àmbits de la seva reflexió, d'aquells agents culturals que són rellevants per a la ciutat d'Igualada. Les taules de treball del Pla d'Acció Cultural han estat les següents: Cultura i Territori, Cultura i Societat, Cultura i Creació i Cultura i Memòria.

Cadascuna d'aquestes taules de treball ha estat coordinada per un equip format per:

- 1 membre del Consell de Cultura.
- 1 expert/a o persona significada en l'àmbit de la cultura a Igualada.
- 1 expert/a extern/a o persona especialista en el tema objecte de reflexió.
- 1 tècnic municipal.

Les funcions de l'equip de coordinació de les taules de treball

El paper que han jugat en la fase de diagnòstic del Pla d'Acció Cultural tant els membres del Consell de Cultura com els experts locals, els experts externs i els tècnics municipals, s'ha dissenyat tot intentant conjugar els àmbits de coneixement i les possibilitats i capacitats de cadascú.

La interrelació i el diàleg entre l'equip de coordinació de cadascuna de les taules ha fet possible l'establiment del guió i de la metodologia concreta de treball que ha regit en el seu funcionament, ja que el resultat d'aquestes taules havia de poder oferir, com així ha estat, tota una sèrie de reflexions i d'elements de consens sobre l'estat de la cultura a Igualada, que és la part fonamental per a l'elaboració del document final de diagnòstic.

Aquesta interacció entre les quatre parts fonamentals del procés de diagnòstic està directament vinculada a la informació de què disposa cadascuna. Per una part, els membres del Consell de Cultura i el grup d'experts locals, com a elements significatius de la comunitat igualadina, són molt més sensibles a algunes de les demandes i expectatives expressades des de la ciutadania i a la recerca d'elements de reflexió i consens. Per una altra, els experts externs, com a especialistes en el tema proposat, tenen un ampli coneixement de l'entorn temàtic de la taula de treball, i, per últim, els tècnics municipals de l'Ajuntament d'Igualada són els que millor coneixement tenen del territori en el qual desenvolupen el seu treball diari.

Fruit de l'assumpció d'aquests rols i les interaccions entre ells, les funcions i les tasques que ha assumit cadascú d'aquests protagonistes ha estat:

- **El membre del Consell de Cultura ha** presidit la taula de treball i ha exercit la funció de moderador de les sessions.
- **L'expert/a local** de la cultura igualadina ha actuat com a presentador/a i introductor/a dels temes a tractar i ha tingut la funció de coordinar el grup i de fer seguir el guió acordat per al desenvolupament del debat. També ha estat el canalitzador dels suggeriments i les aportacions de la ciutadania, tant si s'han fet durant les sessions de treball o fora d'aquestes.
- **L'expert/a extern/a** és un observador qualificat encarregat d'aportar els plantejaments més tècnics sobre el tema de la taula de treball, i d'oferir, si escau, noves visions i propostes. En finalitzar el procés de reflexió, ha elaborat un informe relacionant la visió més general del tema amb la realitat igualadina, que s'adjunta en el document de diagnòstic.
- **El/la tècnic/a municipal** ha actuat com a secretari de la taula de treball i ha elaborat les actes i els informes de les diverses sessions de treball.

La temàtica de les taules de treball

Atès que cultura implica territori i identitat, i que cultura és també participació i cohesió, a més de creació i memòria col·lectiva, la reflexió de les taules de treball del Pla d'Acció Cultural d'Igualada s'ha articulada al voltant d'un seguit de **temes cruïlla** que intenten anar més enllà de la tradicional divisió en sectors d'activitat que se sol aplicar a la cultura. Aquests temes, que constitueixen els principals focus del diagnòstic, han estat els següents:

- **Taula de treball 1: CULTURA I TERRITORI**

L'objecte d'aquesta taula de treball ha estat la reflexió al voltant del paper que juga Igualada com a territori cultural, és a dir, com a espai d'identitat i a la vegada de diferenciació, així com l'articulació entre els serveis culturals d'Igualada, els seus barris, la Conca d'Òdena, la nostra comarca i les comarques veïnes, a més de la influència que en el camp de la cultura té l'espai metropolità barceloní, tenint en compte altres elements com són la cohesió social, el desenvolupament econòmic o les possibilitats de projecció exterior.

- **Taula de treball 2: CULTURA I SOCIETAT**

Aquesta taula de treball ha reflexionat sobre l'estat de les pràctiques culturals a Igualada, atorgant una especial atenció a l'oferta de productes i serveis en el sector de la cultura i el lleure, a l'anàlisi dels hàbits, les pràctiques i les demandes culturals de la ciutadania, a la formació de futurs públics per a la cultura i a la situació del teixit social a l'entorn de les arts i la cultura.

- **Taula de treball 3: CULTURA I CREACIÓ**

L'objecte d'aquesta taula de treball ha consistit en la reflexió sobre el paper de la creació i els artistes professionals i afeccionats en la vida cultural igualadina, conferint especial importància a les dinàmiques i sectors emergents, al paper de la indústria i el comerç de les arts i la cultura, als sistemes de suport (espais, ajuts, vies de promoció) i a l'articulació dels diversos àmbits de creació.

- **Taula de treball 4: CULTURA I MEMÒRIA**

La reflexió d'aquesta taula de treball es troba a la cruïlla entre els conceptes habituals de "patrimoni" i "tradició", i ha volgut orientar el debat cap a un concepte més ampli de patrimoni entès com a element col·lectiu d'identitat i pertinença a l'entorn i, analitzar-lo en les seves diverses vessants: arquitectònic, moble, natural, bibliogràfic i documental, històric o etnològic. Alhora s'ha proposat debatre sobre la dialèctica entre tradició, innovació, conservació i dinamització així com sobre la valoració de nous contextos com són el turisme, l'educació, les noves tecnologies o els mitjans de comunicació.

2. DOCUMENT DE DIAGNÒSTIC

2.1. INTRODUCCIÓ

Aquest document s'ha elaborat a partir dels instruments bàsics previstos en la fase de diagnòstic del PACI: les taules de treball i el recull de dades de situació de la cultura a Igualada.

Les **taules de treball** s'han reunit les tres sessions programades i han comptat amb la presència d'unes cent persones relacionades amb diferents sectors i àmbits de la realitat cultural igualadina, procedents de la ciutat i d'altres municipis de la comarca. Hi han estat representades institucions, entitats, professionals, grups o col·lectius amateurs, així com ciutadanes i ciutadans interessats per la cultura, que hi ha estat presents a títol individual¹.

Les taules de treball han aportat un important volum d'informació mitjançant les opinions expressades pels participants en els debats i les valoracions realitzades sobre els diferents aspectes de la realitat cultural igualadina proposats en les taules de treball respectives. Aquesta informació s'ha completat amb els documents elaborats per cadascun dels experts externs².

La informació generada en aquest procés de participació té una dimensió bàsicament qualitativa, ja que es fonamenta en la percepció i l'experiència personal dels participants, que han adquirit com a productors i/o consumidors de la producció cultural local. Aquest bloc d'informació es complementa amb un segon bloc d'informació de base, de caràcter quantitatiu corresponent a les dades de situació.

Les **dades de situació** inclouen informació de base, informació cultural d'Igualada i informació cultural de ciutats amb un perfil demogràfic i territorial similar a Igualada.

La informació de base incorpora una sèrie de dades demogràfiques i econòmiques que constitueixen indicadors bàsics sobre la realitat socioeconòmica d'Igualada i el seu marc territorial de referència.

La informació cultural d'Igualada incorpora dades tècniques, econòmiques i funcionals sobre els equipaments culturals –nombre, dimensió, característiques tècniques, ús i freqüentació-, els agents culturals –entitats i grups culturals, institucions, professionals- i altres informacions que permetin copsar la situació de les dotacions i la dimensió de determinats aspectes de la dinàmica cultural de la ciutat –activitats culturals programades, pressupostos, inversions, públics, etc.-.

Finalment, amb les dades culturals corresponents a altres ciutats, s'obtenen referents que permeten comparar i contrastar determinats aspectes –inversions, pressupostos, dotacions, públics, etc.- de la realitat cultural local i situar-la respecte de les realitats culturals de les ciutats anàlogues.

El procés de redacció del diagnòstic s'ha complementat, lògicament, amb la informació i documentació de caràcter general indispensable per a l'elaboració d'un document d'aquestes característiques.

¹ Vegeu annex.

² Vegeu annex.

El diagnòstic s'estructura en quatre apartats i pretén fer una anàlisi de la realitat cultural igualadina, des d'una **visió transversal** de la cultura davant d'una visió més sectorial o temàtica. És a dir, no s'analitza la situació del teatre, les agrupacions corals o els festivals de música –per posar alguns exemples– en particular, sinó que aquests elements es contemplen com a graons o peces del **procés de producció i consum cultural** que es desenvolupa a la ciutat.

Un procés que pot estar més o menys determinat per l'existència o absència, per la quantitat i qualitat d'unes infraestructures o **equipaments**. Escenaris físics, continents del procés cultural, però cada vegada menys, escenaris neutres d'aquest procés: "hardware" cultural, però també sistema operatiu: una biblioteca no és solament, i cada vegada menys un dipòsit "continent" de llibres; és un centre de producció de serveis culturals diversos. El mateix criteri es pot aplicar a altres equipaments: museus, arxius, centres culturals, etc.

Els **agents** culturals són els operadors del procés cultural i des de l'Administració, l'empresa o l'associacionisme programen les "aplicacions" culturals. La realitat cultural dels municipis es conforma per l'acció d'aquests agents, que des de la seva actuació aconseguen treure més o menys rendiment del "hardware" cultural.

Les **dinàmiques culturals** de la ciutat són el reflex d'aquest procés de producció cultural: educació, creació, difusió, consum. El resultat d'una relació dinàmica, entre operadors i usuaris, d'una interacció entre agents i una ciutadania, que en definitiva és la protagonista i beneficiària d'aquest procés.

Amb aquest enfocament transversal es pretén construir un marc de diagnòstic on es puguin veure reflectits tots els implicats en la construcció de realitat cultural local des dels sectors i àmbits respectius, ja siguin aquests el teatre amateur, la música clàssica o l'art digital. Un diagnòstic que permeti delimitar els trets fonamentals que caracteritzen la situació actual de la cultura a Igualada, i apuntar alguns eixos bàsics de desenvolupament estratègic. Uns eixos que en el seu moment comptaran amb tota probabilitat amb propostes concretes referides al teatre amateur, la música clàssica, l'art digital i la resta d'àmbits temàtics i sectors de la cultura local.

2. 2. EL MARC

EL TERRITORI

El titular: **Igalada ciutat mitjana, amb una centralitat limitada en una comarca escapçada, en un territori de transició**

La dada: *Igalada és la capçalera d'una àrea comercial amb una població de 101.840 habitants³*

Igalada és el principal nucli urbà i econòmic de la comarca de l'Anoia, un territori que ha estat definit habitualment com a "comarca de transició" entre la Catalunya litoral i la interior, amb tots els components físics i humans que les caracteritzen. Aquesta dimensió de "transició" la situaria en un mateix àmbit d'afinitat territorial amb el Bages i Osona, en el que s'ha vingut a anomenar les comarques de la Catalunya Central.

Es tracta també d'una comarca no massa ben estructurada territorialment, on es reconeixen pel cap baix tres sectors ben diferenciats : l'Alta Anoia que s'articula entorn el nucli de Calaf; el sector sud, que a través del Baix Llobregat i l'Alt Penedès es decanta progressivament cap a la dinàmica metropolitana i, finalment, el sector central a l'entorn de la Conca d'Òdena, el més articulat pròpiament amb Igalada. La comarca ha patit un dèficit històric d'infraestructures de comunicació, i la xarxa de transports ha contribuït a reforçar aquesta dinàmica de fragmentació: Les vies de comunicació principals, començant per la N-II, han actuat més com a vies de pas que d'articulació del propi territori. Les millores en aquest àmbit portades a terme en els darrers anys no han contribuït decididament a trencar aquesta dinàmica de fragmentació, atès que s'han reforçat els eixos que actuen com a "vies de pas" com la N-II o l'Eix Transversal. Pel que fa a Igalada, el desdoblament de la N-II ha resultat determinant per apropar la ciutat a la dinàmica de Barcelona –tal com ho demostra l'increment de la mobilitat habitual- introduint una dimensió metropolitana més que evident en la seva estructuració territorial.

Mobilitat obligada: Principals destinacions i orígens

DESTINACIONS	1991	1996	Dif. 91-96
Barcelona	870	1.090	25,3
Vilanova del Camí	612	666	8,8
Òdena	498	582	16,9
Jorba	221	300	35,7
Santa Margarida de Montbui	173	212	22,5
Cerdanyola del Vallès	44	151	243,2
Capellades	111	116	4,5

³ Segons dades de l'*Anuario Comercial de España 2000*, editat pel Servei d'Estudis de "La Caixa", Igalada és centre d'una subàrea de mercat dins l'àrea de mercat de Barcelona. La categoria de subàrea és equivalent a ciutats com Terrassa, Sabadell, Granollers, Mataró o Igalada. Actualment es reconeixen a Catalunya solament 7 àrees de mercat – les quatre capitals provincials, Vic, Olot i Manresa.

ORÍGENS	1991	1996	Dif 91-96
Santa Margarida de Montbui	3.327	3.152	-5,3
Vilanova del Camí	2.533	2.562	1,1
Òdena	761	733	-3,7
Capellades	282	275	-2,5
Barcelona	113	231	104,4
Sant Martí de Tous	208	197	-5,3
Pobla de Claramunt	228	190	-16,7

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

La centralitat territorial d'Igualada es projecta en primer lloc cap a aquesta comarca "real" al voltant de la Conca d'Òdena, però el seu potencial d'atracció no s'esgota aquí, o almenys no en tots els àmbits: a nivell de relacions econòmiques, la posició jeràrquica d'Igualada és similar a la de ciutats com Vilafranca del Penedès o Granollers⁴, i a nivell de projecció cultural la situació és similar. Aquest potencial d'atracció es veu sovint menysvalorat en la percepció dels agents culturals de la ciutat, que situen Igualada a un nivell molt inferior al de Vic, Manresa o les ciutats esmentades. Es detecta un cert emmirallament respecte a les realitats culturals d'aquestes ciutats, i de forma molt especial en aquelles que han aconseguit esdevenir referents de país per la dimensió o la projecció que ha assolit algun aspecte puntual de la seva realitat cultural, el que no hauria aconseguit Igualada.

La conveniència, la possibilitat o l'oportunitat que Igualada arribi a assolir aquesta categoria a través de la potenciació d'algun dels actius de la cultura local ha estat un dels temes recurrents dels debats a totes les taules del PACI, i per tant ha de constituir una de les claus del diagnòstic. Però més enllà de determinació d'aquest element, l'escenari de futur de la cultura igualadina passa d'una banda, per exercir efectivament la seva capitalitat cultural respecte a la comarca i d'altra banda, per definir el seu rol entre les comarques de la Catalunya Central i el seu ancoratge metropolità.

El discret encant de la ciutat mitjana

El model d'urbanització que s'imposa en l'actual fase de desenvolupament capitalista es caracteritza per la tendència a la "desurbanització". Les grans aglomeracions urbanes s'escampen pel territori i conformen el model de "ciutat difusa". Una model caracteritzat per l'especialització, la fragmentació i privatització d'espais i funcions que se situaven majoritàriament en l'esfera pública en la ciutat industrial. Un model que compromet seriosament el repte de la sostenibilitat i afavoreix la fragmentació i l'exclusió social.

El "nou urbanisme", tan en boga en el món anglosaxó, no és més que una de les cares d'aquest procés. Lloa les virtuts de la ciutat compacta, sostenible i integradora, però la construeix de bell nou en zones allunyades de la congestió urbana i la conflictivitat social i la blinda contra possibles intrusos no desitjats⁵. l'escola pública és una bassa d'oli a Matadepera, Vilassar de Dalt o Sant Cugat...

⁴ Segons dades de l' *Anuario Comercial de España*

⁵ L'àrea metropolitana de Saint Louis als EUA, ha passat de 5 a 92 ciutats independents. La majoria d'aquestes "ciutats" tenen alternativament o bé menys del 2% o més del 80% de població afroamericana. El "blindatge" es pot conformar de forma discreta a "tant per metre construït" o literalment fortificant la ciutat: als EUA a mitjan de la dècada dels 80 del segle XX hi havia ja 80.000 "ciutats" privades, tancades i vigilades amb seguretat privada.

La ciutat mitjana es pot considerar com la rèplica "natural" i original de les produccions "sintètiques" del nou urbanisme. És un marc propici per assolir sense trampes la sostenibilitat i la cohesió social. Igualada, com a ciutat mitjana, compacta i diversa es troba en aquesta tessitura. El repte no és poca cosa i la cultura hi té alguna cosa a dir.

Ciutat, globalització i noves tecnologies

Més enllà, també, de les centralitats i jerarquies territorials en un sentit, diguem-ne tradicional, no es poden deixar de banda les dinàmiques territorials derivades de fenòmens com la globalització i l'eclosió de les noves tecnologies.

Un nou escenari que propicia una nova interacció entre cultura local i global, no exempta de tensions. El nou escenari tecnològic brinda a qualsevol realitat cultural ben posicionada l'oportunitat de participar en la producció de la cultura global, però la globalització econòmica tendeix a imposar uns continguts globals, que casualment produeixen els grans grups empresarials que pugnen per imposar-se en un mercat cada vegada més global: El mateix dia en què s'atorguen els Premis Ciutat d'Igualada, l'obra guanyadora del premi d'Art Digital es podrà contemplar a tot el món a través de la xarxa...però qui farà ús d'aquest privilegi?

De tota forma, i sense voler infravalorar el perill d'estandarització i uniformització cultural, també és cert que la globalització ha generat de retruc un ressorgiment de les cultures locals.

En aquest context de la globalització, les relacions de complementarietat –per obtenir sinèrgies de territoris contigus, per elaborar, intercanviar experiències- i de competència –per atreure fluxos de capitals- seran cada vegada més freqüents, i el seus electes i gestors no poden donar l'esquena a aquesta evidència. Cal insistir en la simultaneïtat de la complementarietat amb la competència: dues ciutats poden estar litigant per acollir un gran equipament o esdeveniment cultural –o de qualsevol altre tipus- sense que això els impedeixi formar part d'una mateixa xarxa de ciutats *educadores, modernistes o sostenibles* per posar algun exemple⁶. I, per tant, al mateix temps que "competeixen" poden estar intercanviant experiències de gestió, elaborant estratègies comunes o actuant com a grup de pressió per obtenir més recursos públics o privats. Per tant, el futur posicionament territorial de la ciutat hauria de passar no tant per la implementació d'aquest "referent de país" com per la definició del seu posicionament com a node en una estructura de xarxes – de ciutats museístiques, educadores musicals, de patrimoni industrial...- implementades sobre diferents nivells territorials, amb una importància creixent de les noves tecnologies.

⁶ Alexander Von Vegesack, creador i director del "Vitra Desing Museum" de Weil am Rhein (Alemanya), es refereix a aquest efecte de complementarietat en els següents termes: "cada vegada que s'obre un nou museu augmenta el desenvolupament econòmic. L'últim museu que ha obert és el de la Fundació Beyeler a Riehen, Suïssa. Contràriament al que pugui semblar, no ens fem la competència, ja que la regió, en ser cada vegada més atractiva, incita el visitant a prolongar-hi l'estada i tothom en surt beneficiat". Vegeu a Franch, Enric (editor) *Nous espais per a la cultura a Europa*, Diputació de Barcelona, 2001

LA POBLACIÓ

El titular: **Una població estable, una societat més diversa i complexa**

La dada: 3,2 % de creixement demogràfic en el període 1981-98

La població al municipi d'Igualada s'ha mantingut pràcticament constant en els darrers anys. El creixement demogràfic propi dels anys 60 i 70 es frena de cop al final d'aquest decenni, de forma que des de 1981 la població de la ciutat pràcticament no ha variat. Però aquesta dada, no pot reflectir de forma fidedigna la dinàmica demogràfica igualadina atès que aquesta s'ha de contemplar dins l'àmbit d'allò que s'ha de considerar el "territori real" on s'inscriu: la Conca d'Òdena.

Evolució de la població als municipis de la Conca d'Òdena 1981-96

	1981	1991	1996	Dif. 81-96 %
IGUALADA	31.532	31.855	32.512	3,1
ÒDENÀ	2.586	2.534	2.656	2,7
STA. M. DE MONTBUI	8.178	9.308	9.113	11,4
VILANOVA DEL CAMÍ	8.368	9.317	10.060	20,2
CONCA D'ÒDENÀ	50.664	53.014	54.341	7,3

Font: Generalitat de Catalunya. Idescat

Les previsions a curt i mitjà termini apunten al manteniment d'aquesta tendència ja que amb un creixement natural pràcticament estancat, les possibilitats d'un fort creixement migratori són a hores d'ara limitades.

D'una banda, un hipotètic creixement provocat per l'arribada de residents procedents de l'entorn metropolità de Barcelona queda limitat per la manca d'estocs significatius de sòl urbanitzable que permetin acollir actuacions residencials de gran dimensió. Val a dir que fins ara, la Conca d'Òdena no s'ha vist afectada per les tendències demogràfiques derivades de l'externalització del creixement metropolità de Barcelona, que sí que s'han concretat en altres zones de la comarca, bàsicament en l'àrea de Piera i Masquefa.

Municipis de la Conca d'Òdena: relació població/sòl urbanitzable respecte al total comarcal

Municipi	Població 1996	% Comarca	Sòl urbanitzable ha. 1996	% Comarca
Igualada	32.512	37.4	39.4	4.5
Òdena	2.656	3.1	85.5	9.7
Sta. M. Montbui	9.113	10.5	22.	2.5
Vilanova del Camí	10.060	11.6	59.1	6.7
Total Conca d'Òdena	54.341	62.5	206.1	23.4
Resta comarca	32.623	37.5	673.8	76.6

Font: Generalitat de Catalunya. Idescat

Pel que fa a l'altre moviment demogràfic de més actualitat, el de la immigració dels països del sud, tampoc s'ha manifestat de forma significativa a Igualada, que presenta una taxa de residents d'origen estranger molt inferior a la mitjana catalana. Tot i que es pugui produir un canvi de tendència en aquesta direcció, la conjuntura econòmica i laboral tampoc fa preveure cap mena de "boom" migratori.

Població per lloc de naixement (% sobre població de dret 1996)

	Igualada	Comarca	Catalunya
Nascuts a Catalunya	74,4	72,7	68,4
Nascuts a la resta de l'Estat	22,1	25,9	28,8
Nascuts a l'estranger	1,5	1,4	2,8

Font: Generalitat de Catalunya. Idescat

L'horitzó demogràfic a curt i mitjà termini on es desenvoluparà l'acció cultural igualadina es dibuixa bàsicament a partir d'una població pràcticament estabilitzada, que incorporarà un contingent migratori dels països del sud probablement superior a l'actual, -molt baix en termes relatius tal i com es pot veure en la taula- però tampoc excessivament elevat, i que seguirà la tendència a l'envelliment pròpia de les societats occidentals. En aquest sentit es pot remarcar que l'any 1997, el nombre de persones majors de 65 anys va superar per primera vegada els menors de 15, cosa que confirma un índex d'envelliment elevat.

Indicadors d'envelliment per barris (%) 1997

	Taxa d'envelliment	Índex d'envelliment
Sant Crist	6,72	144,5
Fàtima	21,11	139,6
Poble Sec	5,94	141
Les Flors	10,01	84,43
Set Camins	10,97	65,24
Montserrat	23,53	222,54
Molí Nou	11,40	217,16
Les Comes	5,66	16,72
Nucli Antic-Adoberies	12,56	409,27
Soledat	7,46	184,65
Igualada	19,99	137,29

Font: Ajuntament d'Igualada

Uns paràmetres que conformaran una realitat sociodemogràfica més diversa i més complexa que la present, però tampoc radicalment diferent.

Aquest escenari sociodemogràfic, referma la vigència d'una acció sociocultural que doni resposta als nous reptes demogràfics, imprescindible per afrontar el perill persistent d'exclusió social i atenta al nou paradigma de la interculturalitat.

2. 3. INFRASTRUCTURES, EQUIPAMENTS I PATRIMONI

EQUIPAMENTS

El titular: **Una ciutat ben dotada**

La dada: 487⁷ milions, despesa corrent destinada al funcionament dels equipaments municipals en el pressupost del 2001

La ciutat d'Igualada compta en l'actualitat amb una dotació d'equipaments i infraestructures culturals més que acceptable. El bloc d'infraestructures bàsiques està format per una sèrie d'equipaments públics: arxiu, biblioteca, museu, teatre municipal i sala d'exposicions, que responen als estàndards d'una ciutat centre comarcal.

Es tracta en tots els casos d'equipaments moderns, ubicats en edificis emblemàtics de la ciutat, que han estat rehabilitats i adequats a la seva conversió en equipaments culturals especialitzats. En aquest sentit no es detecten mancances quant a la seguretat o l'accessibilitat ni insuficiències significatives pel que fa als requeriments tècnics.

Aquesta xarxa bàsica d'equipaments culturals especialitzats es complementa amb equipaments públics de caire més polivalent com els dos centres cívics i altres equipaments amb diferents titularitats i models de gestió.

El bloc d'**equipaments culturals bàsics** resulta adequat als requeriments tècnics i funcionals propis d'infraestructures culturals especialitzades, i amb vocació d'actuar com a centres de dinamització i serveis culturals.

- Arxiu Històric Comarcal de l'Anoia
- Biblioteca Central d'Igualada
- Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia
- Teatre Municipal l'Ateneu
- Sala d'Exposicions Municipal
- Escola Municipal d'Art
- Escola Municipal de Música i Conservatori de Grau Mitjà

Aquests equipaments estan ben connectats i posicionats en les xarxes d'equipaments públics corresponents: la Biblioteca Central està integrada al Sistema de Lectura Pública, el Museu de la Pell forma part de la Xarxa del MNANTEC, l'Arxiu Comarcal a la Xarxa d'Arxius Històrics, el Teatre Municipal dins el circuit ODA de la Diputació de Barcelona, i pel que fa a les escoles, estan integrades a la Xarxa de centres públics de Catalunya.

Aquesta xarxa bàsica d'equipaments públics especialitzats es complementa amb la resta d'equipaments especialitzats o polivalents de titularitat pública o privada⁸.

⁷ Inclou els equipaments bàsics de l'Institut Municipal de Cultura, l'Escola Municipal de Música i l'Escola Municipal d'Art

⁸ Veure annex

El nivell dels equipaments i el seu funcionament són, en general, ben valorats, i destaca en especial la Biblioteca Central, que mereix una opinió positiva gairebé unànime entre els participants de les taules de treball.

Quant a la ubicació dels equipaments, s'observa de forma nítida una **concentració en la zona centre** de la ciutat, fet que d'una banda s'ha de considerar en clau positiva atès que contribueixen a reforçar la "centralitat" urbana en sentit positiu, però també pot obrir el debat sobre la necessitat d'emprendre una política de descentralització o reequilibri intern. La qüestió es va plantejar a les taules i no es va valorar com un aspecte fonamental; es va fer notar l'opinió compartida que "a Igualada es pot anar a peu a tot arreu", circumstància que convertiria en supèrflua qualsevol acció en aquesta direcció. Efectivament, la dimensió i la forma urbana d'Igualada, molt compacta en els sectors residencials, aporten arguments a aquesta percepció. En principi no es veu com a prioritària una política d'implantació d'equipaments de proximitat atenent a criteris quantitius tant geogràfics –accessibilitat– com demogràfics –massa crítica de població–. En tot cas aquestes implantacions s'haurien de plantejar a partir d'altres criteris com la realitat sociodemogràfica del territori, una lògica que ja s'ha aplicat en la implantació dels **centres cívics als barris de Fàtima i Montserrat**.

Més que una aproximació dels equipaments en el sentit físic de la infraestructura, la prioritat passaria per una aproximació més simbòlica a través de programes culturals i estratègies de participació als entorn socials més impermeables.

No es detecten, per tant, mancances significatives en aquest àmbit; en tot cas algunes **limitacions o aspectes millorables i oportunitats estratègiques**.

- Entre aquests aspectes a millorar es pot apuntar el de les **sales d'exposició**, on es troba a faltar un espai expositiu més ben adaptat que els existents als requeriments tècnics i funcionals que comporten determinats programes expositius que es produeixen en l'actualitat.
- S'endevinen reptes de futur: mantenir l'alt nivell de prestació de serveis assolit, assegurar els recursos econòmics i humans necessaris per assolir aquest nivell, cosa que suposa un important esforç econòmic per a la ciutat. L'alt nivell de despesa actual obliga a actuar amb rigor davant un eventual increment del parc d'equipaments públics.
- Els equipaments culturals bàsics del municipi no presenten signes de saturació i disposen de dotacions i recursos per respondre a futurs requeriments de la demanda cultural: el nivell de freqüentació i ús d'aquests equipaments es pot incrementar en el futur sense que això repercuteixi negativament en la qualitat del servei.
- La situació satisfactòria quant a les infraestructures culturals bàsiques, obre la possibilitat de bastir algun nou tipus d'equipament, que es pugui orientar cap a objectius més arriscats: experimentació, innovació creativa, tecnologia, interculturalitat...
- Tot i així, no es pot deixar de considerar la situació del nucli antic, amb una problemàtica urbanística i social –envelliment, concentració de nous immigrants– que requereix mesures globals més enllà de la intervenció sociocultural...

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Bon nivell de dotació en equipaments culturals bàsics • Equipaments moderns, especialitzats i equipats amb els requeriments tècnics i funcionals bàsics • Equipaments culturals bàsics ben connectats en les xarxes d'equipaments públics • Equipaments molt ben valorats per la ciutadania • Equipaments que reforcen la centralitat urbana • Equipaments –centres cívics- que incideixen positivament en la cohesió social • Els equipaments culturals bàsics no presenten signes de saturació i disposen de recursos per respondre a futurs requeriments de la demanda: es pot incrementar el nivell d'ús sense que això repercuteixi negativament en la qualitat del servei. • Possibilitat de bastir algun nou tipus d'equipament, que es pugui orientar cap a objectius més arriscats: experimentació, innovació creativa, tecnologia, interculturalitat... 	<ul style="list-style-type: none"> • Assolir un elevat nivell d'eficiència entre els recursos econòmics i humans assignats i els resultats obtinguts. • Assegurar el màxim nivell d'ús i gaudi de la ciutadania d'aquests recursos públics, i arribar a tots els sectors de la societat igualadina . • L'esforç pressupostari que comporta l'actual nivell de dotació condiona l'expansió futura amb dotacions que suposin un alt nivell de despesa. • Cal adaptar alguna de les sales d'exposició a les exigències dels programes expositius que l'art genera en l'actualitat.

PATRIMONI

El titular: **Un patrimoni considerable, unes actuacions millorables**

La dada: *130 elements arquitectònics patrimonials recollits en l'Inventari del patrimoni artístic de Catalunya*

La ciutat compta amb un patrimoni arquitectònic i monumental més que notable, amb representació de diverses èpoques i estils. El **nucli antic** acull els principals elements preindustrials, amb l'església de Santa Maria com a construcció més important d'aquesta etapa. Però el gruix del patrimoni arquitectònic correspon als segles de la industrialització, amb una important representació del **modernisme** i de **construccions relacionades amb diverses facetes de la industrialització** a la ciutat⁹, entre les quals cal fer esment al barri adober i el **conjunt del Rec**, sense oblidar aquesta obra singular com és la **Llar del Sant Crist**. Quant a les formes constructives més contemporànies, cal fer esment al **Cementiri nou**.

Inventari patrimonial

Edificis religiosos	8
Arquitectura del segle XVIII i XIX	20
Arquitectura del segle XX. Modernisme i Noucentisme 1900-1945	50
Arquitectura industrial	16
Arquitectura contemporània	14
Altres monuments d'interès	10
Elements i/o jaciments arqueològics	12
TOTAL	130

La **preservació del llegat patrimonial no ha estat precisament exemplar**: S'han perdut o malmès construccions rellevants, en l'actualitat es palesa el deficient estat de conservació d'alguns edificis o espais emblemàtics, i tot just s'acaba d'enllestir la primera redacció del **Catàleg**¹⁰.

L'aprovació d'aquest catàleg permetrà evitar desgavells futurs, però no resoldrà per si mateix problemàtiques com el deteriorament del nucli antic, les dificultats per conservar i rehabilitar edificis com la Cotonera, l'ús que es pugui donar a aquest o altres edificis com l'Escorxador, o altres problemàtiques que només es poden afrontar amb els instruments i els recursos adequats, i que s'ha de contemplar des d'una perspectiva global d'actuació i gestió del patrimoni.

La **informació** que sobre el patrimoni local s'ofereix als visitants i als propis ciutadans **resulta manifestament millorable** en aspectes com: senyalització d'edificis i elements singulars; itineraris i recorreguts per la ciutat i/o entorns; material de divulgació; punt d'informació turística¹¹.

⁹ Cal esmentar el recull realitzat per Maria Dolores del Castillo sobre 100 edificis modernistes

¹⁰ El catàleg provisional inclou 130 elements.

¹¹ El Consell Comarcal compta amb un punt d'informació turística, obert en horaris d'oficina, és a dir, tancat els dissabtes, diumenges i tot el mes d'agost, dies en què es pot produir hipotèticament una major presència de visitants.

Els actius patrimonials locals es completen amb equipaments com l'Arxiu Comarcal i el Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia, ja esmentats en l'apartat anterior.

L'**Arxiu Comarcal** aplega, entre altres fons custodiats, els del municipi d'Igualada (1359-1996) i els del districte notarial (1281-1969), l'Arxiu Fotogràfic Municipal d'Igualada (1850-1996) i una important videoteca (1921-1994).

El **Museu de la Pell d'Igualada** i Comarcal de l'Anoia, declarat secció del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, està especialitzat en el patrimoni industrial i tecnològic en relació a la pell i a l'aigua. La seva especialització en fa un museu singular, l'únic a la Península i un dels tres existents a Europa dedicats a la indústria i la tecnologia de la pell. Aquest **alt nivell d'especialització** pot permetre incorporar el Museu a projectes en xarxa i col·laboracions amb altres institucions a nivell estatal o internacional.

La trajectòria d'aquest equipament indica un increment sostingut del nombre de visitants i usuaris des que es van inaugurar les instal·lacions en la seva ubicació actual

Visitants i usuaris del Museu de la Pell

Any	Museu	Auditori, sala d'exposicions, altres espais, tallers
1990	992	18.541
1991	7.808	23.154
1992	6.750	20.897
1993	9.531	23.916
1994	6.750	25.088
1995	9.531	24.756
1996	12.780	24.283
1997	11.023	23.336
1998	14.993	27.561
1999	15.447	27.497

Pel que fa al patrimoni immaterial, es destaquen com a actius importants algunes **festes i diades de calendari tradicional** –Tres Tombs, Festa Major, Reis-. Les festes populars han estat valorades de forma positiva en totes les taules sota diferents apreciacions. S'ha destacat el caràcter participatiu i la massiva resposta ciutadana que reben aquestes celebracions. Tanmateix, les festes no han rebut excessiva atenció en la taula de treball de patrimoni, pel que fa al seu vessant de patrimoni immaterial local. Els debats s'han centrat molt en aspectes de patrimoni material, de forma que els elements del patrimoni espiritual o simbòlic no han rebut excessiva atenció. S'han fet referències a festes i tradicions; a la recuperació d'elements gairebé oblidats de la tradició local¹² i a una vaga noció sobre els modes de vida quotidiana induïts per la tradició industrial. Tampoc no s'han tractat altres aspectes vinculats al contingut de la taula com ara: el patrimoni com a factor d'identificació col·lectiva i de cohesió social, el patrimoni com a factor de creixement econòmic o de desenvolupament local.¹³

La situació actual dels elements patrimonials planteja unes direccions d'actuació que podrien passar per¹⁴:

¹² Cal esmentar la tasca d'entitats com l'Agrupació Folklorica o Bitrac Dansa.

¹³ Val a dir que ambdós temes es van tractar en la taula de cultura i territori.

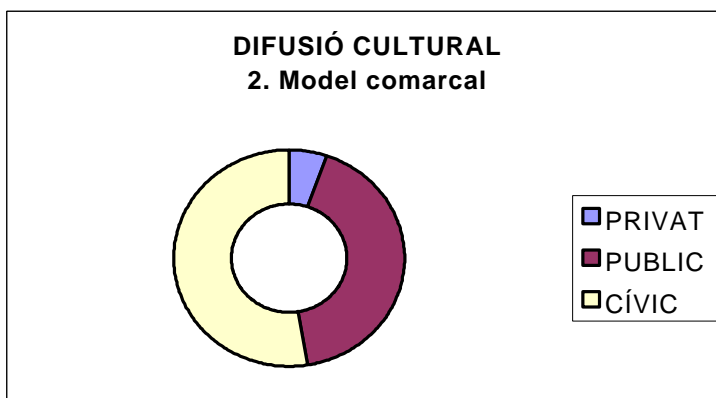
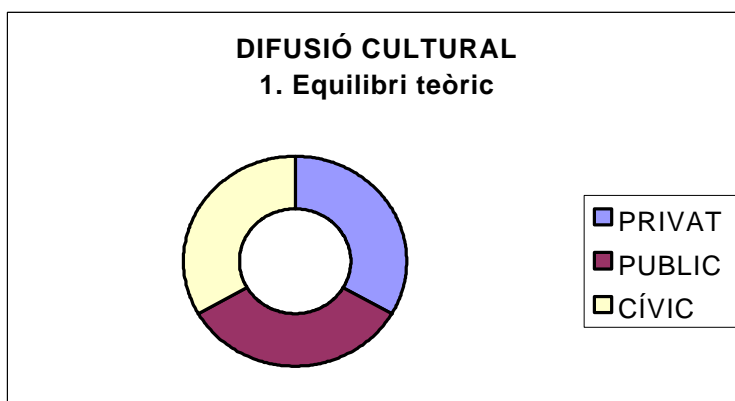
¹⁴ Vegeu informació més detallada a l'informe final de la Taula de Cultura i Memòria en l'annex d'aquest document.

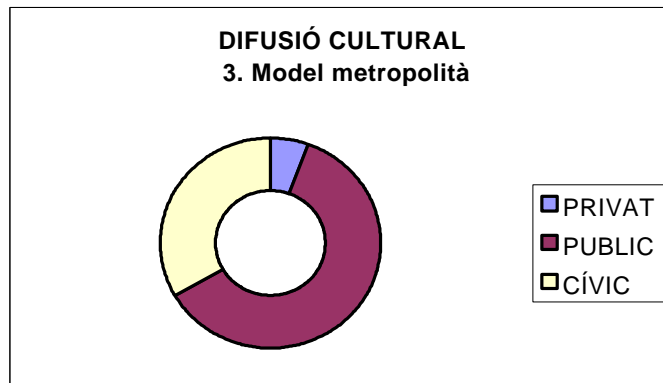
- La necessitat de protegir diversos i valuosos edificis i elements arquitectònics que conformen la història de la ciutat: edificis modernistes (cases i antic celler i molí d'oli), antic Escorxador, elements relacionats amb el riu i el seu aprofitament industrial (activitat adobera), etc.
- La necessitat de posar en valor tots aquests recursos per garantir una imatge ciutadana de qualitat: restauració i neteja de façanes, il·luminació de cases modernistes, senyalització de monuments i itineraris, recuperació de noms antics de carrers, etc.
- Com que no es pot conservar tot, i els recursos a invertir-hi són escassos, cal establir criteris clars i generals i prioritats per determinar què es vol protegir. En aquest sentit s'imposa la recerca d'uns instruments i d'unes estratègies globals de planificació en un política global de patrimoni.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • El conjunt d'elements patrimonials materials i immaterials • Les festes populars • Les institucions, entitats i persones implicades en la conservació, l'estudi i la divulgació del patrimoni local • El Museu de la Pell, amb la seva especialització temàtica • El riu Anoia, el Rec i la cultura industrial de l'aigua ofereixen una síntesi de natura i cultura i són un gran recurs a recuperar i desenvolupar • La possibilitat de fer compatible l'ús i el gaudi del riu amb la recuperació del barri adober i el Rec 	<ul style="list-style-type: none"> • Mal estat de conservació d'edificis emblemàtics i dificultats per rehabilitar-los • Sentiment de degradació del nucli antic, tot i les actuacions urbanístiques i de rehabilitació recents • Mal estat de conservació del patrimoni natural i cultural dels entorns • Insuficient coneixement i estima pel propi patrimoni • Deficient informació i promoció del patrimoni

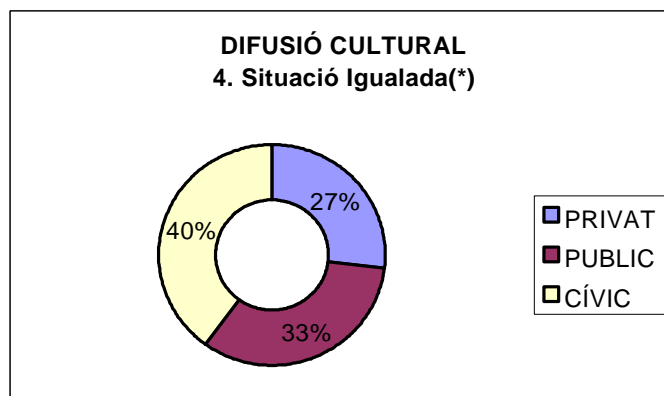
2. 4. ELS AGENTS I OPERADORS CULTURALS

En el marc de les ciutats mitjanes catalanes, la presència i el pes de cadascun dels sectors que intervenen en la dinamització cultural dels municipis depèn de les realitats locals respectives. Tradicionalment s'han establert dos models bàsics: un que respondria al perfil de ciutats mitjanes comarcals amb un teixit associatiu consolidat, on les entitats compartirien amb els ajuntaments el pes de la dinamització cultural; i un segon perfil on la feblesa del teixit associatiu va situar els ajuntaments com a agents culturals bàsics i com a únics operadors en diversos segments de l'oferta cultural. En tots dos casos el paper del sector privat en la difusió cultural es limita bàsicament als àmbits de la comercialització de béns culturals –arts plàstiques, llibres, productes multimèdia, etc.-, al cinema i en casos més puntuals a l'espectacle en viu – fonamentalment música en establiments com bars musicals o discoteques-. La delimitació del sector privat en aquests àmbits, deixa com a operadors culturals bàsics, o fins i tot únics, els sectors públic i associatiu.

En aquest sentit la situació cultural igualadina es pot considerar "atípica" per excepcional. Aquesta excepcionalitat ve motivada per dos factors fonamentals: la **presència significativa del sector privat** i el **fort pes del sector associatiu** en la difusió cultural. El primer factor es deu a la incorporació de "Cal Ble" en la programació cultural del municipi, fet que comporta un pes del sector privat en àmbits de la difusió cultural –música, arts escèniques, "miscel·lània cultural"- sense parangó en cap ciutat catalana d'un perfil similar. Quant al pes del sector associatiu, cal avançar, a tall d'exemple, que no és habitual trobar en el marc de les ciutats mitjanes, programes d'entitats associatives del nivell de la programació estable desenvolupada, entre d'altres, per **l'Ateneu Igualadí**.

L'ADMINISTRACIÓ

El titular: **Una aposta decidida per la cultura**

La dada: *Despesa municipal en cultura: 6.990 pessetes per habitant (any 1999)*

L'aposta de l'Administració local per la cultura queda fora de dubte. **S ha procurat dotar el sector cultural amb els recursos i els instruments necessaris per situar la ciutat a un alt nivell des del punt de vista cultural:** l'evolució dels pressupostos de cultura de l'ajuntament en són un aval evident. La despesa municipal en cultura s'ha situat en uns nivells que no resultarà fàcil incrementar substancialment seguint les vies actuals de finançament, fet que significa que qualsevol acció que pugui suposar un salt qualitatiu en aquest sentit, requerirà probablement explorar vies alternatives de finançament.

En les taules de treball del PACI s'ha destacat la bona voluntat, la dedicació i la implicació personal tant de l'actual regidor de cultura com dels seus predecessors en la seva tasca, però simultàniament s'ha assenyalat que les línies fonamentals d'actuació s'han establert en clau potser excessivament conservadora; **no s ha arriscat excessivament.** S'ha apostat pels valors segurs, les dinàmiques consolidades, i s'ha actuat més per inèrcia que a partir d'un projecte propi estructurat i globalitzador.

Val a dir en descàrrec d'aquesta valoració que la constitució del **Consell Consultiu de Cultura** i la creació de l'**Institut Municipal de Cultura** es poden interpretar com el senyal evident que es produeix un canvi d'escenari, que s'haurà de concretar a partir d'aquest propi PACI.

Despesa municipal en cultura 1999

	Habitants 1996	Despesa total per habitant (Ptes)	Despesa Cult/Hab (Ptes)	% Despesa Cultura/Total
Vic	30.739	162.257	6.986	4,3
Vilafranca	28.925	127.781	5.958	4,7
Vilanova i la Geltrú	50.244	99.268	5.961	6,0
Igualada	32.526	137.598	6.990	5,1
Granollers	51.600	109.659	6.573	6,0

Font: Diputació de Barcelona

L'**Ajuntament** és enguany el primer operador cultural i **vol actuar com a catalitzador de la dinàmica cultural** d'un municipi on els agents cívics i privats tenen un pes específic més que notable. En aquest context l'aplicació del principi de subsidiarietat es planteja gairebé més com una necessitat que com una voluntat: **l'Ajuntament assumeix el rol de donar joc al sector cívic** i prioritzar la seva actuació en els àmbits que queden descoberts per l'actuació cívica o privada: suport a la innovació –assumint el que hom pot considerar propostes de "risc"- i ampliació de la demanda, acostant la cultura als segments socials menys permeables a participar de l'oferta cultural del municipi i tenint cura de l'educació de nous públics.

L'aplicació del criteri de subsidiarietat necessita dos requeriments bàsics: **un suport econòmic i logístic** que permeti actuar sense obstacles al sector cívic, i **una concertació d actuacions entre tots els agents** implicats en la dinamització cultural.

- Pel que fa al primer punt, l'Administració municipal ha establert un procediment objectiu d'adjudicació de subvencions, que han assolit uns volums com a mínim respectables. Si bé no han mancat comentaris crítics en ambdós sentits, en cap cas s'ha parlat d'arbitrarietat.
- Quant a la concertació d'actuacions, es presenta com una acció tan imprescindible i inajornable, com difícil d'articular en un context caracteritzat per la multiplicació dels agents i les actuacions culturals. L'Ajuntament ha de procurar la construcció d'aquest marc, que permeti coordinar i concertar les actuacions però sense que això derivi en dirigisme ni competència deslleial amb el sector privat: o la quadratura del cercle... La constitució de l'IMC i del Consell de Cultura ha de representar un pas endavant en aquest sentit, però no es pot donar per tancat el desplegament d'aquests organismes. Probablement calgui implementar algun tipus d'òrgan vinculat –comissió- que possibiliti la coordinació de forma àgil i eficient.

A part de l'Ajuntament, altres administracions operen directament o indirecta a Igualada.

El **Consell Comarcal** de l'Anoia, que gestiona l'Escola de Dansa i l'Arxiu Comarcal. Aquest organisme compta també amb una oficina d'informació turística.

La **Diputació de Barcelona** participa en el manteniment de la Biblioteca Central, integrada en la seva Xarxa de Lectura Pública i en programes de difusió cultural.

La **Generalitat de Catalunya** subvenciona la programació estable i dona suport a entitats culturals.

La **concurrència d'operadors públics exigeix redoblar els esforços de coordinació i concertació d'actuacions**, per evitar les disfuncions administratives i orientada a cap a la subsidiarietat. El Consell de Cultura, amb representació de totes les institucions, hauria de facilitar aquesta dinàmica.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Aposta municipal per la cultura • Dotació important en recursos econòmics i humans • Voluntat i implicació personal dels regidors de cultura • Assumpció de la necessitat d'un canvi d'orientació i voluntat de liderar el procés estratègic engegat • Creació de l'IMC i el Consell de Cultura 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat per mantenir els nivells elevats d'inversió en despesa cultural • Dèficits de concepció en el projecte cultural local • Dificultat de gestió d'una estructura pròpia molt dimensionada i coordinada amb els altres agents • Dificultat per concretar estratègies de coordinació i desplegar els òrgans o instruments apropiats

EL SECTOR CÍVIC

El titular: **Un teixit associatiu sòlid i actiu**

La dada: *Més de 100 entitats culturals i cíviques, protagonistes principals de l'oferta cultural local*

Igualada compta amb un **teixit associatiu sòlid i consolidat**, amb un nombre elevat d'entitats que intervenen en la dinamització cultural de la ciutat.

Els participants en les taules del PACI han fet **una valoració molt positiva del món associatiu local** i destacar en especial el paper dinamitzador d'algunes entitats i dels programes que organitzen. El perfil de les entitats culturals és molt heterogeni, des d'entitats amb una llarga tradició fins a les de creació més recent, des d'entitats amb un nombre molt elevat de socis, a les que compten tan sols amb un nombre reduït de membres actius, però totes, en major o menor grau, incideixen en la dinamització del municipi.

Les entitats culturals són **un dels pilars de la cultura local**. Amb una forta imbricació amb la societat igualadina i una trajectòria –en alguns casos centenària– que va més enllà de les dinàmiques conjunturals. El pols sociocultural de la ciutat no es comprèn sense l'acció d'entitats com l'Ateneu, el CECI, la Xarxa, Joventuts Musicals, Unicoop Cultural, i en general de tots els grups i associacions que amb la seva aportació configuren l'edifici cultural igualadí.

Entitats representades al Consell Consultiu de Cultura. Any 2001

Tipologia de l'entitat	Total
ONG i solidaritat	15
Vernals i cíviques	24
Professionals i socials	12
Associacions culturals	66
Total	117

Més enllà de les entitats associatives, diguem-ne "convencionals" existeix un àmbit més "informal" de dinamització cultural, amb predomini del component jove, que genera dinàmiques pròpies tot i que de forma poc estructurada.

Cal remarcar també el dinamisme de grups i entitats com l'Ateneu Llibertari, que actuen preferentment en àmbits i ambients alternatius, cobrint espais de difusió cultural que no rebrien consideració per part d'altres agents culturals.

En les sessions de treball de les taules també s'han plantejat **debilitats o mancances** que en opinió dels participants afecten el món associatiu local. Entre altres aspectes es va remarcar la manca de coordinació entre les entitats, l'escassa imbricació de les entitats en determinats sectors socials, l'excessiva concentració en determinats àmbits d'actuació o l'escassa resposta ciutadana a algunes de les seves propostes, potser com a conseqüència d'una programació no massa atractiva.

- L'escassa coordinació entre les entitats culturals evidencia una problemàtica més que habitual en el món associatiu local, no exempta d'una certa paradoxa: la sensació que els membres de les entitats, especialment els més actius, són sempre els mateixos

i es troben arreu, però malgrat això les entitats no aconsegueixen concertar les seves actuacions, fet que deriva en dinàmiques negatives com poden ser la duplicitat o solapament d'actes.

- El teixit associatiu, malgrat la seva pluralitat, no és el resultat d'una projecció exacta de la complexitat sociodemogràfica de la ciutat. És evident, que determinats segments sociodemogràfics estan sobrerrepresentats, mentre que d'altres no s'hi veuen reflectits. En les sessions de les taules de treball s'ha deixat constància de l'escassa presència de jovent¹⁵ o d'agents representatius de sectors immigrants.

- Aquest desequilibri més que perceptible es trasllada de forma gairebé automàtica als dominis culturals en què actuen les entitats, que es tradueix en un predomini de determinats perfils de propostes i programacions que hom podria qualificar de "convencionals", i que en bona mesura no estarien reflectint les sensibilitats dels col·lectius esmentats.

En els debats de les taules es va fer referència a un cert decantament de l'associacionisme cultural cap a un concepte restringit de la cultura associat als àmbits de les arts i els estudis, davant d'una cultura "de segona" que s'associaria a manifestacions pròpies de barri o centre cívic. Això no estaria reflectint en cap cas la clàssica escissió entre "alta cultura" i "cultura popular" o "cultura de masses", sinó un cert enrocament, una resistència a incorporar unes expressions culturals que per diversos motius es poden considerar des d'alienes a estrambòtiques, i aquí estaríem parlant de manifestacions tan diverses com el "hardcore", els jocs de rol, el "manga" o les sevillanes.

- L'escassa resposta de la ciutadania a les programacions de les entitats seria la conseqüència lògica que clouria aquest panorama marcat per la manca de connexió entre les propostes culturals de les entitats i les necessitats i/o sensibilitats d'una part important de la societat igualadina.

Bo i reconeixent les mancances i debilitats del teixit associatiu igualadí, val a dir que ens trobem de nou davant d'una problemàtica que sobrepassa l'àmbit local i es reproduïx amb major o menor incidència a nivell de país.

Sense utilitzar el concepte de "crisi", ja que això equivaldria a reconèixer una tessitura conjuntural a una situació de caràcter ja estructural, el moviment associatiu és el que és, amb les seves –moltes- virtuts i les seves –també moltes- limitacions. No es pot exigir que unes persones que emprenen una tasca de forma voluntària, i sovint amb finalitat lúdica, que planifiquin amb criteris i rigor professionals i actü n amb finalitats fonamentalment ètiques, gairebé missionàries.

En definitiva, les entitats culturals no són, no tenen perquè ser-ho, ni estructures professionals ni ONG solidàries. Massa sovint, la prioritat de moltes d'aquestes entitats no passa per coordinar el seu calendari per evitar duplicitats, o per arribar a altres sensibilitats culturals, sinó per aconseguir enllestir amb moltes dificultats un programa mínim.

¹⁵ Cal no confondre però l'escassa presència de jovent en les entitats tradicionals amb l'absència de joves en la dinàmica cultural local. Ja s'ha fet esment al component majoritàriament jove en el que s'ha caracteritzat com a àmbits més informals i alternatius, que tanmateix, han estat poc representats en aquesta fase del PACI.

Tot això no exclou que no s'hagi d'exigir un cert rigor en l'acció de les entitats, tant pel que fa als objectius com als resultats obtinguts i els procediments seguits, i més quan hi intervenen recursos públics a través de convenis i subvencions. En les taules de treball es va plantejar amb insistència que s'establissin criteris clars i transparència en el procés d'atribució de subvencions a les entitats, i la probabilitat d'auditar-lo, mitjançant algun tipus d'òrgan participatiu.

Tampoc s'ha de renunciar a cercar fórmules i mecanismes de cooperació que, sense desbordar els recursos operatius de les entitats, possibilitin una millor –imprescindible– coordinació d'actuacions. En aquest sentit cal recordar que la ciutat ja disposa d'un instrument de creació recent, el Consell Consultiu de Cultura, que hauria d'incidir de forma clara en aquesta direcció

Finalment, cal insistir que el PACI hauria de propiciar un procés d'autodiagnòstic i reflexió estratègica interna de les entitats i del seu paper en l'ecosistema local, la qual cosa probablement contribuiria a una rehabilitació sensible de les defallències del sistema actual.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Gran nombre d'entitats en actiu • Entitats actuant en àmbits i dominis culturals diversos • Pes decisiu de les entitats en l'oferta cultural del municipi • Arrelament de les entitats en la societat igualadina, cosa que representa un garantia de continuïtat més enllà de les dinàmiques conjunturals. • Dinamisme d'entitats i grups operant en l'àmbit informal i en ambients alternatius amb presència majoritària de joves 	<ul style="list-style-type: none"> • El perfil social de les entitats no representa la diversitat de la societat igualadina: Escassa presència d'entitats en determinats sectors socials. • Escassa presència de joves en les entitats tradicionals. • Percepció restringida de la cultura i les activitats i accions que la dinamitzen. • Escassa receptivitat davant noves sensibilitats i propostes culturals emergents. • Tèbia resposta social a determinades propostes • Distanciament entre cultura cívica i cultura universitària • Dificultat de coordinar les actuacions de les entitats. • Excessiu protagonisme de determinades persones en el moviment associatiu

EL SECTOR PRIVAT

El titular: **Atípicament positiu**

La dada: 1/3 de les activitats de difusió cultural es produeixen dins aquest sector

Com ja s'ha avançat, la presència d'aquest operador cultural a Igualada constitueix un factor distintiu i fins al moment, un fenomen pràcticament únic a Catalunya. La programació de **Cal Ble** combina activitats que hom podria considerar convencionals: música i activitats escèniques, debats i conferències, amb d'altres amb un segell propi, sovint relacionades amb l'activitat gastronòmica de l'entitat.

La indiscutible **originalitat de la proposta** s'ha vist reconeguda amb un reconeixement gairebé unànime entre agents d'opinió significatius en el món cultural a nivell de Catalunya, cosa que li ha suposat una estimable repercussió mediàtica.

Aquest reconeixement és compartit pels agents d'opinió locals, atès que Cal Ble ha estat de forma genèrica, un dels aspectes més ben valorats en les taules de treball del PACI.

La irrupció de Cal Ble ha estat un revulsiu en el panorama cultural igualadí. L'oferta cultural de la ciutat s'ha incrementat i eixamplat a nous segments de programació, i de forma indirecta ha estat un factor d'imatge, una "marca" de ciutat.

D'altra banda, aquesta "irrupció" ha comportat, evidentment, una recomposició de l'escena cultural a la ciutat, on els agents que actuaven en els segments de programació ara també ocupats pel nou operador s'han vist induïts a adaptar-se al nou escenari, redefinint i redimensionant la seva activitat. L'entrada en escena de Cal Ble ha condicionat sens dubte l'acció dels agents que operaven en dominis ara també operats pel centre privat. Algunes entitats s'han trobat en la tessitura de funcionar "a remolc" de la programació de Cal Ble, i s'ha pogut donar el cas d'arribar a veure el nou agent com un "intrús" que ocupa els seus dominis tradicionals. Pel que fa a l'Ajuntament, s'ha hagut de replantejar necessàriament algunes àrees d'actuació com ara la programació estable d'escena i música.

Respectant la sensibilitat de les persones que han pogut "patir" l'entrada en escena de Cal Ble com una mena de desembarcament o "Opa hostil", des d'un punt de vista objectiu, la dinàmica cultural del municipi n'hauria de treure rèdits positius. Tant les entitats afectades directament o indirecta com l'Ajuntament han d'afrontar la nova situació en clau positiva, la d'operar en un escenari més ben delimitat, dinàmic i competitiu.

Cal tenir present però que en tractar-se d'una institució privada "amb afany de lucre" s'ha de suposar que **la continuïtat del projecte Cal Ble resta condicionat a criteris de rendibilitat econòmica**. Una sobtada retirada d'escena del centre de gastronomia i cultura resultaria força més desestabilitzadora que l'arribada.

El sector privat, però, no comença ni s'acaba a Cal Ble i cal esmentar altres establiments que participen directament en la programació cultural del municipi com

els bars Jimmy Jazz o DiversiBar, la llibreria Aqualata, les galeries d'Art com d'Ara i galeria 22 i les sales de cinema comercial.

Alguns d'aquests establiments s'incorporen en la llista de **professionals i empreses** d'allò que es poden anomenar **indústries culturals**, és a dir, tot allò que es pot relacionar amb la producció i el consum de béns i serveis culturals.

Arts gràfiques i activitats annexes	35
Edició: llibres, revistes, periòdics	7
Indústria musical	3
Comerç monedes, obres d'art	4
Activitats docents	36
Exhibició de pel·lícules	2
Altres serveis culturals	2
Professionals de la publicitat	10
Decoradors i dissenyadors d'interiors	5
Traductors i intèrprets	3
Pintors, escultors, ceramistes, artesans	6

Font IAE 1999

La referència a les indústries culturals planteja un dels aspectes determinants en clau de futur: economia de la cultura o, millor encara, economia del coneixement, el posicionament estratègic de la ciutat vers la societat del coneixement. La creació cultural es troba cada vegada més imbricada amb les indústries culturals, que al seu torn són un dels sectors econòmics amb més potencialitat de creixement. Només cal recordar que els productes culturals, en sentit ampli, lideren el rànquing de les exportacions dels EUA, o que sense anar tan lluny, es calcula que suposen prop del 9% del PIB de Barcelona.¹⁶

La participació d'aquest sector en les taules de treball del PACI ha estat limitada, gairebé testimonial, situació que s'hauria de reconduir en les següents fases del procés.

El sector és present a Igualada, però no es visualitza d'una forma nítida. El suport a les indústries culturals s'ha de situar com un dels eixos, una de les prioritats, en el desenvolupament estratègic de cultura local, un desenvolupament que requeriria d'antuvi, la substantivació, el reconeixement específic d'aquest sector a la ciutat.

Esponsorització, mecenatge

La **participació del sector privat** en la dinàmica cultural es pot produir amb una **finalitat no lucrativa** a través de diverses estratègies, que es poden agrupar en dues fórmules bàsiques: la intervenció directa com a operadors culturals, o indirectament donant suport econòmic a altres operadors.

La **intervenció directa** es concreta bàsicament a través de **fundacions** que gestionen equipaments i/o produeixen o financen programes culturals.

La **intervenció indirecta** es desenvolupa a través de diverses fórmules de **mecenatge o esponsorització** a activitats o agents culturals.

A Catalunya, els agents privats més involucrats en aquest tipus de dinamització cultural havien estat les caixes d'estalvis, a través d'instruments d'intervenció directa

¹⁶ Vegeu Accent de Cultura, Pla Estratègic del Sector Cultural de Barcelona.

com les "obres socials", mentre que les pràctiques de mecenatge o esponsorització indirecta havien tingut una escassa tradició en el món empresarial.

Però aquest escenari es va anar transformant a cavall de la pròpia transformació del panorama econòmic i empresarial del país. Les caixes d'estalvis van deshabilitar progressivament les obres socials, desprenent-se de les infraestructures de caràcter social o cultural que gestionaven i derivant els seus recursos cap a fundacions que prioritzaven la inversió en programes en detriment dels equipaments. Aquests es tendeixen a limitar al màxim a reduir-se a centres culturals d'una elevada especialització –que se solen localitzar, en primer terme, a les ciutats seus de les entitats- o a espais que requereixin estructures de gestió i manteniment "light", tipus sala d'exposició.

Aquesta evolució s'ha pogut observar a Igualada, on l'únic equipament d'aquest sector, la Biblioteca de la Caixa, es va integrar en l'estructura de la nova Biblioteca Central, i per tant, aquesta entitat ha desaparegut com a operador cultural directe a la ciutat, que en no ser seu central de cap d'aquestes entitats tampoc s'ha pogut beneficiar del corresponent centre cultural.

Pel que fa al món de l'empresa, l'adopció de mesures legislatives que introdueixen incentius fiscals al suport d'activitats culturals, va actuar com a revulsiu sobre l'escassa implicació del sector privat en finançament de la cultura. Tot i així, el gruix dels recursos invertits es concentren en iniciatives de grans empreses en operacions amb expectatives d'obtenir gran ressonància mediàtica, de forma que el mecenatge com a pràctica habitual resta lluny d'estar generalitzat a l'Estat, a Catalunya i, també, a Igualada.

En les taules de treball, es va plantejar la qüestió tant en termes de dèficit actual, palesant l'escàs nivell d'implicació del món empresarial amb la dinàmica cultural local, com d'oportunitat estratègica, i s'assenyala l'esponsorització com una de les vies per aportar nous recursos a la cultural local.

Val a dir que des de l'IMC ja s'està explorant aquesta via i que, per tant, no es parteix de zero: en l'actualitat les aportacions privades al finançament d'activitats culturals suposen aproximadament un 7% dels ingressos de l'IMC. Aquestes aportacions, que tradicionalment es concentraven a subvencionar actes de la Festa Major, s'estan ampliant i diversificant, i s'adrecen també a les programacions de teatre i música.

Aquesta realitat no treu crèdit a la necessitat d'aprofundir en aquesta direcció com una de les vies de finançament de la cultura local en el futur. Un futur que requereix un salt qualitatiu dins el món econòmic, per passar de la cultura del "donatiu" a la del programa de mecenatge integrat en el propi projecte empresarial. Però aquest salt qualitatiu, difícilment es produirà sense que el món empresarial percebi de forma nítida que n'obtindrà un cert retorn, unes compensacions, fet que situa la pilota al terreny dels operadors culturals.¹⁷

¹⁷ Tornant a Von Vegesack "Avui, per aconseguir un patrocinador, no n'hi ha prou amb un logotip que aparegui en un cartell; cal un projecte d'envergadura que generi una autèntica compensació".

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Presència –excepcional a Catalunya- d'una programació cultural de qualitat de gestió privada • Projectió i imatge de ciutat relacionada amb Cal Ble • Nivell significatiu d'activitat entorn les indústries culturals • Oportunitat d'una major implicació del teixit empresarial local en la dinàmica cultural 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat d'adaptació d'algunes entitats al nou escenari de programació esperonat per l'activitat de Cal Ble • Nivell de programació de Cal Ble condicionat a la rendibilitat econòmica del projecte • Manca d'estructuració del sector d'indústries culturals • Insuficient nivell d'implicació actual del món empresarial local en la dinàmica cultural

2.5. LES DINÀMIQUES

EDUCACIÓ DE PÚBLICS I FORMACIÓ ARTÍSTICA

El titular: **Progressa adequament**

La dada: *Un 7% de la població en edat escolar rep formació musical*

L'educació té un paper fonamental en el procés cultural i molt especialment en tot allò relacionat amb les arts. L'educació actua com a un element determinant en els dos vèrtexs del procés cultural: d'una banda en l'adquisició de les tècniques, els llenguatges i les habilitats dels creadors i artistes, i d'altra banda, en l'educació de les actituds i les sensibilitats de la ciutadania envers la creació artística. Igualada gaudeix de recursos i iniciatives molt sòlides en aquest àmbit, tant pel que fa a la formació artística com a l'educació de públics.

Formació artística

La ciutat d'Igualada compta amb un nombre important de centres educatius especialitzats en diverses habilitats artístiques. L'oferta local permet abastar nivells de formació elemental i mitjà en les diferents disciplines artístiques, ja sigui a través d'ensenyaments reglats o no reglats.

Pel que fa als ensenyaments reglats, s'imparteixen, a banda del batxillerat artístic, els del nivell elemental i mitjà d'educació musical (LOGSE) a l'Escola Municipal de Música, i cicles formatius d'arts plàstiques i disseny a l'Escola d'Art.

L'**Escola Municipal de Música** és el resultat de la fusió de dues escoles independents. El centre, que compta amb 675 alumnes¹⁸, imparteix els estudis musicals reglats per la LOGSE i desenvolupa altres activitats de formació i dinamització com concerts i audicions¹⁹. En el darrer curs ha incorporat ensenyaments de música moderna; vella aspiració dels practicants en aquest àmbit i omplint així un buit important existent a la ciutat ja que en aquest segment tampoc operava cap centre privat.

Aquesta institució gaudeix d'una gran acceptació entre la ciutadania com ho prova que hagi estat un dels ítems més valorats en les taules de treball del PACI.

La xifra del 7% esmentada en el titular d'aquest apartat correspon als 292 alumnes residents a Igualada menors de 16 anys inscrits a l'Escola Municipal de Música. Val a dir que es tracta d'un percentatge realment significatiu i que es pot observar com un indicador de l'elevat nivell musical de la ciutat.

L'Escola Municipal de Música projecta la seva influència més enllà de la ciutat, atès que gairebé una tercera part dels estudiants procedeixen d'altres localitats.

¹⁸ Dades de matriculació corresponents al curs 2000-2001

¹⁹ Cal esmentar entre d'altres la Trobada de joves orquestres i Música a debat o el Curs internacional de direcció d'orquestra Antoni Ros Marbà.

L'Escola Municipal d'Art imparteix diferents especialitats de la nova formació professional –cicles formatius de grau mitjà i superior amb prop de 100 alumnes- així com formació artística no reglada –amb uns 80 alumnes- i cursos i tallers per a aficionats. Aquesta escola no disposa d'un nivell de valoració tan alt com la de música, fet que es pot relacionar amb un desconeixement d'alguns dels seus serveis i propostes, sobretot pel que fa als ensenyaments no reglats.

Malgrat aquesta circumstància, l'equip directiu del centre presenta una bona disposició envers les activitats de dinamització cultural, i es mostra obert a les formes i manifestacions creatives més actuals, incloses les relacionades amb les noves tecnologies.

Altres centres. A part d'aquests dos grans centres d'ensenyaments oficials, la formació artística es desenvolupa en diferents centres públics o privats. Els centres públics són l'Escola de Dansa del Consell Comarcal i l'Escola de Teatre La Tarima, que és municipal i imparteix un curs anual de teatre bàsic i diversos tallers de teatre amb la participació d'uns 30 assistents.

Entre els centres privats, cal esmentar les escoles de dansa –Aula de Cultura Física i Estudi dell'Arte-, que participen en activitats de dinamització cultural com el "Dia Mundial de la Dansa" i les escoles de dibuix i arts plàstiques.

Educació i creació de nous públics

L'educació de la sensibilitat envers la cultura en general i la creació artística en particular ha estat un dels aspectes més debatuts en les taules de treball, i apuntat amb certa insistència com un dels aspectes en "allò que manca" a la cultura igualadina. Val a dir que ens trobem davant d'un dels punts crítics, allà on els hi hagi, de les dinàmiques culturals: la formació i creació de nous públics.

Estariem parlant, doncs, no tant d'una problemàtica específica d'Igualada com d'un fenomen d'abast general, i vista des d'una perspectiva global, la realitat cultural igualadina no surt especialment malparada en aquest àmbit, ans al contrari; el nivell de la ciutat en aquest aspecte es troba sens dubte entre els més elevats del país. En aquest sentit, resulta més que il·lustratiu que dos dels aspectes més valorats de la realitat cultural igualadina hagin estat la Mostra de Teatre Infantil i l'organització que la impulsa, la Xarxa.

D'una banda la tradició, però sobretot la dinàmica actual entorn la formació musical i artística, constitueix un important actiu de present i valor de futur en aquesta direcció. Però més enllà de la formació específica ja analitzada, cal fer esment aquí de totes les propostes i iniciatives que es desenvolupen a la ciutat en la línia d'educació i creació de nous públics: Santa Cecília i Trobada de Joves Orquestres, cicles d'audicions per a escolars de Joventuts Musicals, Temporada de teatre infantil de la Xarxa, Festival de Teatre Escolar, l'Hora del Conte, celebració del Dia Mundial de la Dansa, programes per a escoles, activitats als centres cívics, cicle de teatre i música a les escoles de l'ODA... Referit en aquest darrer punt, cal recordar que la comarca de l'Anoia junt amb el Berguedà van acollir de forma experimental la primera edició d'aquest cicle, que posteriorment s'ha desplegat en tot l'àmbit de les comarques barcelonines i és una de les iniciatives més valorades en la creació de nous públics²⁰.

²⁰ El cicle Teatre i Música a les Escoles es va posar en marxa el curs 1996/97 organitzat per l'Oficina de Difusió Artística conjuntament amb l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. L'objectiu bàsic del

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Escoles de formació en totes les disciplines artístiques • Elevat nivell de formació artística, especialment musical. • Centres d'ensenyament artístic oberts als llenguatges moderns i la innovació creativa • Centres d'ensenyament artístic implicats en els programes de difusió i dinamització cultural • Programes d'educació i creació de nous públics d'un alt nivell i en totes les disciplines • Bon nivell de participació en les activitats de creació de nous públics. • L'alt nivell de formació i educació és una garantia per al futur de la creació i la difusió artística al municipi 	<ul style="list-style-type: none"> • L'Escola de Teatre té una estructura inestable i la seva continuïtat resta condicionada a la voluntat política del govern municipal de torn • L'Escola de Dansa del Consell Comarcal funciona amb un model poc definit, i tot i que és de gestió pública no està integrada en cap estructura de formació artística oficial reglada • La ciutat pot tenir dificultats per donar suport i sortida creativa i/o professional al previsible elevat nombre de persones amb un alt nivell de formació artística en un termini mitjà

programa és ajudar a crear entre la població escolar nous públics de teatre, música i dansa, bo i educant-los en la sensibilitat artística, familiaritzant-los amb el fet teatral i musical i fent-los conèixer els equipaments teatrals del seu municipi o comarca. En la primera edició desenvolupada a les comarques de l'Anoia i el Berguedà participaren 9.078 escolars, dels quals 4.087 procedien de 15 municipis de la comarca en les 18 funcions que es van realitzar a Igualada. En l'edició de 1998-99 el programa va arribar a 143.159 escolars de 8 comarques de Barcelona.

LA CREACIÓ CULTURAL

El titular: **Manca de confiança en els propis recursos**

La dada: *Una iniciativa de foment a la creació: els Premis Ciutat d'Igualada*

La creació cultural està representada a Igualada en pràcticament tots els vessants creatius: La taula de treball de cultura i creació va ser la més concorreguda i va comptar amb la presència de representants de gairebé tots els àmbits creatius, de les arts plàstiques i escèniques a la literatura, de la música a la fotografia i al disseny digital.

Els debats de les taules de treball van transcórrer a un ritme intens i es van aportar elements de diagnòstic molt interessants. Entre aquests, volem destacar el debat generat al voltant de les arts plàstiques i la seva difusió. La controvèrsia envers les sales d'exposició pot resultar molt indicativa d'algunes de les claus que caracteritzen la dinàmica de creació local.²¹

La creació a la ciutat compta amb importants suports de diferent caire que possibiliten el seu desenvolupament, entre els quals:

- Els centres de formació en general i els d'ensenyaments artístics en particular que li forneix d'una base important de potencials artistes o artesans, creadors o intèrprets, aficionats o professionals.
- Les entitats i els nombrosos grups aficionats de música, cant coral, teatre, fotografia, cinema, etc., on el gaudi de les afeccions culturals i artístiques forma part inherent de la dinàmica associativa.
- Els Premis Ciutat d'Igualada
- Els equipaments i els programes de difusió cultural del municipi
- Els professionals i les empreses relacionades amb alguns dominis de la creació cultural
- La *Revista d'Igualada*²²

²¹ Un sector d'opinió, que es podria situar entorn els professionals i/o públics especialitzats, critica la programació d'aquests espais aduint manca de qualitat en general, poca presència de propostes foranes innovadores, i molt especialment una manca de criteris d'una programació que no diferenciaria entre el gra i palla, posant-ho tot en el mateix sac. Una manca de criteris, que estaria revelant una planificació deficient i manca d'objectius clars de política cultural.

Aquest sector d'opinió reclamaria una política que primés la qualitat per davant de la quantitat, que es programi menys –hi ha massa oferta per una demanda reduïda– però millor, que es pugui distingir entre la creació de qualitat i la pràctica aficionada.

L'altre sector d'opinió que es podria situar entorn l'àmbit associatiu i de practicants amateurs, defensa la necessitat de fomentar la creació entre els no experts, amb cursos i espais per a la creació, i l'oportunitat que els resultats d'aquesta creació puguin tenir sortida pública a través de les sales d'exposició.

²² La *Revista d'Igualada*, que compta amb set-cents subscriptors ha obtingut el Premi Anuari 2000 a la millor publicació periòdica d'àmbit local i el Premi Anoia 2000 convocat per Regió 7. "Per la presentació acurada, per la insistència en camins i procediments que no provenen de la improvisació i per la realitat global dels números publicats, la segona etapa de la "*Revista d'Igualada*" s'orienta en una actuació de la millor i més desitjada normalitat." Josep Faulí.. *Serra d'Or*. Juny 2001

Malgrat aquest marc aparentment favorable, la situació de la creació local es podria caracteritzar pels seus **claroscurs**:

- La ciutat mostra un tarannà obert a les formes i els llenguatges creatius actuals, però no amb el suficient suport, i potser no es valoren de forma adequada les seves aportacions: La desatenció en que es troba el nou cementiri de l'arquitecte Miralles il·lustraria aquesta apreciació.
- El nivell de creació és alt en diversos dominis, però mostra dificultats per sobrepassar la barrera de l'àmbit local: La creació cultural d'Igualada no es projecta de forma evident cap a l'exterior.
- Existeix la percepció que hi ha dificultats per donar sortida a la nova creació, que hi ha un potencial creatiu que no acaba de trobar els canals adequats per manifestar-se i projectar-se. En el debat es planteja l'exemple dels grups de música moderna: S'han format molts grups, amb un nivell de qualitat força elevat, però es van desfent a mesura que no troben oportunitats d'actuar.
- Els **Premis Ciutat d'Igualada** constitueixen un fenomen gairebé únic a nivell de país a escala local, tant pel que fa a la dotació global com, sobretot, per la diversificació d'àmbits creatius als quals s'adrecen. Però la seva estructura actual no acaba de funcionar com una plataforma de projecció de la creació local, ja que no s'hi adrecen d'una forma específica. Més de la meitat dels participants en moltes matèries artístiques i d'investigació procedeixen de fora d'Igualada.
- Es detecta una certa manca d'autoestima, de confiança en la pròpia creació. Aquesta es tendeix a infravalorar, a situar el nivell assolit a la ciutat en una posició d'inferioritat respecte a altres realitats culturals anàlogues.
- La dimensió d'una ciutat com Igualada propicia el coneixement i el reconeixement entre creadors de diferents àmbits i disciplines, però això no es tradueix en la pràctica. Algunes experiències de col·laboració portades a terme entre creadors de diferents àmbits -teatre, música, imatge- han donat resultats esperançadors i han mostrat les possibilitats d'explorar nous espais i dimensions de la creació, però han estat casos aïllats.

Entre les possibles actuacions a portar a terme en l'àmbit de creació es poden apuntar:

- Potenciar la creació a través dels instruments i les estratègies que permetin assolir un equilibri entre el suport a la creació d'alt nivell i la pràctica amateur, per evitar que la potenciació d'un nivell es faci en detriment de l'altre.
- Atès que els Premis Ciutat d'Igualada no tenen com a objectiu prioritari fomentar la creació local, cal impulsar altres formes específiques de suport a la creació local desvinculades dels Premis, com podrien ser beques a la creació.
- Fomentar els recursos i les iniciatives que comportin transversalitat, de creació entre diferents disciplines, especialment adreçades a explorar nous espais i experiències creatives.

- Potenciar la imbricació de la creació cultural amb el desenvolupament d'iniciatives professionals i empresarials en l'àmbit de les indústries culturals.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • La formació artística com a base de la futura creació • El paper de les entitats i grups amateurs • Els Premis Ciutat d'Igualada. • La Revista d'Igualada • La dimensió mitjana de la ciutat afavoreix el contacte entre creadors i la concreció d'iniciatives transversals amb la participació de diferents àmbits de la creació • La bona predisposició cap a noves formes i llenguatges creatius • La forta implantació d'indústries d'arts gràfiques i teixits que poden donar sortida a la creació vinculada a aquests àmbits 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat de donar sortida a determinats aspectes del potencial creatiu local • Recursos limitats per fomentar la creació tant a nivell professional o especialitzat com amateur • Dificultat per projectar portes enfora la tasca dels creadors i creadores locals • Manca de coneixement-reconeixement entre creadors i creadores locals de diferents àmbits • Els creadors i creadores locals que constitueixen actualment referents nacionals o internacionals no projecten en molts casos la marca "made in Igualada"

LA DIFUSIÓ CULTURAL, L'OFERTA

El titular: **Hi ha de tot, però llueix poc**

La dada: *Una mitjana de 50 activitats de difusió cultural mensuals, 90 funcions en 4 dies de Mostra de Teatre*

L OFERTA

El panorama de la difusió cultural a Igualada es caracteritza per una oferta cultural àmplia, regular i variada, que es concreta en un nombre considerable de propostes en pràcticament tots els àmbits de difusió cultural i distribuïdes de forma equilibrada al llarg del calendari anual.

De forma esquemàtica, l'oferta cultural al municipi, i pel que fa a les activitats de dinamització, es podria caracteritzar per:

- **Quantitativament molt elevada:** Els esmentats 50 actes de mitjana mensual, però sense que això signifiqui baixar **l'alt nivell qualitatiu** que assoleixen bona part de les propostes.
- La programació ocupa pràcticament tot el calendari, amb una **oferta permanent** que combina les propostes més extensives o regulars tipus **programació estable** amb les fases intensives en forma de **festivals** o altres convocatòries especials.
- La programació és **molt diversificada** quant als **gèneres i formats**, ja que inclou des de propostes molts especialitzades i/o minoritàries a d'altres de tipus molt més generalistes i/o majoritàries, i a d'altres adreçades a **segments de públic** concrets com l'infantil i juvenil o la gent gran²³.

A tall d'exemple, es poden esmentar algunes de les convocatòries més significatives del programa de difusió artística i del cicle festiu

Programacions estables i cicles:

- Programació estable professional de teatre, música i dansa
- Programació estable de música a l'Ateneu Igualadí
- Programació estable de Cal Ble: música, escena, "diàlegs"
- Programació estable infantil de la Xarxa
- Programació de cinema del Cine-club Ateneu
- Programació al Teatre de l'Aurora
- Cicle de Poesia Viva
- Aula Universitària Gent Gran (AUGA)
- Ballades de sardanes de l'Agrupació Sardanista
- Curs del CECI amb incidència a la comarca

²³ Cal remarcar la importància d'aquestes programacions adreçades a segments concrets. La programació infantil i juvenil pel paper determinant de les accions destinades a l'educació de públics, i l'adreçada a la gent gran pel pes cada vegada més important d'aquest segment de població en la realitat demogràfica.

Programacions especials: mostres, festivals:

- Mostra de Teatre Infantil i Juvenil
- Festival Anòlia
- Serenates d'Estiu
- Santa Cecília-Trobada de Joves Orquestres
- Festival Internacional d'Orgue
- Curs internacional de direcció d'orquestra Antoni Ros Marbà

Cicle festiu:

- Cicle de Nadal
- Carnestoltes
- Sant Jordi
- Sant Joan
- Festa Major
- 11 de Setembre

L'**agenda cultural està realment atapeïda** de propostes de diferent format i durada, des les activitats puntuals fins als programes temporals de cursos o cicles a les mostres o exposicions. Tot aquest ventall nodreix de propostes un calendari que acumula "capes" de programació i en el qual els dies "buits" es podrien comptar amb els dits d'una mà. Per contra, les jornades amb acumulació d'activitats i actes diversos no són cap excepció, i s'ha arribat a autèntiques "puntes de congestió"²⁴.

La dimensió i la complexitat d'aquesta oferta pot provocar que es produeixen certs desajustaments de forma gairebé inevitable, i el que potser és més preocupant, prendre una deriva d'ineficiència.

D'una banda, es pot parlar d'un cert **perill de saturació** de l'oferta cultural, amb coincidències, duplicacions i solapament d'actes que concorren per arribar a una demanda limitada.

D'altra banda, aquesta intensitat de programació fa que sigui gairebé ineludible la cooperació entre els agents i programadors per evitar al màxim els desajustaments esmentats, però les **dificultats de coordinació** entre els operadors resulten aquí més que evidents.

Aquest tipus de problemàtica ha quedat sobradament reflectida en les taules de treball, amb referències reiterades a la duplicitat d'actes o al "no donar abast per poder anar a tot allò que m'interessa", a la necessitat d'escollir i seleccionar. A Igualada, la lletania habitual en molts llocs de comarques de "aquí no es fa res" deriva cap a l'exclamació "aquí sobra activitat cultural", expressió que invita realment a reflexionar: s'imposa una racionalització.

Però tot i aquest suposat "excés" d'activitat, **determinades programacions no aconsegueixen fidelitzar de forma efectiva el públic potencial local**, que pot optar per desplaçar-se fora de la ciutat per assistir a alguna activitat que probablement

²⁴ Observant el calendari del 2000, es pot esmentar a tall d'exemple com el 30 d'abril s'arriben a concentrar sis activitats en un mateix dia.

s'hi acabarà programant: manca de confiança en les programacions, polítiques de comunicació i promoció inadequades o ineficients?

Les taules de treball també han reflectit el que seria el següent graó d'aquesta percepció, que es podria formular com "hi ha de tot, potser massa, però fora d'Igualada no llueix". **Aquesta oferta intensíssima no es tradueix en la percepció externa d'Igualada com a ciutat cultural**, i per tant no aporta rèdits ni al propi sector cultural en forma d'atracció de públics, ni a la ciutat en general en forma d'externalitats positives, és a dir, el contrari que l'efecte Tàrraga o Vic. Aquesta qüestió, que ha estat un dels temes recurrents en totes les taules de treballs, s'ha de tractar com un punt específic del diagnòstic.

ELS OPERADORS

Com ja s'ha vist, l'oferta cultural es produeix indistintament per iniciativa pública, privada o cívica, independentment o en col·laboració entre un o altre sector.

L'actuació de l'**Ajuntament** pel que fa a les activitats de difusió cultural es pot agrupar en tres fórmules bàsiques, que s'estableixen en funció del grau d'intervenció municipal en el desenvolupament i la gestió de les activitats, en una gradació que aniria des de la màxima intervenció a la col·laboració externa en les activitats organitzades per les **entitats culturals**:

- l'Ajuntament com a operador bàsic
 - l'Ajuntament com a "partner"
 - l'Ajuntament com a col·laborador
- La primera fórmula correspondria al bloc d'**activitats organitzades i gestionades per l'Ajuntament** amb recursos –humans, tècnics i econòmics– del departament, que inclourien d'una banda el Festival Internacional d'Orgue i la programació estable professional de teatre, música i dansa, i d'altra banda, el conjunt d'activitats diverses de promoció i dinamització cultural com xerrades, curses, jornades, etc.
 - El segon bloc correspon a **projectes culturals coorganitzats per l'Ajuntament i les entitats** culturals, i que compten, òbviament amb el suport logístic i econòmic municipal. **Amb aquesta fórmula es produeixen alguns dels programes de difusió cultural més importants** que es porten a terme a la ciutat, com la Mostra de Teatre Infantil i Juvenil, Dia Mundial de la Dansa, els Premis Ciutat d'Igualada i les activitats de Santa Cecília.
 - Finalment, el tercer bloc correspondria a **activitats organitzades i gestionades per entitats** culturals però que compten amb el suport econòmic i logístic de l'Ajuntament. Es tracta del bloc més extens de projectes i programes culturals, que inclou les programacions estables de teatre infantil de la Xarxa i de música clàssica de Joventuts Musicals, el Cine Club, les activitats de l'Ateneu Igualadí i del Teatre de l'Aurora, ENFOC, els Pastorets, sardanes i activitats de cultura popular, etc.

A primera vista es perfila un model d'intervenció municipal que respon de forma clara a un criteri de subsidiarietat: nombre de projectes mínim de gestió directa davant del nombre de projectes màxim de gestió per entitats amb col·laboració externa municipal. L'aplicació d'aquest criteri comportaria que l'acció de l'Ajuntament es concentrés en

àmbits de difusió cultural que no estan essent convenientment atesos per l'acció de les entitats o del sector privat.

L'**Ajuntament** desplega programacions pròpies en dos àmbits d'actuació preferents: la **difusió artística** –temporada estable professional, Festival Internacional d'òrgue- i la **difusió sociocultural** –cursos, tallers, conferències- que es reparteixen entre la Biblioteca Central i el Centre Cívic de Fàtima.²⁵

- Pel que fa al primer bloc, malgrat que enguany s'estigui produint la programació privada d'espectacles professionals, fonamentalment a Cal Ble, hi ha determinats segments de programació que pel seu format –teatre de gran format- o component "de risc" –joves creadors, determinades propostes escèniques o musicals, entre les quals el mateix Festival Internacional d'Òrgue- solament poden ser assumides amb una forta implicació pública.
- Quant a les activitats de difusió sociocultural, les programacions dels centres cívics es plantegen bàsicament, però no únicament, des de la perspectiva de la promoció cultural com a aspecte fonamental d'un plantejament global de democratització de la cultura i contra l'exclusió social. Les activitats dels centres cívics han estat valorades de forma positiva en les taules de treball, i s'ha remarcat que des d'aquests centres s'han programat activitats que per la seva originalitat o oportunitat han gaudit d'un molt bon nivell d'acceptació, no ja del barri respectius, sinó de la ciutat. Constatació que aquests centres poden actuar com a centres culturals de ciutat, oferint propostes que s'acosten a determinades preferències o sensibilitats culturals que, d'altra forma, quedarien desateses. Finalment s'ha de dir que l'Ajuntament és l'interlocutor local de les activitats que programa la Diputació de Barcelona, com el cicle de difusió artística adreçada al públic escolar o les activitats de difusió cultural que es desenvolupen a la Biblioteca.

En l'actualitat, la **cooperació de l'Ajuntament amb les entitats** s'estableix a partir de dues fórmules bàsiques: convenis de col·laboració i subvencions. A més fa cessió d'infraestructures i d'espais.

- Les **subvencions** es plantegen com un suport genèric destinat al funcionament de les entitats, sense que això comporti la obligatorietat de portar a terme unes programacions determinades.
- Els **convenis de col·laboració** constitueixen la fórmula més habitual i, mitjançant aquests convenis, es porten a terme el gruix de les activitats culturals, entre les quals algunes de les propostes més significatives del municipi.

Quant al **sector privat**, s'ha d'esmentar en primer lloc **Cal Ble**. La Casa de Cultura i Gastronòmica organitza una programació estable d'alta qualitat que inclou un mínim de 2 o 3 actes setmanals, i coopera amb altres agents incorporant activitats de cicles o programes temàtics o aollint actes puntuals. Quant a la programació gastronòmica, requereix un punt i part. De fet, en una de les sessions de les taules es va plantejar l'oportunitat que aquesta dimensió de la cultura es recollís explícitament en la fase de propostes.

²⁵ Cal recordar que el Centre Cívic de Fàtima no està adscrit a l'IMC i que, per tant, les activitats de dinamització cultural que s'hi desenvolupen corresponen a programes del Departament de Serveis Socials.

Altres establiments privats programen o participen en activitats de difusió: Cal esmentar els bars Jimmy Jazz o DiversiBar en la programació musical, o la llibreria Aqualata en les activitats al voltant de la literatura.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Oferta molt àmplia d'activitats culturals • Oferta diversificada: formats, àmbits culturals i dominis artístics • Oferta especialitzada, adreçada a diferents segments de públics potencials • Programacions culturals estables molt consolidades promogudes per entitats • Voluntat municipal d'actuar aplicant criteris de subsidiarietat en les programacions culturals 	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta d'activitats sobredimensionada: perill de saturació • Duplicitats, solapacions i altres ineficiències que poden distorsionar l'oferta cultural del municipi • Dificultat de coordinar l'actuació dels diferents operadors <p>La programació cultural no es projecta de forma evident fora d'Igualada: baix nivell d'atracció de públic forà</p>

COORDINACIÓ ENTRE ELS AGENTS CULTURALS

Des d'un punt de vista objectiu, i tenint en compte que una part important dels agents culturals actuen amb criteris de rendibilitat social i amb finalitat no lucrativa, la coordinació d'actuacions apareix com una estratègia per optimitzar recursos i evitar disfuncions. Si a això hom hi afegeix que una part important de la seva acció està suportada per fons públics, la concertació d'actuacions hauria de plantejar-se més en termes de necessitat que de voluntat per tal de garantir la rendibilitat social dels recursos aportats.

Finalment, i en clau de futur, difícilment es podran assolir els objectius del PACI, en tot allò que pugui fer referència a la centralitat estratègica de la cultura, o en la transversalitat de l'acció cultural sense determinar prèviament un marc de concertació de les iniciatives i actuacions dels agents culturals.

Tanmateix, una de les opinions manifestades amb més insistència i corroborades amb més unanimitat ha estat la referida a l'escassa coordinació entre els agents del municipi per portar a terme les seves propostes culturals. **Existeix la percepció estesa d'una manca de coordinació generalitzada** que afectaria les relacions entre l'Ajuntament i les entitats, els ajuntaments de la comarca, les pròpies entitats..., cosa que contribuiria a generar les disfuncions –duplicitats, solapaments- ja apuntades en l'oferta cultural del municipi.

Tot i així, **no es pot parlar de manca total de coordinació**: En el municipi funcionen comissions sectorials –Flama del Canigó, Premis Ciutat d'Igualada, Festa Major-, els programadors dels municipis de la Conca estan en contacte; s'ha parlat d'un acord per no coincidir en els horaris de les cavalcades de Reis, o en el calendari del Carnestoltes... Es tracta però d'actuacions puntuals, limitades, que quedarien lluny d'un marc general de concertació d'actuacions

Però aquesta coordinació que objectivament es presenta com a convenient i necessària resulta molt complicat de concretar a la pràctica. Entre els factors que la dificultarien es poden assenyalar:

- Multiplicitat d'actors i operadors culturals al municipi
- La naturalesa no professional d'una part important d'aquests agents
- Elements distorsionadors com les típiques rivalitats més o menys manifestes i les inèrcies de funcionament
- La inexistència d'un escenari físic –hotel d'entitats- en condicions o virtual de convergència i concertació
- El desplegament encara recent d'uns òrgans específics que ho afavoreixin: Consell de Cultura, IMC- .

Com ja s'ha avançat, l'oferta cultural a Igualada es genera per l'acció d'un nombrós grup d'agents culturals que operen des diferents sectors -l'Administració pública, el món associatiu i el sector privat- amb criteris propis i objectius no necessàriament coincidents.

Dins l'Administració pública, l'Ajuntament actua com a operador principal, però també hi són presents el Consell Comarcal, la Diputació i la Generalitat. Així, per exemple, els dos centres cívics de la ciutat estan gestionats per administracions diferents i amb

critèris propis. És a dir, la típica i tòpica situació de diversos nivells de l'administració pública actuant en un mateix territori i un mateix àmbit i de forma no massa o no gens coordinada. Dins el propi Ajuntament, l'acció cultural es reparteix com a mínim entre tres departaments: cultura, educació –ensenyament artístic-, joventut –Anòlia- i serveis socials –Centre Cívic de Fàtima.

El sector cívic és per naturalesa el més heterogeni. Un grup d'entitats minoritari compta amb una massa social important, recursos considerables, gestió professionalitzada, però el perfil majoritari correspon a les entitats que operen a partir d'uns recursos molt limitats i estan gestionades de forma totalment voluntarista, amb efectius humans i disponibilitats limitades.

Un major nivell de coordinació pot desencadenar efectes no desitjats o contraproductius: planificació amb un major protagonisme dels agents o operadors professionals; més coordinació pot significar també més reunions, més comissions que afegir a la feixuga tasca de programació de l'entitat...

Amb tot, bo i reconeixent la dificultat objectiva d'afrontar el problema, i fer-ho, evitant efectes contraproductius, es poden apuntar algunes línies d'actuació:

- En el marc institucional: desplegant els òrgans o mecanismes dins el Consell Consultiu i l'IMC que ho facilitin.
- En el marc físic: concretant l'espai o espais amb funcions d'hotel d'entitats.
- En el marc virtual: establint un espai digital de trobada i relació dels agents i operadors culturals.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Experiència positiva en les comissions sectorials que estan en funcionament • Fil directe entre els tècnics municipals dels municipis de la Conca • La creació del Consell Consultiu de Cultura pot significar una oportunitat per establir un escenari de major concertació de les iniciatives i actuacions dels agents culturals • Les noves tecnologies ofereixen la possibilitat d'establir escenaris virtuals de contacte i interacció entre els agents culturals 	<ul style="list-style-type: none"> • Multiplicitat d'agents culturals al municipi que dificulta la coordinació • Interessos i objectius no sempre coincidents entre els diferents operadors culturals • Elements distorsionadors com rivalitats i determinades inèrcies de funcionament • Naturalesa no professional d'una part important dels agents programadors • Inexistència d'escenaris adequats, tant a nivell físic –hotels d'entitats- com virtual, que afavoreixen el contacte entre els operadors

COMUNICACIÓ

El titular: **Alt nivell de programació, baix nivell de comunicació**

La dada: La publicitat suposa al voltant del 7% de la despesa corrent de la programació estable municipal. Aquesta xifra s'eleva al 40% en el teatre privat a Barcelona

La comunicació entesa en un sentit ampli ha estat potser l'aspecte de la cultura igualadina que ha obtingut una valoració més negativa en les taules de treball del PACI. En els debats de les taules, en les ponderacions, les opinions expressades coincideixen de forma gairebé unànime a valorar de forma negativa aquest element fonamental en el procés de producció i consum cultural. D'aquestes opinions es pot deduir un llistat considerable de mancances i aspectes millorables, entre els quals cal destacar:

Comunicació entre els agents culturals locals
Comunicació entre els agents culturals territorials
Difusió, publicitat, promoció de les activitats i de l'oferta cultural en general
Difusió a l'exterior de la realitat cultural igualadina
Informació cultural i turístico-cultural als visitants
Alguns dels mitjans de comunicació locals

Tal com s'ha plantejat en el debat, la –deficient- comunicació estaria actuant com un dels aspectes determinants que condicionen les disfuncions i els factors distorsionadors de la dinàmica cultural local: la manca de coordinació i la deficient comunicació entre agents i operadors culturals –entre entitats, entre administracions, entre municipis...- es retroalimenten mútuament.

L'escàs ressò de moltes activitats, la baixa assistència de públic als actes, l'escassa projecció de les programacions igualadines a l'exterior... s'ha de relacionar necessàriament amb les estratègies de difusió i promoció no massa reeixides.

La sensació que "no es comunica bé" s'estén a gairebé tots els àmbits de la producció cultural local i a tots els programadors: La gent opina que no se sent ben informada de tot el que es fa a Igualada, fet que tendeix a dificultar la fidelització de públics vers l'oferta cultural local.

A tall d'exemple, una ràpida incursió a l'espai digital "local" ha permès observar aspectes com:

- La informació cultural a la pàgina oficial de l'Ajuntament és molt correcta però, posats a trobar mancances, esmentar, per exemple: que no conté informació permanent sobre les grans convocatòries culturals anuals; el catàleg de "llocs per visitar" és, de moment reduït; no incorpora cap enllaç a l'Arxiu; l'agenda cultural és molt completa, però l'entrada potser resulta un xic atapada...
- Una edició local de Vilaweb, que no incorpora cap enllaç a la ciutat
- El nombre relativament baix d'agents culturals locals amb pàgina web, absència que en algun cas²⁶ resulta fins i tot sorprenent

²⁶ Ens referim a Cal Ble, que compta amb correu electrònic però a hores d'ara no ha penjat pàgina web.

- L'escàs nombre de connexions i relacions enllaç entre pàgines locals que incorporen informació cultural²⁷
- La manca d'una pàgina d'informació cultural comarcal a l'estil d'altres comarques²⁸
- La informació cultural als visitants és una altra de les deficiències més observades; aspecte, que tal com ja s'ha apuntat, incideix especialment sobre la difusió dels elements del patrimoni local.

Amb tot, alguna opinió qualificada expressada també a les taules de treball, s'ha manifestat en el sentit que la situació no era tan negativa com es podia desprendre del sentit d'altres intervencions. Val a dir, en aquest sentit, que la ciutat disposa dels mitjans de comunicació locals i comarcals –premsa, ràdio, TV- propis en una ciutat comarcal mitjana²⁹; s'hi utilitzen els canals i el suport de difusió d'activitats culturals més diverses, des dels més convencionals als més actuals, -des de plafons i publicitat estàtica al carrer fins a les pàgines WEB i llistes de correu electrònic-, però malgrat tot, existeix la percepció que la situació podria millorar sensiblement.

Les actuacions en aquesta direcció són però complexes i, sobretot, costoses. Una anàlisi en profunditat de l'escenari de la comunicació cultural en l'actualitat probablement revelarà la poca eficàcia per difondre l'activitat cultural local i el baix nivell d'eficiència dels recursos emprats en l'actualitat per a aquest fi.

Un replantejament a fons de les estratègies i els procediments seguits fins ara pot millorar la situació actual, però cal preveure que això comportarà molt probablement un esforç inversor molt superior a l'actual.

La despesa en publicitat actual es pot considerar baixa. Prenent com a referent els pressupostos de l'IMC de 2001, les inversions en publicitat suposen només el 5,9% de la despesa corrent.

La despesa en publicitat de la programació estable professional aporta una dada més concreta i contrastable. Amb dades de 1998, aquesta despesa va suposar una mitjana de 36.000 pessetes per espectacle, la qual cosa significa un 7% de la mitjana de despeses de contractació dels espectacles. Aquestes xifres en el mateix any van pujar al 12% a Manresa i fins al 20% a Sant Cugat del Vallès, dos dels municipis de les comarques de Barcelona amb una programació més completa i reeixida.³⁰

²⁷ La informació cultural de la Veu de l'Anoia o Regió 7 no incorpora cap enllaç a les agendes culturals dels municipis; no hi ha enllaç entre les pàgines del Consell Comarcal i l'Ajuntament i viceversa, i així, successivament es podria elaborar una llarga llista de "desconnexions".

²⁸ Cal esmentar l'experiència portada a terme al Vallès Oriental: www.agendacultural.org

²⁹ Cal esmentar que a més de la premsa de caràcter generalista, la ciutat compta amb una publicació com és la Revista d'Igualada, ja esmentada en l'apartat de creació.

³⁰ Encara una dada més: En el teatre privat de Barcelona, les despeses de publicitat poden suposar el 40% del total de les despeses de programació.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Mitjans de comunicació propis que possibiliten articular un marc local i comarcal específic de comunicació • Esdeveniments i certàmens tant en l'àmbit cultural com en altres esferes – empresarial, esports- que situen puntualment Igualada en l'espai de comunicació nacional • Incorporació de les noves tecnologies en la difusió i promoció de les activitats culturals per part de l'Ajuntament i algun operador cívic 	<ul style="list-style-type: none"> • Desconnexió entre agents culturals locals i territorials • Deficient informació cultural i turísticocultural als visitants • Insuficient nivell d'articulació d'un espai de comunicació comarcal tot i els mitjans disponibles • Baix nivell de penetració de noves tecnologies en les estratègies de comunicació de molts operadors culturals. • Baix nivell d'inversió en promoció de les activitats culturals municipals • Manca d'una estratègia global de comunicació

EL CONSUM CULTURAL

El titular: **Una oferta generosa, un consum esquifit**

La dada: 42% d'ocupació de sala respecte a l'aforament total del teatre en la programació estable municipal el 2000

En les sessions de les taules de treball van proliferar valoracions força pessimistes sobre la situació del consum cultural a Igualada, coincidents en un aspecte, en la dificultat de portar públic a les propostes culturals que es produeixen a la ciutat: "resulta molt difícil atreure públic a les programacions culturals", "som els quatre de sempre", "has de tibar d'agenda per arrossegar gent a tal o tal altra conferència", han estat comentaris força il·lustratius.

Dades d'ocupació dels teatres d'Igualada

Any	Assistents	Teatre Municipal i Ateneu % ocupació/aforament	Teatre de l'Aurora % ocupació/aforament	Total % ocupació/aforament
1997	3.046	44,7%	64,5%	54,6%
1998	5.765	53,5%	67,4%	60,4%
1999	2.550	39,9%	31,3%	35,6%

Font: Direcció General de Promoció Cultural

Algunes de les poques dades disponibles sobre el tema - com l'anticipada de l'assistència a les programacions artístiques- tampoc conviden excessivament a l'optimisme, però d'aquests indicadors no se'n pot deduir que la situació del consum cultural a Igualada sigui especialment crítica. En tot cas es produeix una combinació de factors, uns de caire general o estructural i d'altres de més pròpiament locals, que estarien revelant un cert nivell de desencaixament entre l'oferta i la demanda cultural al municipi.

Assistents de pagament a les programacions estables municipals

ANYS	Vic	Vilanova	Vilafranca	Granollers	Igualada
1997	8.461	4.295	3.024	3.270	3.046
1998	9.159	8.803	5.373	5.098	5.765
1999	10.126	6.118	3.678	7.216	2.250

Font: Generalitat de Catalunya.ODE

D'una banda, i pel que fa als factors generals, les enquestes sobre l'evolució del consum cultural ens recorden de forma insistent el baixíssim nivell que assolixen determinats hàbits o pràctiques culturals de les poblacions catalana i espanyola.³¹ Per tant, no estariem davant una "patologia local", sinó més aviat estariem patint els

³¹ L'Informe de la SGAE del 2000 sobre hàbits de consum cultural a Espanya referits a l'any 1998 aporta dades com:

	% de persones majors de 14 anys
Mai van a concerts de pop-rock	76,7
Mai van a concerts de jazz	96,2
Mai van a concerts de música clàssica	90,5
Mai van a espectacles de dansa	97,0
Mai van a teatre	75,4
Mai o gairebé mai llegeixen llibres	51,0

efectes d'una "pandèmia global": Els consumidors del que es podria anomenar "productes culturals clàssics" constitueixen una minoria³² de la població.

D'altra banda, i pel que fa als factors més específics, cal referir-se de nou a l'amplitud de l'oferta cultural a Igualada, que pot donar lloc, tal com ja s'ha indicat, a disfuncions com l'encadenament, solapament o duplicitat de propostes. Sembla clar que existeix una certa inadequació entre l'oferta i la demanda cultural: el municipi té dificultats per absorbir l'oferta cultural que genera, i la capacitat d'atracció de consumidors forans, en virtut de la centralitat comarcal d'Igualada, resulta insuficient.

A més a més, una part del consum cultural dels igualadins s'efectua fora de la ciutat, preferentment a Barcelona, tendència que es podria veure afavorida per la millora de les comunicacions amb el centre metropolità: Entre els comentaris sorgits a les taules es podia recollir "si vols veure una obra de teatre, no et pots arriscar a esperar i que finalment no la programin, te'n vas a Barcelona". Tot i que aquest tipus d'actitud no sigui generalitzat, caldria emprendre accions per "retenir" el públic a Igualada.

Importants segments de la societat igualadina són poc permeables a les propostes culturals que es generen a la ciutat. Són els que formarien l'extens grup d'aquells que "mai" o "gairebé mai" participen en activitats com concerts, funcions teatrals o visites a equipaments culturals. Constitueixen allò que en una taula de debat es va caracteritzar com "el no públic". Un consum cultural que estaria evidenciant un perfil "a la Bordieu"³³ més que evident.

Les dades del servei de préstec de la Biblioteca Central resulten força indicatives d'aquesta situació, i certament constitueixen una invitació a actuar per incidir-hi.³⁴

Barris/Sectors	% Residents amb Primària incompleta	% Usuaris Préstec Biblioteca sobre població del barri
Sant Crist	6,72	26,71
Fàtima	21,11	9,27
Poble Sec	5,94	30,74
Les Flors	10,01	32,42
Set Camins	10,97	36,37
Montserrat	23,53	14,85
Molí Nou	11,4	45,2
Les Comes	5,66	36,57
Nucli antic Adoberies	12,56	38,1
Soledat	7,46	36,15
Igualada	9,87	36,63

Aquestes constatacions no ha de derivar, en cap cas, cap un qüestionament general de l'oferta cultural ni dels fonaments de la dinàmica cultural local, en tot cas aporten elements de valoració necessaris per a una reflexió estratègica.

Un millor encaixament entre la producció i el consum cultural del municipi podria passar per estratègies com ara:

³² En la taula de creació es va donar voltes sobre la xifra del 5%.

³³ Vegeu Pierre Bordieu "La Distinció"

³⁴ L'any 2000 la Biblioteca va tenir 166.603 visitants i 37.999 usuaris de préstec.

- Una racionalització de l'oferta cultural -que probablement impliqui un redimensió-, que eviti les disfuncions i optimitzi les possibilitats d'accés del públic al major nombre de propostes culturals.
- Un esforç per refermar la capitalitat cultural, que posi en valor els actius de centralitat territorial de la ciutat i incrementi l'atracció de públic forà a la vida cultural igualadina. Un esforç que passarà molt probablement, entre altres estratègies, per determinar una política global de promoció i comunicació.
- Emprendre polítiques de fidelització de públics per evitar "fugues" de consum cultural cap a altres ciutats, en programes o activitats que es poden seguir a Igualada.
- Una redefinició de les programacions, que haurà d'estar més atenta als requeriments de la demanda, de forma que pugui arribar amb més facilitat a les necessitats i a les sensibilitats dels segments de la societat poc inclinats a participar en les propostes actuals. En definitiva, una acció decidida per incorporar allò que hom ha anomenat "el no públic", o el "gran públic" com es defineix en aquest mateix document³⁵.

PUNTS FORTS/OPORTUNITATS	PUNTS FEBLES/AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> • Alt nivell de formació i educació de públics que revertiran positivament en el consum cultural a mig termini • Bon nivell de les infraestructures i de la seva valoració per la ciutadania: els equipaments estan ben preparats per incrementar els usuaris actuals • Reconeixement de la problemàtica actual per part dels agents culturals que manifesten predisposició per actuar • Potencialitat de la ciutat per reforçar la seva capitalitat cultural 	<ul style="list-style-type: none"> • Importants sectors de la societat igualadina no són consumidors habituals de les produccions culturals locals • Dificultat per incorporar "el gran públic" al consum de produccions de la cultura local • Dificultat per atreure públic forani a les propostes culturals locals • "Fugues" de consum cultural local a altres indrets • Estratègies de promoció i comunicació de l'oferta cultural poc reeixides

³⁵ Vegeu informe final de la taula "Cultura i Territori"

El titular: **Entre l'autocrítica i l'emmirallament**

Descriure, analitzar, teoritzar sobre qüestions referents a les opinions, el tarannà o les actituds de qualsevol col·lectiu és una tasca complexa i arriscada. D'entrada cal disposar de les informacions i els interlocutors que puguin resultar representatius de la col·lectivitat en qüestió. En aquest sentit, el procés de participació ciutadana encetat amb les taules de treball del PACI, ens ha permès recollir informació i opinió de primera mà d'uns interlocutors situats en "primera línia de foc" de la tasca cultural local. No disposem de dades fruit d'un procés demoscòpic rigorós que ens permeti interpretar el sentit de la ciutadania d'Igualada en tots els seus segments i amb tots els seus matisos, però sí de les opinions i valoracions d'uns agents d'opinió qualificats.

Del to general dels debats, de les manifestacions exposades, d'allò que s'ha dit, i també d'allò que no s'ha dit, se'n poden destacar algunes actituds i percepcions:

- **Manca de confiança en les pròpies possibilitats.** Es qüestiona el lideratge cultural de la ciutat vers la comarca i la possibilitat d'esmenar aquesta dinàmica; es posa en dubte la capacitat de la societat igualadina per afrontar les problemàtiques detectades, o per tirar endavant nous projectes d'alt nivell.
- **Emmirallament respecte a altres realitats culturals anàlogues.** A Manresa, Vic, Vilafranca, o altres ciutats similars se'ls suposa un escenari cultural a un nivell molt superior que el de la pròpia ciutat. Hom té la quasi certesa que "aquestes ciutats sí que són capitals efectives de comarca i/o sí que han aconseguit esdevenir referents de país" i han acollit algun esdeveniment cultural de primer ordre, és a dir, el que no hauria assolit Igualada. I, aprofundint sobre aquest aspecte concret, també hi ha la impressió que s'han deixat passar oportunitats gairebé úniques per aconseguir atreure algun d'aquests esdeveniments.³⁶
- **Identifica com a particulars problemàtiques comunes** o globals: Baix nivell de consum cultural de productes culturals clàssics, dificultat d'atreure públic a les programacions, manca de reconeixement i dificultat de coordinació entre els agents culturals, dificultats de comunicar adequadament l'oferta cultural, i un llarg etc. Com ja s'ha anat apuntant, en la majoria de casos, els casos plantejats són més el reflex d'una dinàmica global que d'una especificitat local.
- **Més crítica que cofoisme** autocomplaent: Observant el to de les opinions i valoracions expressades es desprèn aquesta visió crítica de la realitat cultural pròpia, que tendeix a veure l'ampolla més per la banda mig buida que per la mig plena. Es defuig l'actitud cofoia, reconeixent que "Igualada va bé" en alguns aspectes, però que podria funcionar molt millor en altres. Es tendeix a infravalorar les fortaleses i a magnificar les debilitats de la cultura local. Val a dir que del predomini d'aquesta visió eminentment crítica, se'n pot derivar una interpretació en clau positiva: habitualment en aquest tipus de processos de participació, la deriva autocrítica aflora possiblement com a prevenció contra una visió autocomplaent

³⁶ Es va fer una referència concreta a l'oportunitat que hauria deixat passar Igualada d'acollir la "Fira d'Espectacles d'Arrel Tradicional", que finalment anà a parar a Manresa.

que acabaria resultant força negativa . Resulta d'allò més simptomàtic que alguna de les realitats culturals en les quals s'emmiralla Igualada, en el seu propi procés de reflexió estratègica del sector cultural, se situï en la mateixa tessitura autocrítica³⁷. Nogensmenys, una visió excessivament autocrítica de la realitat cultural local podria resultar tant o més negativa si deriva en un pessimisme que pot ser paralitzant.

- **Valora els referents culturals propis, però defuig les actituds reverencials vers la tradició** . Es reconeixen i es valoren els referents culturals, l'imaginari col·lectiu propi, com les festes i tradicions populars, les formes de vida, els grups i les entitats més arrelades a la població, però en cap cas es pot parlar d'actituds tancades o immobilistes respecte a allò que es podria considerar la tradició. Ans al contrari, aquesta es qüestiona sense contemplacions quan hi ha motiu per la controvèrsia³⁸.

La incipient vocació industrial de la ciutat ha conferit sens dubte unes connotacions de modernitat a la societat igualadina, que s'ha d'entendre com un dels elements del propi patrimoni. En aquest sentit resulta força il·lustratiu el comentari fet en una de les sessions de la taula de patrimoni sobre les formes de vida industrial a la ciutat, on s'afirmava que a Igualada, no hi ha tradició de "mestresses de casa": la immensa majoria de les dones substituï en aquesta condició per la de proletàries industrials.

- **Es mostra oberta a la innovació:** noves tendències, formats, instruments, llenguatges creatius, inquieta davant el repte de les noves tecnologies. Malgrat que la ciutat no es pugui visionar com a "referent de contemporaneïtat", tampoc es mostra indiferent davant la innovació. Els Premis Ciutat d'Igualada inclouen un apartat d'art digital³⁹; una ràpida ullada a l'agenda cultural del més de juny de 2001 a la pàgina web de l'Ajuntament, permet veure entrades com les següents:

- "El món de la informació", curs a l'Ateneu
- Internet com a font de cultural i informació, curs a CEINA
- "Chupacabra": cinema, tecnologia digital i gore, activitat a Cal Ble
- "De l'orient a l'hipertext", una aventura poètica a Internet, a Cal Ble
- "La revolució de les noves tecnologies", a Cal Ble

La mateixa agenda inclou un programa sobre el flamenc a Catalunya, amb actuació de Miguel Poveda i Chicuelo conjuntament amb activitats com l'Aplec de la Sardana, la celebració de la diada de Sant Joan amb la flama del Canigó i un macroconcert reivindicatiu dels Països Catalans.

A partir d'uns actes puntuals, amb un seguiment i unes repercussions probablement molt diferents, no es pot elaborar un diagnòstic, però defugint les interpretacions

³⁷ Ens estem referint a Vilafranca del Penedès i el seu pla "Vilafranca + Cultura: Reflexió estratègica ciutat i cultura" que està portant a terme.

³⁸ Fa dos anys que es polemiza sobre la conveniència o no de la presència de patgesses a la cavalcada de Reis.

³⁹ Aquest premi està promogut per un centre de formació i serveis en informàtica i noves tecnologies, de reconeguda trajectòria.

capcioses el perfil d'aquesta programació no revelaria precisament un tarannà típic i tòpic de la ciutat provinciana, d'allò que queda tan bé de qualificar com a "Catalunya profunda" que es mira al melic.

2. 6. SÍNTESI DEL DIAGNÒSTIC

A mode de conclusió d'aquest diagnòstic es proposa una síntesi dels aspectes més significatius recollits en el document. La síntesi es presenta mantenint la visió transversal de la cultura -davant una visió sectorial o temàtica- en què s'ha conformat el diagnòstic.

Es presenta una sinopsi de les principals fortaleeses i debilitats de la realitat cultural igualadina, de les oportunitats que es poden produir i de les amenaces que poden afectar els elements fonamentals que intervenen i fan possible el procés de producció i consum cultural que es desenvolupa a la ciutat.

És a dir, dels continents físics del procés -infraestructures i equipaments- dels agents i operadors culturals – l'Administració, el sector associatiu, el sector privat- que l'articulen i de les dinàmiques culturals –educació, creació, difusió, consum- que el caracteritzen.

LES FORTALESES. EL QUE VA. EL QUE FUNCIONA

INFRASTRUCTURES, EQUIPAMENTS I PATRIMONI

Un molt bon nivell de les infraestructures culturals bàsiques: equipaments culturals bàsics, moderns, especialitzats, ben connectats en xarxes i sistemes d'àmbit superior i ben valorats per la ciutadania.

Ubicació dels equipaments on s'observa de forma nítida una concentració en la zona centre de la ciutat, reforçant la "centralitat" urbana en sentit positiu.

Uns equipaments de barri que funcionen com a centres cívics de ciutat.

La ciutat compta amb un patrimoni arquitectònic i monumental més que notable, amb representació de diverses èpoques i estils, però amb especial incidència als segles de la industrialització.

El Museu de la Pell. L'especialització d'aquest centre en fa un museu singular, l'únic a la Península i un dels tres existents a Europa dedicats a la indústria i la tecnologia de la pell.

Patrimoni immaterial, on destaquen com a actius importants algunes festes i diades de calendari tradicional –Tres Tombs, Festa Major, Reis-.

ELS AGENTS CULTURALS

Una administració municipal que aposta per la cultura, procurant aportar els recursos econòmics i humans adients: inversió municipal en cultura a un nivell alt respecte a ciutats anàlogues.

Un Ajuntament que vol actuar com a catalitzador de la dinàmica cultural local, donant joc al sector associatiu i intervenint en els àmbits no coberts per l'acció dels operadors cívics i privats.

Un teixit associatiu sòlid i consolidat, amb un nombre elevat d'entitats que intervenen en la dinamització cultural de la ciutat.

Dinamisme de grups i entitats que actuen preferentment en àmbits i ambients alternatius, cobrint espais de difusió cultural que no rebrien consideració per part d'altres agents culturals.

Una presència significativa –i excepcional a nivell de Catalunya - del sector privat en la difusió cultural.

Implicació del món empresarial en el finançament de la cultura: les aportacions privades al finançament d'activitats culturals suposen aproximadament un 7% dels ingressos de l'IMC.

LES DINÀMIQUES

Una oferta cultural àmplia, regular i diversificada, que es concreta en un nombre considerable de propostes amb diferents formats i en pràcticament tots els àmbits de difusió cultural.

Recursos i iniciatives molt sòlides en l'àmbit de la cultura i l'educació, tant pel que fa a la formació artística com a la creació de nous públics.

Importants suports de diferent caire que possibiliten el desenvolupament de la creació artística.

Incorporació de les noves tecnologies en diversos àmbits del procés cultural: educació, creació, producció, difusió.

Mitjans de comunicació locals i comarcals –premsa, ràdio, TV- propis en una ciutat comarcal mitjana; s' utilitzen els canals i el suport de difusió d'activitats culturals més diversos, des dels més convencionals als més actuals, --des de plafons i publicitat estàtica al carrer fins a les pàgines WEB i llistes de correu electrònic-.

Una visió més crítica que autocomplaent de la pròpia realitat cultural.

Una actitud oberta a la innovació, que valora els referents propis per defugir actituds reverencials vers la tradició.

LES DEBILITATS. EL QUE MANCA. EL QUE NO FUNCIONA...

INFRASTRUCTURES, EQUIPAMENTS I PATRIMONI

Tot i el bon nivell general dels equipaments culturals bàsics, en el cas concret de les sales d'exposició, es troba a faltar un espai expositiu més ben adaptat que els existents

als requeriments tècnics i funcionals que comporten determinats programes expositius que es produeixen en l'actualitat.

La preservació del llegat patrimonial no ha estat precisament exemplar: S'han perdut o malmès construccions rellevants i en l'actualitat es palesa el deficient estat de conservació d'alguns edificis o espais emblemàtics.

La informació que sobre el patrimoni local s'ofereix als visitants i als propis ciutadans resulta manifestament millorable.

Manca d'instruments i de política integral de patrimoni.

ELS AGENTS CULTURALS

Les línies fonamentals de la política cultural municipal s'han establert en clau potser excessivament conservadora; no s'ha arriscat excessivament, l'Ajuntament no ha actuat de forma nítida com el catalitzador del sector cultural local.

Manca de coordinació entre les entitats, l'escassa imbricació de les entitats tradicionals en determinats sectors socials, excessiva concentració en determinats àmbits d'actuació o l'escassa resposta ciutadana a algunes de les seves propostes, potser com a conseqüència d'una programació poc atractiva i atenta a sensibilitats culturals diverses.

Manca d'estructuració i visualització del sector de les indústries culturals.

Insuficient nivell d'implicació del món empresarial en la dinàmica cultural local.

LES DINÀMIQUES

Clarobscur de la creació cultural a Igualada: no es dona suport i no es valora de forma suficient la nova creació; mostra dificultats per sobrepassar la barrera de l'àmbit local; dificultats per donar sortida a la nova creació, baix nivell d'autoestima, de confiança en la pròpia creació. Aquesta es tendeix a infravalorar, a situar el nivell assolit a la ciutat en una posició d'inferioritat respecte a altres realitats culturals anàlogues.

Desajustaments i ineficiències en la difusió cultural derivats de la dificultat de coordinació: agenda atapeïda amb perill de saturació; coincidència, duplicacions, solapament d'activitats.

Programacions que no aconsegueixen fidelitzar el públic local ni atreure de forma significativa consumidors forans: Malgrat la dimensió i qualitat de l'oferta, Igualada no es visualitza a nivell territorial amb la marca de ciutat cultural.

Percepció estesa d'una manca de coordinació generalitzada que afectaria les relacions entre Ajuntament i entitats, els ajuntaments de la comarca, les pròpies entitats...

Dificultat de concertar l'acció dels agents culturals derivada entre d'altres factors de: Multiplicitat d'actors i operadors culturals al municipi; naturalesa no professional d'una

part important d'aquests agents; elements distorsionadors com les típiques rivalitats més o menys manifestes i les inèrcies de funcionament; inexistència d'un escenari físic –hotel d'entitats- en condicions o virtual de convergència i concertació; el desplegament encara recent d'uns òrgans específics que ho afavoreixin: Consell de Cultura, IMC.

Ineficàcia i ineficiència de les estratègies i els recursos de promoció i difusió de la realitat cultural local, escenari global de comunicació de la cultural local poc estructurat.

Baix nivell de consum cultural; baix nivell de resposta a la producció cultural local. Importants segments de la societat igualadina es mostren poc permeables a les propostes culturals que genera la ciutat.

“Fuga” de consumidors cap a altres localitats.

Manca de confiança en les pròpies possibilitats i emmirallament respecte a altres realitats culturals anàlogues.

OPORTUNITATS. LÍNIES DE FUTUR

INFRASTRUCTURES, EQUIPAMENTS I PATRIMONI

Els equipaments culturals bàsics del municipi no presenten signes de saturació i disposen de dotacions i recursos per respondre a futurs requeriments de la demanda cultural: el nivell de freqüentació i ús d'aquests equipaments es pot incrementar en el futur sense que això repercuteixi negativament en la qualitat del servei.

La situació satisfactòria quant a les infraestructures culturals bàsiques, obre la possibilitat de bastir algun nou tipus d'equipament, que es pugui orientar cap a objectius més arriscats: experimentació, innovació creativa, tecnologia, interculturalitat...

El patrimoni arquitectònic i monumental, amb representació de diverses èpoques i estils i elements singulars com la Llar del Sant Crist, i una obra que ja ha esdevingut referència obligada per especialistes: el Cementiri Nou.

El riu Anoia, el Rec i la cultura industrial de l'aigua que va generar al seu pas ofereixen una síntesi de natura i cultura que marquen la identitat de la ciutat i són un gran recurs a recuperar i desenvolupar. La possibilitat de fer compatible l'ús i el gaudi del riu amb la recuperació del barri adober i el Rec.

Un entorn global de creixement de formes alternatives de turisme afavoreix la posada en valor dels recursos del patrimoni com a element d'atracció turística.

El Museu de la Pell i Comarcal de l'Anoia. L'alt nivell d'especialització del centre pot permetre incorporar el Museu a projectes en xarxa i col·laboracions amb altres institucions a nivell estatal o internacional.

ELS AGENTS CULTURALS

Voluntat de l'Ajuntament de situar la institució municipal com a catalitzador efectiu de la dinàmica cultural del municipi.

El procés obert amb el PACI brinda l'oportunitat d'analitzar, repensar, repensar-se objectius i reptes de futur a les entitats culturals.

Un entorn global favorable, els incentius fiscals i la pròpia predisposició mostrada pel sector, permeten aventurar una tendència a una major implicació del món econòmic i empresarial local en el finançament de la cultura.

La tradició industrial i emprenedora de la ciutat constitueix un actiu potencial en un escenari propici per al desenvolupament de les indústries culturals.

LES DINÀMIQUES

La ciutat compta amb recursos i programes culturals susceptibles de convertir-se en "referents" d'àmbit nacional. L'alt nivell assolit en diverses facetes del fet musical, situaria aquest sector com a punt de referència inicial.

La capacitat dels agents locals d'articular i gestionar una oferta cultural d'alt nivell, constitueix un aval per avançar en aquest sentit, si les propostes del PACI s'orienten en aquesta direcció.

Les millores materialitzades o previstes en la xarxa viària faciliten la mobilitat i ofereixen l'oportunitat d'incrementar els visitants i usuaris de l'oferta cultural local. La ciutat ha d'afrontar el repte que això suposa reforçant el seu potencial d'atracció, consolidant la seva centralitat comarcal i cultural i fent-la efectiva en els sectors de la comarca tradicionalment menys permeables.

El Consell Consultiu de Cultura, l'Institut Municipal de Cultura, el propi PACI i els futurs instruments, indicacions o directrius que se'n pugui derivar haurien de conformar un nou escenari de cooperació i concertació de l'actuació dels agents culturals locals.

La proposta "Cal Ble" ha merescut el reconeixement d'agents d'opinió significatius en el món cultural a nivell de Catalunya, la qual cosa li ha suposat una estimable repercussió mediàtica, que de retruc ha beneficiat la imatge de la ciutat. La "marca" Igualada: cultura-gastronomia està sobre la taula.

AMENACES

INFRASTRUCTURES, EQUIPAMENTS I PATRIMONI

L'esforç pressupostari que comporta l'actual nivell de dotació en equipaments i recursos culturals condiona l'expansió futura amb dotacions que suposin un alt nivell de despesa.

Abundant en la mateixa direcció, les possibles actuacions encarades a la rehabilitació i tematització del barri adober i el Rec queden igualment subordinades a l'obtenció de fonts extraordinàries de finançament –fons europeus- que no semblen propiciar ni la conjuntura comunitària actual i la previsible a mig termini.

Malgrat les actuacions i rehabilitacions al nucli antic, no s'ha esvair el perill de degradació de diferents sectors del barri. La combinació de factors urbanístics i sociodemogràfics –envelliment, concentració nova immigració- urgeixen una actuació concertada dels diferents agents públics i privats vinculats en l'acció a favor de la igualtat d'oportunitats i la lluita contra l'exclusió.

ELS AGENTS

L'escassa presència de joves en les entitats culturals tradicionals en pot comprometre la seva continuïtat a un termini mitjà.

L'espai que Cal Ble ha ocupat en la dinamització cultural del municipi resta condicionat a la rendibilitat econòmica del projecte.

LES DINÀMIQUES

Un perill d'exclusió que no es limita òbviament a la problemàtica específica del nucli antic. Es tracta d'un fenomen estructural inherent a la dinàmica d'acumulació del capitalisme globalitzat. Aquest escenari referma la vigència d'una acció sociocultural que doni resposta als nous reptes, imprescindible per afrontar el perill persistent d'exclusió social i atenta al nou paradigma de la interculturalitat.

Les millores materialitzades o previstes en la xarxa viària poden facilitar les "fugues" de consum cultural cap a altres direccions, especialment a Barcelona.

3. ANNEXOS

3.1. ENTITATS QUE INTERVENEN EN LA DINÀMICA CULTURAL DE LA CIUTAT

NOM DE L ENTITAT	ÀMBIT D ACTUACIÓ
AGRUPACIÓ CORAL "LA LLÀNTIA"	Cant coral
AGRUPACIÓ FOLKLÒRICA IGUALADINA	Dansa tradicional
AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA D'IGUALADA	Fotografia
AGRUPACIÓ OCELLAIRE D'IGUALADA	
AGRUPACIÓ SARDANISTA D'IGUALADA	Sardanes
AGRUPAMENT ESCOLTA JAUME CARESMAR- M. ANTÒNIA SALVÀ	Escoltisme
AGRUPAMENT ESCOLTA TORXA	Escoltisme
AMICS CICLISTES DE L'ANOIA (Organitza la Festa de la Bicicleta)	Ciclisme
AMICS DE LA GALERIA DEL PASSATGE	Arts visuals
AMICS DE LA TELEVISIÓ DE L'ANOIA	Audiovisual
AMICS DEL TREN D'IGUALADA	Sociocultural
AMICS DELS GOIGS	Patrimoni
ANTIC GREMI DE TRAGINERS	Tres Tombs
ASOCIACIÓN CANARICULTORES ANOIA	
ASSOCIACIÓ CLUB ISARD	Lleure
ASSOCIACIÓ COBLA LA NOCTURNA	
ASSOCIACIÓ CULTURAL ATLAS	Sociocultural
ASSOCIACIÓ CULTURAL BARRI SET CAMINS D'IGUALADA	Vèl·l
ASSOCIACIÓ CULTURAL COBLA ELS IGUALADINS	Musical
ASSOCIACIÓ CULTURAL COR DE NOIES EXAUDIO	Cant coral
A. CULTURAL DRACS, DIABLES, GRALLERS I TABALS. BARRI STA. CATERINA	Tradicional
ASSOCIACIÓ CULTURAL LES COMES	Vèl·l
ASSOCIACIÓ CULTURAL POBLE SEC	Vèl·l
ASSOCIACIÓ CULTURAL TEATRE DEL CAPITÀ ESCOMBRALL I LA SEVA TROPA	Teatral
ASSOCIACIÓ D'AGERMANAMENT IGUALADA-NUEVA ESPERANZA	Solidària
ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL FERROCARRIL COMARCA DE L'ANOIA	Sociocultural
ASSOCIACIÓ D'ANTICS ALUMNES DELS GERMANS MARISTES D'IGUALADA	Sociocultural
ASSOCIACIÓ DE GENT GRAN D'IGUALADA	Sociocultural
ASSOCIACIÓ DE PUNTAIRES DE L'ANOIA	Sociocultural
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS BARRI LES FLORS D'IGUALADA	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS DE LA ZONA RESIDENCIAL LES COMES II	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS DE SANT JAUME SESOLIVERES	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS DEL BARRI DE FÀTIMA D'IGUALADA	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS DEL BARRI DE MONTSERRAT	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS DEL BARRI DE SANT CRIST D'IGUALADA	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS DEL BARRI DE SET CAMINS D'IGUALADA	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS DEL PASSEIG VERDAGUER D'IGUALADA "CASAL D'AVIS"	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÈL·LS CARRERS DE STA. CATERINA, CARMÉ I TRAVESSIES	Vèl·l
ASSOCIACIÓ DE VÍDUES D'IGUALADA I COMARCA	Sociocultural
ASSOCIACIÓ DEBAT A BAT	Sociocultural
ASSOCIACIÓ DELS SCOUTS DE CATALUNYA-ESCOLTES DE CATALUNYA	Escoltisme
ASSOCIACIÓ D'IGUALADINS FORANS	Sociocultural
ASSOCIACIÓ PROMOCIÓ DE L'ESPECTACLE INFANTIL I JUVENIL (LA XARXA)	Arts escèniques
ASSOCIACIÓ PER A LA RECERCA MUSICAL DE L'ANOIA	Musical
ASSOCIACIÓ QUATRE VENTS D'IGUALADA	Musical
ASSOCIACIÓ REVISTA D'IGUALADA	Editora

ASSOCIACIÓ RONDALLA MUSICAL NOVA UNIÓ	Musical
ASSOCIACIÓ TABA TEATRE	Teatre
ASSOCIACIÓ UNESCO D'IGUALADA	Sociocultural
ATENEU IGUALADÍ DE LA CLASSE OBRERA	Sociocultural
ATENEU PORVENIR D'IGUALADA (ATENEU LLIBERTARI)	Sociocultural
AULA D'EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA PER A LA GENT GRAN DE L'ANOIA (AUGA)	Formació d'adults
BANDA DE MÚSICA D'IGUALADA	Musical
BITRAC DANSA	Dansa tradicional
CASA CULTURAL D'ALCÀNTARA	Sociocultural
CASA DE ANDALUCÍA DE L'ANOIA	Sociocultural
CASAL INTERPARROQUIAL D'IGUALADA	Sociocultural
CASINO FOMENT D'IGUALADA	Sociocultural
CENTRE CULTURAL SOL NAIXENT	Sociocultural
CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS D'IGUALADA	Sociocultural
CENTRE INFORMÀTIC DE L'ANOIA (CEINA) – (Convoca el Premi d'Art Digital)	Formació
CENTRO CULTURAL EXTREMEÑO ANOIA	Sociocultural
CERCLE MERCANTIL	Sociocultural
CINE CLUB ATENEU	Cinema
CLUB AMICS DEL GOS	Canina
CLUB AULA DE CULTURA FÍSICA	Dansa
CLUB MANGA IGUALADA	Arts plàstiques
COBLA JUVENIL CIUTAT D'IGUALADA	Musical
COBLA LA JUVENIL DE L'ANOIA	Musical
COFRADIA DE FÀTIMA	Sociocultural
COMISSIÓ CAVALCADA DE REIS- Fundació privada-	Reis
COMISSIÓ DE FESTES DEL BARRI DE LA FONT VELLA D'IGUALADA	Vè nal
COMISSIÓ DE FESTES VÈ NS PASSATGE DE LA TOSSA I CARRER DEL BRUC	Vè nal
COMPANYIA DE DANSA D'IGUALADA DELL'ARTE	Dansa
COORDINADORA DE ENTIDADES FLAMENCAS Y ANDALUZAS DE L'ANOIA	
COORDINADORA D'ENTITATS D'EDUCACIÓ EN EL LLEURE (CORDILL)	
COR PARROQUIAL DE SANTA MARIA D'IGUALADA	Musical
CORAL "ELS VERDUMS" D'IGUALADA	Musical
CORAL INFANTIL "GATZARA"	Musical
CORAL JUVENIL XALEST D'IGUALADA	Musical
CORAL MIXTA D'IGUALADA	Musical
DIABLES DE SANTA CATERINA	Tradicional
DIABLES D'IGUALADA	Tradicional
DONES D'IGUALADA	Gènere
ESBART IGUALADÍ	Teatral
ESPELEO GRUP ANOIA -EGAN	Espeleologica
FILIAL ANOIA –ACADEMIA CIÈNCIES MÈDIQUES	Mèdica
FUNDACIÓ CAL BLE	Cultural i gastronòmica
FUNDACIÓ SANT CRIST D'IGUALADA	Sociocultural
GEGANTERS I GRALLERS D'IGUALADA	Tradicional
GRALLA	Teatral
GRALLERS D'IGUALADA	Musical
GRUP DE LLEURE "LA CLAU"	Lleure
GRUP DE MESTRES DE L'ANOIA	
GRUP FILATÈLIC D'IGUALADA	Filatèlia
GRUP SARDANISTA AMISTAT	Sardanes
GRUP SARDANISTA MONTSERRATÍ	Sardanes
JOVE CAMBRA D'IGUALADA	Sociocultural

JOVE ORQUESTRA SIMFÒNICA DE L'ANOIA	Musical
JOVENTUTS MUSICALS D'IGUALADA	Musical
L'ESCOTILLÓ DE L'ATENEU	Teatral
LA FONT DE LA CAROTA	Musical
MANS UNIDES D'IGUALADA	Solidària
MIJAC "EL ROURE"	Lleure
MOIXIGANGUERS D'IGUALADA	Tradicional
OMNIUM CULTURAL- Delegació de l'Anoia	Sociocultural
ORQUESTRA DE CAMBRA D'IGUALADA	Musical
PATRONAT DE LA TOSSA	Patrimonial
POESIA VIVA	Poesia
RONDALLA NOVA UNIÓ	Musical
SCHOLA CANTORUM D'IGUALADA	Musical
TEATRE EN TRÀNSIT	Teatral
TEATRE UN	Teatral
TROUPE NOGENSMENYS	Teatral
UNICOOP CULTURAL, SCCL	Sociocultural
UNIÓ EXCURSIONISTA DE CATALUNYA	Excursionista

3. 2. EQUIPAMENTS CULTURALS

- Arxiu Històric Comarcal de l'Anoia
- Biblioteca Central d'Igualada
- Biblioteca Joan Serra i Constansó (Actualment sala d'estudis de l'Ateneu)
- Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia
- Sala Municipal d'Exposicions
- Galeria del Passatge (Actualment sense programació)
- Sala d'exposicions Ramon Godó
- Teatre Municipal l'Ateneu
- Teatre Cercle Mercantil
- Teatre de l'Aurora
- Ateneu Igualadí
- Cal Ble
- Casal d'entitats maristes
- CECI
- Sala d'activitats múltiples Sant Miquel (Hi ha la Ludoteca en el mateix edifici)
- Escola de Música
- Centre Cívic de Fàtima
- Sala d'exposicions El Xipreret
- Casal
- Casal de la Gent Gran
- Casa de Cultura del Consell Comarcal
- Casal Cívic Montserrat

ALTRES EQUIPAMENTS

- Escoles de l'Ateneu
- Escola Mowgli
- Col·legi Sant Josep
- Mare del Diví Pastor
- Escola Pia
- Escola Municipal de Música
- Conservatori Municipal de Grau Mitjà
- Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial-Escola d'Adoberia
- Universitat Oberta de Catalunya – Punt de Suport
- Llar d'infants Dring
- CEIP Ramon Castelltort
- Escola Àuria
- Maristes d'Igualada
- CEIP Emili Vallès
- IES Pere Vives Vich
- IES Milà i Fontanals
- CEIP Garcia Fossas
- Col·legi Monalco
- Col·legi Igualada
- Escola Jesús Maria
- IES Joan Mercader
- Escola Anoia
- Llar d'infants La Ginesta

- CEIP Gabriel Castellà
- Escola Municipal d'Art Gaspar Camps
- Escola d'adults Verge de Montserrat

ESPORTIUS

- Camp de futbol Can Masarnau
- Pista poliesportiva CEIP Ramon Castellort
- Pistes de botxes del barri de Fàtima
- Pista de bàsquet del parc de Vallbona
- Pistes de botxes del barri de Set Camins
- Estadi atlètic municipal
- Pista poliesportiva CEIP Emili Vallès
- Pista poliesportiva IES Pere Vives Vich
- Piscina coberta Molí Nou
- Pavelló cobert Molí Nou
- Piscines descobertes Molí Nou
- Frontó Molí Nou
- Complex esportiu Les Comes
 - Camp de gespa Les Comes
 - Camp de futbol de terra Les Comes
 - Pavelló hoquei Les Comes
 - Sala de barri Les Comes
 - Sala de tennis de taula Les Comes
 - Gimnàs Les Comes
 - Pistes poliesportives Les Comes (4)
 - Piscina coberta Les Comes
- Camp de futbol del Xipreret
- Camp de futbol del Garcia Fossas
- Pista poliesportiva CEIP Garcia Fossas
- Pista poliesportiva Joan Mercader
- Pista poliesportiva CEIP Gabriel Castellà
- Camp de futbol de Can Busqué
- Pistes de botxes del barri de Montserrat

ALTRES

- Amfiteatre de Les Comes
- Residència per a persones grans Pare Josep M. Vilaseca
- Asil del Sant Crist
- Centre de Serveis a les Empreses

3. 3. INFORMES DELS EXPERTS EXTERNS

TAULA DE TREBALL 1. CULTURA I TERRITORI

Informe de Carles Feiner i Alonso

0. INTRODUCCIÓ.

En aquest treball ens proposem resumir i ressaltar els elements diagnòstics més rellevants apareguts, en la nostra opinió, a la taula de debat "Cultura i territori". Conseqüentment, no farem un repàs exhaustiu de tots els temes, ni una ponderació de tots els elements diagnòstics tractats a la taula de debat (això és tasca d'altres persones), sinó una aproximació selectiva a aquells que ens han semblat més significatius i pertinents per al tema que havia de servir de fil conductor a les discussions. Així, ens ocuparem d'aquells aspectes territorials¹ que poden esdevenir punts forts o punts febles en el futur desenvolupament cultural² d'Igualada. I, finalment, intentarem esbossar alguns elements d'acció social que permetin aprofitar millor les potencialitats de la ciutat o minimitzar les amenaces al seu desenvolupament.

1. IGUALADA EN EL TERRITORI.

La percepció de la posició de la ciutat en el conjunt del territori, ja sigui des del seu paper competitiu en relació a d'altres ciutats mitjanes de Catalunya, ja sigui en relació a la configuració de la seva àrea d'influència, ja sigui en relació a la percepció de funcionalitat de la xarxa viària, és un dels elements centrals en els ítems de diagnòstic treballats a la taula de debat. Ressaltarem els següents elements:

1.1. La centralitat comarcal d'Igualada.

No es percep l'Anoia com una comarca "natural", integrada en els esquemes simbòlics dels seus habitants com un únic territori amb una única centralitat definida. Més aviat es perceben tres pols d'activitat³, amb centralitats respectives a Calaf, Masquefa/Esparraguera i Igualada. L'àrea d'influència d'Igualada es veuria reduïda a la conurbació de municipis que configuren el que s'ha vingut a anomenar la "conca d'Òdena", amb un mercat potencial que se situa lleugerament pel damunt dels 50.000 habitants.

Es deriven, d'aquesta configuració territorial, dos elements rellevants a intentar resoldre:

a) En el territori d'influència d'Igualada es percep un excés d'oferta cultural que corre paral·lela a una descoordinació i desinformació notables entre els diferents operadors/programadors culturals. Els participants mostren una elevada unanimitat a l'hora de considerar desitjable l'establiment de mecanismes de coordinació en els calendaris i tipologies de les activitats programades pels diversos operadors, per tal d'evitar un excés d'oferta per a un mercat que es percep petit.

b) No hi ha un organisme públic que exerceixi aquesta funció coordinadora i generadora d'economies d'escala. Hi ha divergències notables respecte de la funció que pogués fer el Consell Comarcal de l'Anoia en aquest aspecte, però es coincideix en la necessitat de disposar d'elements de coordinació i informació constant. Les

¹ Considerarem el concepte "territori" en un sentit ampli, com ja vaig avançar a la meua intervenció ressenyada a la primera sessió de la taula de debat. És a dir, parlarem del territori físic (geogràfic), del territori social (afinitats i conflictes entre grups socials), i fins i tot del territori simbòlic (elements "topogràfics" que intervenen en els processos de construcció identitària, i que ens permeten reconèixer-nos en societat, i adscriure-nos i adscriure als altres).

² En aquest cas, en canvi, parlarem de "cultura" en sentit restringit, referint-nos a elements de producció i consum de béns culturals, i no pas al sentit antropològic, ampli, de la paraula cultura.

³ Amb certs paral·lelismes amb les "àrees de mercat de treball dins l'Anoia" que es dibuixen al Pacte Territorial per al Desenvolupament Econòmic i l'Ocupació d'Igualada/Conca d'Òdena (febrer 2000). La percepció i l'estadística, en aquest cas, coincideixen força...

noves tecnologies, fonamentalment Internet, es veuen com un dels possibles camins de solució.

1.2. Igualada i les altres ciutats mitjanes de Catalunya.

No es perceben sentiments de complicitat ni de competència intensos respecte d'altres ciutats amb funcions anàlogues a Igualada en el conjunt del territori. És significatiu, en qualsevol cas, que en el debat hagin sorgit exemples relatius a Manresa, Vic o Vilafranca del Penedès pel que fa a la capacitat d'aquestes ciutats en esdevenir un pol atractor de visitants. Concretament, es troba a faltar a Igualada l'existència d'un esdeveniment que transcendeixi l'àmbit local i que defineixi en el conjunt del territori català la seva personalitat, a l'estil del Mercat de Música Viva (Vic), la Fira d'espectacles d'arrel tradicional (Manresa) o la Festa major (Vilafranca del Penedès). Es constata l'existència de potencialitats de base per aconseguir-ho (el patrimoni cultural i les festes populars, singularment), però es detecta una manca general d'infraestructures capaces d'acollir nombres significatius de visitants, i l'absència d'una aposta publicitària i mediàtica clara en aquest sentit.

Correlatiu a aquest "emmirallament" en determinades ciutats, ressalta també l'absència de referents territorialment més propers. Tàrraga o Cervera⁴, per posar dos exemples, pràcticament ni s'esmenten. Aquest fet es podria interpretar en dues direccions, em sembla que complementàries:

a) Hi ha un sentiment soterrat de competència respecte a les primeres ciutats de les terres lleidatanes. Des d'aquest punt de vista, Igualada fóra una "ciutat de pas", al bell mig de la N-II, percebuda com a industrial i lletja. Com que Igualada no s'identifica en l'imaginari col·lectiu com a "ciutat de ponent", recerca els seus referents a la Catalunya central. Aquesta percepció, en realitat, és "barcelocèntrica", però em sembla que opera amb prou potència sobre els propis igualadins. Ja hi insistirem més endavant...

b) Igualada, de fet, s'identifica amb un conjunt de ciutats de la Catalunya central perquè la majoria dels fluxes d'intercanvi (econòmic, cultural, social i relacional) es manté amb elles. Jo diria que aquest fet no succeeix, i que és més aviat la percepció d'una ciutat transicional unida per un cordó umbilical a la metròpoli la que s'ajusta més a la realitat. La creació de xarxa amb altres ciutats mitjanes, vista de d'aquesta perspectiva, fóra una necessitat de primer ordre de cara a l'establiment d'una "personalitat igualadina" definida.

1.3. Igualada i la xarxa viària.

Aquest, tot i no ser un tema central en el debat, ha estat força recurrent. Hi ha una percepció força estesa de "llunyania" respecte de Barcelona⁵, reclamant-se una millora de les comunicacions, tant ferroviàries com connexions per carretera⁶. Hi ha també un grup d'opinió, reduït però significatiu, que aboga per la creació d'un aeroport a Igualada amb l'argument que fóra un revulsiu econòmic per a la zona.

Com a conclusió per a aquest punt, no podem esmentar-ne altra que l'ambigüitat. Coexisteixen opinions diferents, a voltes contradictòries, i se sobreposa la percepció sobre les infraestructures a la percepció sobre les necessitats de mobilitat (d'arrel més simbòlica que material). Fóra

⁴ En honor a la veritat, hi hagué mínimes referències a la Fira de teatre de Tàrraga. L'Akelarre de Cervera no fou ni tan sols esmentat, evidenciant que la tipologia d'actes i de públics foranis susceptibles de ser atrets per un hipotètic "gran esdeveniment" s'ha de circumscriure al marc de l'oferta cultural "políticament correcta", si més no en l'opinió donada per descomptat dels assistents a la taula de debat.

⁵ Tot i que les dades de mobilitat apunten vers un creixement sostingut dels intercanvis amb Barcelona, i una progressiva reducció del temps de desplaçament, tant per carretera com en tren.

⁶ Tot i que les millores de la xarxa viària tenen a veure amb la necessitat de noves carreteres d'estructura no-radial que connectin directament les ciutats mitjanes de la Catalunya interior i la Catalunya nova. Aquesta necessitat no és percebuda com a prioritària i en l'imaginari col·lectiu roman la necessitat de "fer més fàcil la comunicació amb Barcelona".

interessant i desitjable l'elaboració d'un estudi sobre mobilitat⁷ que fixés necessitats, possibles vies de solució, pressupost i calendari d'execució.

1.4. Igualada i els forasters.

Destaca, com a element central en el debat, la voluntat de convertir Igualada en un pol d'atracció de visitants. Es destaquen dos discursos complementaris:

a) la necessitat de rendibilitzar els atractius turístics d'Igualada. "Si es fa una tasca de difusió suficient, hi ha prou atractius com per fer que una família que ha vingut a comprar roba a bon preu passi el matí visitant el patrimoni, d'ini a un restaurant local i faci una passejada pel centre del poble i contribueixi a revitalitzar el comerç local". En aquest sentit, es preveu la necessitat de reforçar les infraestructures d'hoteleria, així com un esforç en comunicació i imatge notable.

b) la necessitat de disposar d'un element diferenciador prou potent i "exportable" com per a exercir de pol d'atracció d'abast nacional, a l'estic del Mercat de Música viva de Vic, per exemple. S'assenyala l'existència de pre-condicions favorables a un element d'aquestes característiques (la festa major, el festival aeri, per posar-ne dos exemples), i alhora es constata l'ambivalència d'una aposta d'aquest estil. Ambivalència en el sentit que l'arribada massiva periòdica de forasters és un element de dinamització econòmica innegable, però no és necessàriament un element de dinamització cultural. Així, si es potenciés el vessant espectacular de la festa major, per exemple, es correria el risc de minimitzar els seus efectes positius sobre la cohesió social local i sobre la participació en activitats culturals dels veïns, que sembla que ja és prou minsa.

Per tant, cal un procés de reflexió i decisió al voltant d'aquests dos elements, per tal d'aclarir què i com es potencia com a pol atractor, i per dimensionar-lo econòmicament i social per tal de preveure tant la inversió necessària com llurs possibles efectes.

1.5. El consum cultural dels igualadins (1).

Tot i que aquest ítem no pertanyi, aparentment, a la "família" d'elements "Igualada en el territori", ens és més còmode anotar-lo aquí, tant per motius estètics, com analítics, com en benefici de la claredat expositiva.

Ens referim, concretament, a l'anàlisi d'una tríada d'elements que també han surat en el debat sota diferents formes:

- No cal portar a Igualada produccions de gran format, ni ofertes culturals singulars que ja ofereix Barcelona. La relació que s'estableix amb la capital no és de competència (el típic ressentiment dels habitants de comarques vers la prepotència de "Can Fanga"), sinó de subsidiarietat.

- Es constata que l'àrea d'influència d'Igualada té una producció pròpia de béns culturals remarcable, per a un mercat notòriament limitat (és l'efecte "excés d'oferta" que assenyalàvem fa una estona), i que caldria lògicament eixamplar aquest mercat. Si es realitzessin les accions adients orientades a l'eixamplament del mercat de possibles consumidors, assistiríem a una reorientació de la percepció de la relació amb Barcelona. Es passaria de la subsidiarietat a la complementarietat.

⁷ Hem trobat en l'Informe econòmic anual 2000 editat per l'Ajuntament d'Igualada algunes dades de mobilitat (epígraf 6.7.) al nostre entendre encara insuficients per a la presa de decisions. Ultra això, hi ha el fet evident que la majoria de decisions en l'àmbit de la mobilitat interurbana depassen la capacitat de maniobra de l'Ajuntament, i que caldria un procés de concertació i negociació molt ambiciós.

- S'afegeix, encara, que la producció cultural autòctona té com a mercat possible (ja sigui directe, en forma de foranis que vénen a Igualada, recíproc, en forma d'igualadins que van a actuar fora, o mediàtic, en forma de productes culturals de consum privat) el conjunt dels Països Catalans. Fóra una aposta estratègica, per tant, la difusió i promoció del producte cultural igualadí arreu, mitjançant elements de mercadotècnia.

I encara es pot trobar un quart element, prou potent i coadjuvant en el sentit del paràgraf anterior:

- Les persones i entitats d'Igualada tenen lligams i relacions d'intercanvi amb foranis, degut a les seves activitats i biografies respectives. Es gaudeix ja, doncs, d'una "quota de mercat natural" que, encara que minsa, és un bon punt de partença.

En conclusió, no sembla que calgui fer altra cosa que rendibilitzar i comunicar allò que ja es té. Malgrat tot, comunicar bé és difícil i sovint car...

2. IGUALADA, EL TERRITORI.

Ens referirem, en aquest capítol, a aquells elements apareguts al llarg de les sessions de debat relacionats amb la configuració territorial d'Igualada, així com amb la representació simbòlica d'aquesta.

2.1. Les infraestructures

Les infraestructures culturals es perceben, en general, com a suficients. La ciutat està ben dotada tant pel que fa a espais de formació artística, com de creació i representació, com d'accés de la ciutadania a la cultura "de base". Hi ha espais, tant públics com privats, per a gairebé tots els públics... si més no, d'entre els presents a les taules de debat⁸.

El repte, quant a les infraestructures, és doble:

*pel que fa a llur conservació, manteniment i publicitació, especialment pel que fa referència al patrimoni immoble.

*pel que fa a l'accés de la ciutadania als espais de creació i consum cultural. Si bé en teoria les infraestructures són a l'abast de tothom, els indicadors de consum cultural revelen fortes diferències d'ús de les mateixes en funció del barri de residència dels ciutadans. Més que apostar per un acostament "geogràfic" (equipaments de barri), però, ens inclinem per un acostament "simbòlic", mitjançant programes puntuals que incentivin l'ús dels equipaments culturals de ciutat entre els col·lectius socialment menys afavorits.

2.2. La representació simbòlica de la ciutat

En general es percep la ciutat com un tot integrat, sense gaire fissures. Hi ha una nítida separació pel que fa al conjunt de la conca d'Odena entre municipis, però els sentiments d'adscripció "de barri" s'han mostrat pràcticament inexistents entre els participants a la taula de debat. S'ha esmentat, de manera recurrent, l'existència dels barris de Fàtima i Montserrat, als que s'atribueix la presència de població immigrada d'origen espanyol (onades migratòries dels anys 60 i 70) amb dificultats per a integrar-se a la vida igualadina. No obstant això, es percep com a positiva la tasca integradora realitzada pels centres cívics, i la permeabilitat d'aquests en tant que acullen activitats "de ciutat" i esdevenen espais d'intercanvi intercultural. Ens trobem

⁸ Adjuntem a aquest informe un treball descriptiu sobre els moviments alternatius a Igualada, amablement facilitat per en Joan Domingo, on es posa de manifest que determinades activitats sorgides al caliu dels circuits no-oficials tenen dificultats per trobar espais on desenvolupar-se.

doncs, segons la percepció majoritària dels assistents, davant d'un procés d'aculturació i integració exitós i en vies de conclusió.

Al costat d'aquesta percepció en general positiva sobre el grau de cohesió social de la ciutat d'Igualada, però, apareixen dos elements que són mirats amb preocupació i que matisarem més detalladament a l'apartat 2.4.:

*l'aparició de focus de "nova immigració" (estrangers no comunitaris) al casc antic de la ciutat, i l'absència de mitjans per fer-hi front des del punt de vista de la integració cultural.

*la consolidació de diferents perfils de consum cultural en funció de l'origen cultural i el nivell socio.econòmic dels igualadins. Conseqüentment, la dificultat de determinats col·lectius per fer-se seves tant les festes populars com les activitats de consum cultural "culte" (teatre, dansa, música, etc.) i l'establiment per tant d'un doble circuit cultural. El risc, en definitiva, de la consolidació d'una societat dual, si no el d'una societat atomitzada en *ghettos* estancs.

2.3. La dialèctica públic-privat

Aquest ha estat un altre dels elements estel·lars del debat. Es detecta, per una banda, una percepció positiva del paper dels diferents operadors culturals del territori:

*l'Administració local és percebuda com a propera i sensibilitzada per la cultura. Se li reconeix responsabilitat i capacitat d'iniciativa pel que fa a aportació d'infraestructures i mitjans materials i humans. Se li reconeix també la iniciativa en l'organització d'esdeveniments culturals i festius, malgrat se li demana sensibilitat suficient com per coordinar-se amb els operadors privats del territori per tal d'evitar duplicitats i disfuncions.

*les entitats i associacions, i la tasca voluntària en general, són vistes com un dels principals actius de la ciutat pel que fa a realitzacions i a futures possibilitats de desenvolupament cultural. No obstant això, hi ha un reconeixement implícit que el pes de la tasca associativa és dut per una proporció molt petita del conjunt de la població ("som els mateixos a tot arreu") i que calen accions per reforçar la vertebració de la societat civil. Altrament, hi ha elements que generen angoixa, o confusió:

*els límits de les responsabilitats que pertoquen a l'Administració i a la societat civil. Hi ha por i rebuig al "dirigisme cultural", i alhora s'esperen intervencions providencials. Cal donar suport a totes les iniciatives, però alhora els recursos són limitats i per tant cal distribuir-los d'acord amb criteris de prioritat de caràcter polític. De fet, s'espera de les conclusions del PAC, entre d'altres coses, una clarificació d'aquest element.

*la responsabilitat en el finançament de les activitats i les infraestructures. Cal que l'administració subvencioni més, cal que les entitats i els espectacles siguin autofinançats? Cal un programa de recerca d'esponsoritzacions i mecenatges? Aquest punt és particularment confús, i apareixen opinions per a tots els gustos. En la nostra opinió, una recerca coordinada i sistemàtica d'esponsors i mecenes fóra un projecte interessant i necessari.

El consum cultural dels igualadins (2). Afinitats i conflictes: poder, consum i integració.

Les pautes de consum cultural de la població reflecteixen una colla d'elements relatius a l'estructura social i a la distribució social del poder, de la capacitat de prendre decisions amb repercussions per a tercers. En síntesi, podríem dir que a Igualada, i des del punt de vista del consum cultural, es diferencien tres grups de població:

*els decisors, organitzats, enquadrats en associacions, amb capacitat econòmica suficient com per a alliberar una part del seu temps i emprar-lo en activitats culturals, amb un nivell educatiu

suficient com per a estar ben informats i ser capaços de triar, prou motivats com per anar a cercar fora d'Igualada allò que el municipi no els ofereix.

*els consumidors, més o menys propers als anteriors, més preocupats per la cultura com a entreteniment que per la cultura com a creixement personal, bàsicament consumidors d'activitats locals i d'allò que s'ha vingut a anomenar "cultura de base" o "divulgació".

*la resta de la població, que bàsicament es dedica a treballar i consumir en privat, i que no té amb el moviment cultural gaire més contactes que les festes populars i/o les activitats de carrer.

Aquests tres grans grups de consumidors interactuen entre si de formes diferents:

*Els "decisors" malden per aconseguir espais de legitimitat social per a allò que programen, mitjançant un major o menor suport social, mitjançant una determinada presència als mitjans de comunicació (no deixa de ser curiós que la premsa local mereixés comentaris negatius pràcticament unànims entre els assistents a la taula de debat), etc. Aquesta legitimitat, al seu torn, es presenta i construeix socialment d'acord amb un determinat discurs ideològic que li dóna coherència i intel·ligibilitat. Es persegueix "un increment del nivell cultural del poble", o "una major integració social", o "un manteniment de les pròpies arrels"... En definitiva, els decisors s'atorguen el paper de representants d'un determinat grup, d'una determinada sensibilitat social, que pot tenir relacions de col·laboració, competència, complementarietat o antagonisme amb d'altres sensibilitats. En llenguatge planer, estariem parlant de les estigmatitzades però recurrents en el debat "capelletes" que donen salsa i sentit a la vida cultural de qualsevol poble.

*Els "consumidors" acostumen a exercir de corifeus dels "decisors" d'una o altra "capelleta", amplificant-ne el ressò i la legitimitat social. Malgrat això, hi ha consumidors que mantenen volgutament una certa equidistància, per allò de "al cap i a la fi són activitats voluntàries, ningú no s'hi guanya la vida, és lloable això de l'altruisme..." No obstant, l'adscripció majoritària i preferent a una o altra sensibilitat social és allò que de debò li dóna força i que per tant estableix un cert criteri de preferència a l'hora d'atorgar recursos per definició limitats i magres.

*El gran públic, lamentablement i a tot arreu, viu en la inòpia. I aquest hauria de ser, al nostre entendre, el cavall de batalla: programes d'extensió i democratització de la cultura, universalització de l'accés a recursos educatius i culturals suficients per a tothom, accions contra els processos d'exclusió social... L'objectiu, fer que la participació social i la producció i el consum cultural siguin el resultat de processos de tria lliure dels individus, i no pas la conseqüència d'inèrcies estructurals que s'escapen a la voluntat dels actors socials.

TAULA DE TREBALL 2. CULTURA I SOCIETAT

Informe de Marta Comas i Sàbat

Cultura i societat a Igualada: elements per a una diagnosi.

1. Introducció

Abans d'entrar en el que es pròpiament l'objecte d'aquest informe (que pretén contrastar els resultats obtinguts al llarg de tres sessions on s'ha analitzat el binomi cultura i societat a Igualada, amb les dades de context que ens poden ajudar a afinar millor el diagnòstic) serà important fer una breu referència al que ha estat el procés de la nostra taula de treball per tal d'acotar millor les informacions obtingudes.

En primer lloc comentar alguns aspectes metodològics: observacions respecte als procediments, la implicació dels diversos agents i els resultats obtinguts en aquesta taula, que ens poden servir ja no només pel diagnòstic de la cultura a Igualada, sinó per a ajustar certes qüestions en possibles reflexions estratègiques en d'altres municipis.:

- S'ha fet un esforç per acotar molt el procediment de participació dels membres en cada una de les taules, garantint que s'obtinguessin els continguts desitjats, per bé que tot i tractar-se d'un mètode eficient en certa manera ha limitat la espontaneïtat en el debat. La utilització del micròfon, per a poder gravar la sessió, i la delimitació estricta de cada reunió a dues hores, ha facilitat que la gent no se n'anés per les branques, però també a coartat una mica la participació d'aquells que estan menys habituats a parlar en públic.
- La implicació de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament d'Igualada, tant a nivell de continguts, com de suport tècnic i de professionals destinats al PACI, ha facilitat molt les coses. Actitud que mostra la voluntat de l'Ajuntament de donar la paraula i obrir un procés de participació real. Alhora que s'ha mantingut en aquest pla tècnic, evitant que el debat es polaritzés i acabés convertint-se en una mena de partit de tennis en el que els ciutadans es queixen i l'Ajuntament respon. Crec que haver-ho conduït així facilitarà la fase de propostes i sobretot les actuacions posteriors, alhora que s'ha sigut prudent en la generació d'expectatives.
- Reforçant la idea anterior, i amb paraules del regidor de cultura Xavier Badia, en l'acte de clausura de la fase de diagnòstic, "en una planificació estratègica, es tant important el resultat com el procés".
- El paper de suport de la Diputació de Barcelona, i més concretament del CERC, amb la figura del Santi Martínez present a totes les reunions, ha ajudat a aquesta coherència metodològica entre les quatre taules, i en cada una, a relacionar les tres sessions consecutives. Potser la qüestió de les dades de situació ha estat el més fluïx, tant per la informació aportada (que a vegades era parcial o poc contrastada) com pel poc temps que s'ha donat per a comentar-les o si més no per a digerir-les. En aquest cas, la presència de Jordi Font reforçant la intencionalitat del suport que dona la Diputació al PACI, i la direcció que ha de prendre tot plegat, també ha servit d'aval de la feina feta i ha posat en valor la contribució desinteressada que han fet els igualadins que han assistit des del començament.
- En el capítol de les crítiques, cal dir que algunes persones s'han mostrat insatisfetes amb aquesta metodologia doncs creien que per a fer un diagnòstic el que cal és una recerca de camp sistemàtica que ens porti dades reals respecte a la situació (nivells de consum cultural, anàlisi comparativa de l'oferta i la demanda, pressupostos...) Crec que aquest tipus d'apreciacions, que a mi m'arribaren a l'inici del procés, s'han anat esvaint a mida que ha anat calant la idea que un Pla estratègic va més enllà de l'estudi sociològic per la importància dels dinamismes que genera.

El Pla estratègic pretén bàsicament arribar al consens en la percepció que els agents del sector cultural de la ciutat tenen sobre l'estat de salut de la cultura a Igualada. Per exemple, encara que aquest Ajuntament estigui entre els municipis de l'estat que destinen un major pressupost en subvencions a les entitats (tornarem sobre aquesta dada), si la percepció de les entitats és que no se les té prou en compte, hem de valorar les dues qüestions i contraposar-les. Si en tots els àmbits és important la definició que les persones implicades fan dels problemes que tenen entre mans, en el sector cultural, per la dimensió simbòlica i immaterial de la cultura, els aspectes d'opinió, i fins i tot ideològics, prenen una gran rellevància.

Per a il·lustrar la importància d'aquest procés de consens només cal veure l'evolució al llarg d'aquestes tres sessions de treball: en l'esforç per a ponderar les diverses respostes sobre el que funciona bé i el que no funciona tant bé a Igualada s'ha observat que, de partida, les opinions eren molt diverses i fins i tot contraposades (alguna qüestió va quedar ben valorada pel 50% dels assistents mentre l'altre meitat la valorava com a negativa) fet que fins i tot va generar dubtes metodològics en la gent i qüestionament sobre si s'havien formulat les propostes correctament o algunes indü en a una lectura equívoca. En la tercera sessió es van fer les ponderacions després d'un últim debat que, per cert, va ser molt menys dispers que els primers: ja començàvem a parlar un llenguatge comú. El resultat és d'una coincidència de prop del 90% (agrupant els molt d'acord i d'acord, o els gens d'acord i en desacord) en la majoria de les qüestions. Poc a poc s'havien anat superant les visions particulars i havíem estat capaços de destacar uns fets per sobre dels altres més enllà de les visions parcials de cada entitat o persona individual, arribant a una idea global, força compartida, respecte el que anava bé o el que mancava a Igualada, pel que fa a la cultura.

Pel que fa als continguts, si bé s'ha entès que no s'estava avaluant la política cultural de l'Ajuntament sinó la del sector cultural, i que això implica a tothom, hi ha hagut molt poca tendència a l'autocrítica per part de les entitats. Si que s'han destacats punts crítics globals (com pot ser la fragmentació del món associatiu o la manca de coordinació) però cap entitat s'ha col·locat en la tessitura de l'autoanàlisi, ni ha calat la idea que el PACI fos una oportunitat de reorganització o reubicació de certs elements del sistema. Per tant un dels reptes de la fase de propostes segurament serà demanar a les entitats que les formulin en primera persona i que estiguin disposades a bellugar un xic un cert *estatus quo* en el que estan instal·lades.

En general s'han fet observacions desapassionades i molt generalistes, de manera que, com a observadora externa, m'és difícil discernir si la falta de controvèrsia es deu a la coincidència d'opinions, a la poca predisposició a la confrontació entre els assistents o, i això és el que em preocupa més, a que algunes de les parts implicades que haurien hagut de tensionar el debat, no van ser representades a la taula. Poc a poc intentaré resoldre aquestes incògnites, però reconeixent que estic estirant un fil que costa una mica de descabdellar.

No voldria que aquestes apreciacions es llegeixin amb to de desaprovació o de crítica cap a les entitats igualadines, sinó amb la intenció de mantenir el llistó alt i l'exigència necessària per a que el fruit del PACI sigui realment engrescador. Crec que el nivell de responsabilitat de les persones assistents (uns 120 en total) no només per la fidelitat, que es demostra amb l'assistència i amb la puntualitat, sinó amb la sensatesa en les seves aportacions fetes sempre amb la intenció de no distorsionar i amb voluntat constructiva, permet fer girar la rosca una volta més, i pretendre anar una mica més enllà.

2. Pel que fa al discurs

Observar el discurs és definir el "context de saber" que s'ha respirat en aquestes reunions a Igualada, desentrellar quins referents teòrics i quines idees han anat apareixent amb més o menys insistència i que ens informen de com la societat igualadina (o almenys la que era allà present) pensa això tant abstracte que anomenem *la cultura*.

▪ Una concepció restrictiva de cultura

En la presentació del marc de treball, en la primera sessió es va intentar obrir el terme cultura en la seva dimensió més sociocultural, prenent donar cabuda als àmbits més diversos. Malgrat aquest esforç conceptual previ, al llarg de les reunions ha seguit prevalent un concepte clàssic i restringit de cultura, associant-la al món de les arts i dels estudis, front una cultura de carrer, de barri o de casal cívic, que es considera de segona categoria. Qüestionant aquesta idea s'han alçat justament les veus dels professionals que es dediquen a l'animació sociocultural i que defenen una perspectiva més àmplia.

Aquesta concepció comporta, entre d'altres coses, que es distingeixin els actes culturals dels actes recreatius, posant els primers per sobre dels segons i per tant atorgant-los una major atenció i importància. S'ha dit, per exemple, que la gent assisteix massivament a la cavalcada de reis *perquè els donen caramels*. Oblidant així el potencial social de la cultura popular, que permet, amb la simple ocupació festiva del carrer tenir, com diria Manel Delgado, la il·lusió comunitària: viure per uns instants aquella sensació d'allò que ens agradaria ser i ja no som: una comunitat amb cares properes, amb imatges emblemàtiques reconegudes per tothom, amb qüestions polèmiques (com la prohibició de que les dones facin de patgesses) que ens segueixin encenent any rera any. I sobre tot poder-nos sentir en el punt de trobada d'una tradició centenària que es reinventa cada any.

La sobrevaloració de "l'alta cultura", comporta que es deixin de banda les manifestacions de les "subcultures" juvenils, d'immigrants, o d'altres col·lectius. Al constatar que hi havia alguns sectors no representats en la taula, i que no era casual que no fossin justament els de les entitats tradicionalment igualadines, s'ha fet esment a aquesta discriminació.

D'altra banda, no es pot oblidar que la cultura urbana és, per definició, una cultura d'una gran diversitat i en constant transformació. Seria un error concebre el sector cultural des de les fronteres clàssiques de l'art i el patrimoni: recerca, associacions, indústries culturals (editorial, multimèdia...), cultura de carrer, etc. són els protagonistes reals de la cultura des d'aquesta dimensió social.

▪ La democratització de la cultura

Un element interessant en la concepció de la cultura ha estat la qüestió del públic i la distinció d'un públic que consumeix cultura respecte al ciutadà que participa en actes culturals i viu "des de dins" la cultura. En aquest sentit, tots els presents, com a membres voluntaris d'associacions, han puntuat positivament la implicació cívica que això suposa. Fins i tot s'ha afirmat que el que millor funciona de la cultura a Igualada són els actes de cultura popular.

I seguint amb aquesta qüestió s'ha mostrat la preocupació pel fet que certa "oferta cultural de qualitat" només arriba a un públic minoritari (s'ha constatat que moltes famílies van per primer cop al teatre quan és l'escola que les convoca) i com l'educació (i aquí el paper de l'escola seria rellevant) del públic és la única manera de trencar un cert elitisme que pateix avui la cultura igualadina. Aquell concepte de la democratització de la cultura, no només en el sentit que la cultura arribi a tot arreu, sigui assequible a tots els públics, sinó afegint-hi el valor que la cultura es faci a tot arreu i que qualsevol racó de la ciutat emani cultura, seria el que millor recolliria aquesta mancança que algú ha resumit dient: "la cultura segueix essent pels de sempre".

▪ La cultura, instrument per l'articulació social

Les aportacions conceptuales de la sociocultura (que tal com hem comentat més amunt només han aparegut de la mà dels tècnics que són professionals d'aquest camp), són les que ens haurien de permetre corregir el biaix que estàvem detectant: impulsar una cultura que realment

esdevingui articuladora vol dir situar-la a un nivell molt proper, molt quotidià i molt participatiu, però no per això rebaixar els plantejaments de qualitat o d'innovació que tota bona oferta cultural requereix. Les propostes, més o menys imaginatives, que posen en contacte i en situació de diàleg als creadors, als usuaris, als membres de les entitats, a les famílies, als joves, als veïns... i aconseguen produir acció cultural, són les que realment tenen aquest valor sociocultural.

Per obrir el concepte caldria insistir també en la transversalitat de la cultura. Insistir en el fet que la dimensió simbòlica impregna tots els afers de la vida urbana: l'urbanisme, el paisatge, l'economia, l'educació, el medi ambient, el consum, l'oci, etc. són esferes on la dimensió cultural no hi pot ser absent i per tant, a l'inici d'una planificació estratègica com la que aquest municipi pretén emprendre, serà responsabilitat del govern de la ciutat implicar a tot el consistori, al marge de la dedicació específica de l'Institut de Cultura.

De la mateixa manera que una mirada sociocultural permetria tenir en compte les formes culturals més desinstitucionalitzades, aquelles agrupacions informals que prenen vida al carrer i que, justament tenen en l'autogestió i la independència la clau de la seva idiosincràsia (penso en el Casal Llibertari que ha estat absent, naturalment, deien alguns, ja que sempre està al marge de l'ajuntament).

▪ **De l'alellement a la xarxa**

Més endavant tornarem a aquesta idea que ha estat força present en el debat amb el denominador comú de "les capelletes" i "la fragmentació", i que situo aquí per fer notar que, en el pla del discurs, hauria hagut de tenir un paral·lel amb la idea de xarxa i de connectabilitat, fet que no s'ha donat. No deixa de ser significatiu que en plena era de la informació, o de la societat xarxa (els dos conceptes clau de Manel Castells) a Igualada no aparegui cap referència a aquesta qüestió (ni en el terme més popular de globalització) i que pel contrari ens aparegui el retrat d'una societat molt fragmentada i amb un cert alellement respecte a l'activitat cultural de l'exterior.

▪ **La cultura com a motor de desenvolupament**

I per últim, la qüestió del desenvolupament, que és la idea estratègica per excel·lència, no ha aparegut en cap moment. És més, quan s'ha introduït el fet que calia implicar el sector econòmic privat, força pròsper a Igualada, en el mecenatge de la cultura a la ciutat, s'ha vist com un desig força utòpic i inassolible. La manca d'una "idea força" que aglutini interessos públics i privats a l'entorn de la cultura, és segurament el que hi ha darrera d'aquest poc entusiasme. Si a l'igual que ciutats homòlogues com són Tàrraga o Vic, es trobés un eix vertebrador de la cultura de la ciutat (sigui el teatre, la música o el que fos), seria més fàcil entendre el concepte "cultura com a motor de desenvolupament" i sumar esforços en aquest pla. Segurament la iniciativa de cal Ble pot servir d'exemple allisonador pel sector privat que no acaba d'entendre que invertir en cultura és més rendible del que sembla, ja que a més de guanys econòmics s'obtenen beneficis socials.

3. Pel que fa al context: dades de situació

En l'anàlisi del binomi cultura i societat, trobem algunes dades de situació especialment rellevants:

- En primer lloc destacar, en base a les estadístiques sobre immigració, que Igualada ha estat un municipi relativament estable: del 1975 al 1998 només ha augmentat en 2000 habitants, xifra poc representativa respecte als 32.000 habitants de la ciutat. D'altra banda els percentatges d'immigració, tant de la resta de l'estat espanyol com de l'estranger, front

l'elevada proporció de persones nascudes a Catalunya⁹, situa a Igualada per sota de les mitges d'altres municipis similars. Potser el poc pes relatiu del fenomen migratori, és el que excusa la poca presència que ha tingut en els debats¹⁰ i la poca preocupació que han mostrat els assistents per aquest tema. Així mateix, la situació dels barris de Montserrat o de Fàtima, que segons sembla és de força precarietat, tampoc ha aparegut en cap ocasió.

- En segon lloc cal destacar l'estreta vinculació entre Igualada i la resta de municipis de la Conca d'Odena. Les dades sobre mobilitat posen de manifest l'elevat percentatge de persones residents a Santa Margarita de Montbui, a Vilanova del Camí o a Odena, que es desplacen diàriament a Igualada per treballar, comprar, accedir als serveis. En aquest cas sí que s'ha incidit en destacar la necessitat de fer planificacions culturals que contemplessin la dimensió de Conca i que no fossin restringits als veïns d'Igualada.

Pel que fa a les qüestions específicament culturals, la situació és la següent:

- Del 1998 al 2000 s'han fet grans inversions en equipaments (museu, biblioteca), que queden aturades per anys posteriors. El diagnòstic resultant de la taula cultura i societat mostra satisfacció respecte als equipaments d'Igualada (només es destaca la necessitat d'un Casal per a les entitats que actualment tenen problemes de locals) malgrat la distància, pel que fa a nombre d'equipaments culturals, que els separa de municipis com poden ser Vic o Granollers.
- Una dada destaca en les dades d'ocupació dels espais de teatre i dansa: l'espectacular descens de públic a partir de 1998, situació que ha quedat reforçada amb els comentaris respecte la dificultat de certes programacions de garantir l'assistència de públic. S'ha apel·lat a la multiplicitat d'ofertes i a la descoordinació entre elles, a la qualitat dels espectacles, i a la proximitat de Barcelona que facilita l'accés a l'oferta de la ciutat.
- Una última dada a destacar, que ha estat llargament comentada és l'elevat nombre d'entitats que actuen a Igualada, en proporció al seu nombre d'habitants. S'ha parlat de fragmentació, de divisió reflex d'una separació social real, de capelletes, etc.

Pel que fa a la ubicació d'Igualada dins del nou context de la societat global, de la urbanització progressiva dels territoris rurals, del capitalisme avançat, del neoliberalisme i en definitiva, d'aquest tot complex que defineix la societat catalana als inicis del segle XXI, hi ha alguns aspectes que voldria destacar:

- Es evident que Igualada, capital de comarca de 32.000 habitants, és una ciutat mitjana amb pes específic. Però ja no és tant evident que s'hi respiri cultura urbana tal com defineixen la ciutat actual els geògrafs i els urbanistes. Algunes qüestions, com la tendència a desplaçar-se a consumir *cultura ciutadana* a Barcelona, la dificultat per a situar-se com a nòdul real en la xarxa de ciutats o bé la sensació que això de la societat del coneixement es mou en unes dimensions allunyades de la pròpia realitat i que poden afectar molt tangencialment la vida cultural d'Igualada, són obstacles que poden impedir al municipi fer el salt endavant i donar un sentit, més enllà de l'estrictament administratiu, a la capitalitat de comarca.
- D'altra banda s'han de tenir en compte els fenòmens de metropolinització de les àrees rurals que estan afectant totes les comarques catalanes i que a Igualada (igual que en d'altres capitals de comarca) acceleraran el creixement i l'aparició de noves dinàmiques. Metropolinització que apareix simultàniament a la pèrdua d'habitants de les grans ciutats (molts joves barcelonins van a viure fora de Barcelona) i és conseqüència de les facilitats de

⁹ L'any 1996, el 86% de la població d'Igualada parla en català, front al 75 % de la resta de Catalunya.

¹⁰ Caldria fer una salvetat en l'anàlisi d'aquestes dades (que són les que ens ha proporcionat la Diputació), ja que el fet que contempli només el municipi d'Igualada i no els de Santa Maria de Montbui o el d'Odena, que són els que acullen a una major població immigrant en els seus barris més populars, pot distorsionar aquesta percepció.

mobilitat i de la possibilitat que dona el teletreball o el treball a temps parcial. És la imatge¹¹ de ciutats mitjanes que veuen créixer els seus barris perifèrics a base de casetes unifamiliars (adossades o no) i d'àrees comercials que exerceixen una nova centralitat (amb dinàmiques molt diferents a les del centre de la ciutat real). La necessitat de seguir generant significats i significants urbans, amb el sentit etimològic de la paraula urbs, per tot el que té de participació democràtica, civisme, comunitat, interès públic (front l'interès privat de les grans superfícies, amb sales multicines incloses) i densitat d'interrelacions, que permetin aglutinar aquests nous habitants que presenten unes pautes de comportament cada cop més marcades per una societat de consum hiperindividualista.

Una última observació de context fa referència a la necessitat de contemplar les noves demandes dels ciutadans: el pas de la ciutat dels serveis a la ciutat dels coneixements, és real?. Vint anys després dels ajuntaments democràtics, que esperen els ciutadans? El municipi segueix essent l'espai de poder més proper als ciutadans i per tant el que està més atent a les necessitats canviants d'aquests. Instal·lar els censors (crear dispositius per detectar noves necessitats, generar espais d'interlocució permanent, etc.) per a percebre el pols de la ciutat dia a dia, és un dels reptes més importants de la gestió municipal.

4. Claus pel diagnòstic

Hem insistit, tant en les sessions de treball com en aquest escrit, en la idea que el Pla estratègic contempla la globalitat dels agents culturals que operen en una ciutat, siguin públics com privats, siguin d'una administració o d'una altra, es tracti de productors, programadors, espectadors, participants o consumidors de la cultura, ja que només la suma de tots ells podia oferir-nos la perspectiva real de la cultura a Igualada. Dit això, se'm permetrà que per motius metodològics, faci el diagnòstic en dues parts: la primera referida a la societat civil, i la segona a l'administració, i encara més concretament a l'Ajuntament d'Igualada. Aquesta distinció ens facilitarà detectar els punts forts i els punts febles en cada banda, repartir responsabilitats i per tant poder enfilar propostes concretes. Ens adonarem però que la majoria d'observacions es situen en la intersecció d'aquests dos camps i que per tant el pes de les propostes haurà d'abocar-se en la coordinació entre l'administració pública i la ciutadania.

4.1. Punts forts i punts febles en la societat civil

Entenent per societat civil aquelles agrupacions socials que actuen amb intenció pública: associacions, entitats, centres d'estudi, escoles d'art, corals, etc. Deixaríem de banda el públic, el ciutadà com a consumidor de cultura ja que no ha estat representat en els debats i caldrien altres instruments de recerca per a analitzar-lo.

Les qüestions més rellevants han estat:

1. La manca de centralitat del municipi
2. la fragmentació (les capelletes)
3. la descoordinació
4. l'absència d'entitats de certs sectors que queden desatesos
5. la presència massiva de públic en actes populars front la poca difusió d'activitats culturals més especialitzades.

- La manca de centralitat

Tant pel que fa a la comarca, com als barris, o als barris dels municipis veïns que tenen una estreta relació amb Igualada, la ciutat no és capaç de generar sinèrgies. Es troba a faltar

¹¹ Que en Jordi Borja en la conferència inaugural del PACI va definir com a ciutat difosa.

alguna acció emblemàtica que permetés situar-se al front d'accions secundàries que mobilitzessin el territori, contemplant la globalitat de la conca d'Odena.

- **La fragmentació (les capelletes)**

Fins i tot els Igualadins s'han quedat sorpresos en veure el cens d'entitats culturals de la seva ciutat (prop de 150 per 30.000 habitants). La lectura ha estat doble, evidentment: tenim un teixit associatiu molt ric i molt proper a la gent, molt vinculat a cada col·lectiu de la ciutat. Es valoren "les ganes de fer de les entitats" i l'oferta de propostes tant variada. Però alhora això respon a un mal endèmic de la nostra societat: la divisió classista o fins i tot ideològica que arrosseguem des del franquisme i que no s'ha resolt. En paraules d'algun dels assistents: "El fet que històricament sempre hi hagi hagut dues o més entitats per cada tema no era anecdòtic: si existien dos clubs ciclistes, el de dalt i el de baix, un era dels franquistes i l'altre dels republicans. O les respostes que s'han donat a la taula respecte a la valoració de la festa del Sant Crist: 10 a favor i 10 en contra, reflectirien la dualitat de la ciutat igualadina entre cristians i no cristians"

- **la descoordinació**

És la conseqüència directa de la fragmentació, i apareix com a causa de moltes de les disfuncions de la cultura igualadina: les activitats no tenen prou ressò ni prou difusió, molt sovint es programen actes que es solapen, o que es repeteixen, no s'arriba a tota la ciutat, cada ú es queda reduït al seu entorn.

- **I absència d entitats de certs sectors que queden desatesos**

Hem fet notar que la taula Cultura i societat, malgrat comptar amb la presència de més de vint persones, la implicació i la fidelitat de les mateixes, no ha estat prou representativa: hi ha sectors significatius que han quedat a fora.

- **la presència massiva de públic en actes populars front la poca difusió d activitats culturals més especialitzades**

Es constata la capacitat d'atracció de certs actes populars, per la seva dimensió festiva, com és la cavalcada de reis, en contrast amb la poca afluència de públic en certs actes culturals on "sempre ens hi trobem els mateixos". S'ha parlat del no-públic com d'aquell sector, important, de població que viu d'esquena a l'oferta cultural de la ciutat. El repte per al futur és evidentment millorar la difusió de les activitats culturals, i emprendre accions educadores per tal que tots els sectors socials puguin gaudir del ventall més ampli possible d'ofertes.

4.2. El paper de l administració

Destacar el consens que hi ha hagut respecte el paper que ha de fer l'administració. Atenent al principi de subsidiarietat, s'ha dit que l'ajuntament ha d'arribar allà on no arriben les entitats: ha de cobrir aquelles necessitats que no queden cobertes. Ha de generar sentiment de ciutat (per això li correspon seguir subvencionant els actes emblemàtics com la cavalcada, la festa major i fins i tot el hoquei) per un model urbà amb nom propi evitant la pèrdua de sentit i pèrdua "d'espai públic" que, com dèiem més amunt, en la ciutat difosa s'acaben diluint.

Malgrat la bona valoració que mereix, no només el regidor de cultura actual sinó també els seus predecessors, hi ha consciència que l'Ajuntament no ha exercit el rol de lideratge que li corresponia i ara ens trobem amb un panorama una mica gris. "S'ha fet política de manteniment, però sense arriscar". En aquest sentit és simptomàtica la modèstia i la poca

ambició de les reivindicacions. No ha quedat gaire clar que és el que falta (potser falten projectes?), ni s'han aixecat gaires veus exigint més pressupost. Ni s'ha apel·lat a la Generalitat, ni al Consell Comarcal i encara menys a la Unió Europea com a possibles noves vies de finançament.

De totes maneres es veu la importància que l'Ajuntament realitzi accions aglutinadores i potents, però s'avisava del perill que els actes emblemàtics s'enduguin tot el pressupost. Caldria trobar l'equilibri entre una "cultura d'aparador" i una cultura menys vistosa que cali, com la pluja fina, i creï teixit social.

En definitiva, jo situaria la causa de les debilitats no tant en problemes de gestió sinó en dèficits de concepció: cal dotar de contingut la frase del regidor que diu "la cultura s'ha de situar al bell mig de l'activitat de la ciutat". Urbanistes, economistes, serveis socials, educació, esports...i el consistori en pes han de trobar objectius comuns que facin realitat aquesta idea. Alhora que l'actuació municipal amb una major sensibilitat social permetria anar articulant els diversos sectors de la societat igualadina, que com ens informa el present diagnòstic es troben convivint a la ciutat en superposició però no en interacció real.

5. Deu recomanacions per la fase de propostes

Com a conclusions arrisco deu idees introductòries del pla d'acció que s'ha d'emprendre a partir d'ara:

- Evitar la dispersió en la despesa municipal, intentant concentrar-la en alguna qüestió rellevant que permeti fer aquella funció de lideratge i ajudi a corregir l'efecte de fragmentació de les entitats culturals de la ciutat
- Establir uns criteris més restrictius a l'hora de subvencionar les entitats¹², entre els quals s'hauria de valorar (al marge del seu dinamisme, del nombre de socis i de l'interès real de la seva oferta) la implicació de l'entitat en qüestions d'interès global del municipi.
- Mantenir espais de participació reals per a garantir la continuïtat del diàleg iniciat en aquesta fase de diagnòstic i per a garantir una millor coordinació i una millor difusió de les activitats.
- Contemplar el sector econòmic com a *partner* per a tirar endavant iniciatives culturals i entendre l'aparició d'iniciatives privades en la lògica de la suma d'atractius per la ciutat més que en la suspicàcia de la competència deslleial (parlem de cal Ble, evidentment)
- Endegar projectes que captin l'interès dels joves i que puguin articular-se amb iniciatives poc institucionalitzades, informals o alternatives.
- Mantenir l'impuls de la cultura popular i les festes de carrer, evitant-ne la banalització (folklorització) i exprimint-ne tot el seu potencial cohesionador.
- Donar una major intencionalitat cultural a certes accions que es fan en el camp de l'educació, tant a les escoles com en formació d'adults. Caldria necessitat formar el públic, dotar-lo d'elements que facilitin l'accés a certes manifestacions culturals que avui queden restringides a determinats sectors cultes de la ciutat. La democratització de la cultura passa evidentment per l'educació.
- Valoritzar aquelles manifestacions culturals de grups minoritaris, que actualment es contemplan més com a fets socials que com a culturals.

¹² Aquesta proposta, tot i que sembli molt dura, es va formular en una de les reunions i va captar un cert consens.

- Obrir-se a l'exterior , connectar amb els circuits significatius dins de cada àmbit (de la mateixa manera que el Museu de la pell és antena del museu de la Ciència i la tècnica de Terrassa i això li confereix un valor afegit). Ensenyar-se a l'exterior i alhora nodrir-se dels intercanvis per sortir de l'actual sensació de tancament.
- Necessitat d'un pla global que permeti sumar esforços des de tots els sectors. No oblidar la transversalitat de la cultura. Contemplar tots els possibles actius que té Igualada, des de les fàbriques de punt, fins les dues escoles tècniques superiors (adoberia i química pel tèxtil), el Museu., l'entorn natural, el patrimoni ... i, per descomptat, uns reis que puguen a tots els balcons!

TAULA DE TREBALL 3. CULTURA I CREACIÓ

Informe d Anna Crosas i Barcia

Aquest informe de diagnòstic de la Taula Cultura i Creació (TCC) del Pla d'Acció Cultural d'Igualada (PACI) té per **objectiu** presentar i analitzar de manera esquemàtica les debilitats i fortaleces internes així com les oportunitats i amenaces externes de l'àmbit de la creació a la capital de l'Anoia.

Aquest informe, juntament amb els informes resultants de les altres taules del PACI –Cultura i Territori, Cultura i Societat, i Cultura i Memòria– i un estudi de les dades de situació de la ciutat, servirà per a l'elaboració d'un document general de diagnòstic de la realitat cultural igualadina, a partir del qual s'iniciarà la segona fase del PACI, la de propostes.

La panoràmica de diagnòstic que pretenem dibuixar ara es basa en els resultats de les **3 sessions de treball** desenvolupades per la TCC que, com les altres taules i seguint la proposta metodològica del PACI, ha estat una Taula de treball oberta a la participació ciutadana, tant a nivell individual com col·lectiu, i coordinada per un equip format per 4 persones: un membre del Consell de Cultura, un tècnic de cultura municipal, un expert intern o persona significada en l'àmbit de la creació a Igualada i un expert extern o persona especialista en el tema objecte de l'anàlisi.

Les sessions de treball de la TCC s'han celebrat els dies 22 de gener, 12 de febrer i 5 de març de 2001 a la sala d'actes de la Biblioteca Central d'Igualada, han tingut una participació molt notable –28, 40 i 21 persones respectivament– i han estat coordinades per: M. Teresa Farrés, representant d'Unicoop Cultural, com a membre del Consell de Cultura; M. Teresa Miret, directora de la Biblioteca Central d'Igualada, com a tècnic de cultura municipal; Maria Enrich, filòloga catalana, programadora de Cal Ble, com a experta interna; i qui escriu, màster en gestió cultural, tècnic d'arts visuals de la Diputació de Barcelona, com a experta externa.

En la primera sessió de treball es van determinar els continguts de la Taula i es va obrir un debat sobre la situació de l'àmbit a analitzar. Un cop acabat el debat es va convidar els assistents a escriure anònimament les 3 coses que, segons el parer de cadascú, funcionen millor, les 3 que funcionen pitjor, les 3 que sobren i les 3 que falten en l'àmbit de la creació a Igualada.

En la segona sessió es van presentar tots els resultats de la sessió anterior, es van comentar i debatre, se n'hi va afegir de nous i, finalment, es va convidar els assistents a què valoressin cadascun dels ítems amb "molt d'acord", "d'acord" o "gens d'acord".

En la tercera sessió es van presentar, analitzar i debatre els resultats ponderats de les sessions anteriors.

Abans de presentar i analitzar el treball de diagnosi realitzat durant aquestes 3 sessions de la TCC –que és el que, com hem dit, pretén aquest informe– introduïrem, tal com es va fer en la primera sessió, el **tema de la Taula**.

Quan parlem de creació podem pensar que ens referim exclusivament a tot allò que té a veure amb l'acte creatiu dels artistes i, per tant, que només parlem de les estratègies, de les infraestructures, etc. de suport a la creació en el sentit de producció, per exemple, d'una obra de teatre, d'una escultura o d'una composició musical.

La TCC, però, no només tracta d'aquest àmbit, el del suport a la creació, sinó també del suport a la formació i a la difusió del teatre, les arts visuals, la música, etc. Estem parlant, doncs, de creació en un sentit ampli que inclou les clàssiques, dins el món de la gestió cultural, **estratègies de suport a la formació, la creació i la difusió**.

Hem de tenir en compte, també, que l'objectiu del PACI és el d'analitzar, en aquesta primera fase de diagnòstic, la realitat cultural igualadina actual en el seu conjunt. No podem perdre de vista, així doncs, que caldrà analitzar l'àmbit de la creació tant pel que fa al sector **públic** com al **privat**, i tant a nivell **professional** com *amateur*.

Finalment, un parell de consideracions més per acabar de concretar el tema d'anàlisi. Primera: a quines disciplines artístiques ens referim? Un cop recordat que parlar de disciplines artístiques avui en dia és generalment obsolet perquè cada vegada més els projectes artístics són multidisciplinaris o de difícil classificació, la TCC va acordar que, per entendre'ns, ens referirem al **teatre**, la **música**, la **dansa**, les **arts visuals**, l'**escriptura**, l'**audiovisual**, les **noves tecnologies** i el **disseny**.

I, segona: com podem concretar, sense caure en vaguetats, l'anàlisi de la situació d'aquestes disciplines, tant a nivell professional com *amateur*, tant pel que fa al sector públic com al privat i en les diferents estratègies de suport de què són objecte? Per fer-ho proposem analitzar com es concreten les estratègies de suport a la formació, la creació i la difusió a nivell d'**infraestructures**, d'**organització i gestió** i de **programes**. Aquests tres nivells de concreció no són sinó els tres nivells en què el PACI, en la seva segona fase, vertebrarà les propostes.

Introducció als continguts de la Taula¹

Taula 3. Cultura i Creació - Pla d'Acció Cultural d'Igualada

Disciplines artístiques	Categories	Sectors	Estratègies de suport	Concreció de les estratègies
<ul style="list-style-type: none">• Teatre• Música• Dansa• Arts visuals• Escriptura• Audiovisual• Noves tecnologies• Disseny	<ul style="list-style-type: none">• <i>Amateur</i>• Professional	<ul style="list-style-type: none">• Públic• Privat	<ul style="list-style-type: none">• Formació• Creació• Difusió	<ul style="list-style-type: none">• Infraestructures• Organització i gestió• Programes

¹ Esquema lliurat als assistents a la primera sessió de treball de la Taula Cultura i Creació (22/gener/2001). L'objectiu d'aquest esquema és guiar les preguntes per a l'anàlisi de l'àmbit de la Taula.

- Exemple 1: Com valorem les infraestructures públiques existents a Igualada pel que al suport a la formació teatral a nivell professional?
- Exemple 2: Com valorem l'organització i la gestió pel que fa al suport a la difusió de les arts visuals a nivell *amateur* des del sector públic?
- Exemple 3: Com valorem els programes de suport a la creació pel que fa a l'escriptura, etc.

Què funciona millor?²

Taula 3. Cultura i Creació – Pla d'Acció Cultural d'Igualada

Resultats³	Ponderació⁴	Disciplina	Categoria	Sector	Estratègia de suport	Concreció de l'estratègia
Molt d'acord						
1. Escola de música. La formació musical	20+9=29	Música	Professional	Públic	Formació	
2. Mostra de teatre infantil	19+9=28	Arts escèniques	Professional	Privat	Difusió	
3. Biblioteca ⁵	19+8=27	Lectura	Professional	Públic	Formació+difusió	
4. Cal Ble	16+12=28	Multidisciplinari	Professional	Privat	Formació+difusió	
5. Xarxa	15+10=25	Arts escèniques	Professional	Privat	Difusió	
D'acord						
6. Certes iniciatives centres cívics	8+20=28	Multidisciplinari	P+Amateur	Públic	Formació+difusió	
7. Programació musical	3+21=24	Música			Difusió	Programació
8. Iniciatives privades concretes	7+16=23			Privat		
9. Les entitats. Les persones que les dinamitzen	5+16=21			Privat		

² Resultats ponderats de les sessions 1 i 2. Document lliurat als assistents a la tercera sessió de treball de la Taula Cultura i Creació (5/març/2001).

³ Hem seleccionat només aquelles frases que han obtingut més de 20 punts, és a dir, que han tingut més de 20 persones que hi estan d'acord o molt d'acord.

⁴ Molt d'acord+d'acord.

⁵ En principi les activitats i funcions principals de la biblioteca no es vinculen a l'àmbit d'anàlisi d'aquesta taula de treball.

Què funciona pitjor?⁶

Taula 3. Cultura i Creació – Pla d'Acció Cultural d'Igualada

Resultats⁷	Ponderació⁸	Disciplina	Categoria	Sector	Estratègia de suport	Concreció de l'estratègia
Molt d'acord						
1. Premsa: pocs apartats culturals i no ho tracten tot per igual	20+9=29					
2. Falten <i>sponsors</i> en activitats culturals	19+11=30					Organització i gestió
3. Poca comunicació entre entitats culturals	19+8=27					Organització i gestió
4. Accés al coneixement de noves creacions (música, plàstica, escena, visuals, disseny)	19+7=26					
5. Motivació: fer atractiva la programació	17+10=27				Difusió	Programació
6. Manca de criteris	17+8=25					Organització i gestió
7. Manca d'objectius	17+7=24					Organització i gestió
8. Comunicació: informació, difusió, promoció de les activitats i propostes culturals	16+10=26					Organització i gestió
9. Exportació de l'art propi a la resta del país	16+6=22					Organització i gestió
10. Suport institucional a projectes culturals	15+7=22					
11. Manca de coordinació: duplicitat i solapament de propostes culturals	14+10=24					Organització i gestió
12. Coneixement de les arts plàstiques	13+12=25	Arts visuals				
13. Ajuts per a activitats artístiques	13+9=22					
14. Política cultural (endèmica)	13+8=21					
14. Ensenyament de manifestacions artístiques	13+8=21				Formació	
15. Potenciar la creació genuïna	12+9=21				Creació	
D'acord						
16. Coordinació entre les institucions de formació	12+13=25	Arts visuals+arts				Organització i gestió

⁶ Resultats ponderats de les sessions 1 i 2. Document lliurat als assistents a la tercera sessió de treball de la Taula Cultura i Creació (5/març/2001).

⁷ Hem seleccionat només aquelles frases que han obtingut més de 20 punts, és a dir, que han tingut més de 20 persones que hi estan d'acord o molt d'acord.

⁸ Molt d'acord+d'acord.

en arts plàstiques i escèniques		escèniques				
17. Sales d'exposicions	8+14=22	Arts visuals				
18. Accés a la pràctica de les arts escèniques	9+12=21	Arts escèniques			Creació	

Què falta?⁹

Taula 3. Cultura i Creació – Pla d'Acció Cultural d'Igualada

Resultats¹⁰	Ponderació¹¹	Disciplina	Categoria	Sector	Estratègia de suport	Concreció de l'estratègia
Molt d'acord						
1. Educació del públic des de la infància	27+3=30				Formació	
2. Amortitzar i fer rendibles els recursos existents	23+5=28					Organització i gestió
3. Sensibilitat vers la cultura	21+8=29					
4. Difusió/comunicació/màrqueting	21+7=28					Organització i gestió
5. Cursos de formació de qualitat	21+5=26				Formació	
6. Bon teatre i bona dansa	20+4=24	Arts escèniques			Difusió	Programació
7. Reconeixement i autoestima de les iniciatives de la ciutat	19+5=24					
8. Potenciar les noves tecnologies	18+7=25	Noves tecnologies				
9. Escola d'art: donar-li prestigi i qualitat	17+7=24	Arts visuals	Professional + amateur	Públic	Formació	Organització i gestió
10. Exposicions d'alt nivell	17+6=23	Arts visuals			Difusió	Programació
11. Objectius i criteris de prioritats	16+7=23					Organització i gestió
12. Ajuts econòmics públics i privats	15+12=27					
12. Coordinació	15+12=27					Organització i gestió
13. Col·laboració amb l'empresa privada per a activitats	15+11=26			Públic		Organització i gestió
14. Taules de comentaris literaris, musicals, pintura, etc.	15+10=25					Programació
15. Espais per compartir entitats o artistes	15+9=24					Infraestructures

⁹ Resultats ponderats de les sessions 1 i 2. Document lliurat als assistents a la tercera sessió de treball de la Taula Cultura i Creació (5/març/2001).

¹⁰ Hem seleccionat només aquelles frases que han obtingut més de 20 punts, és a dir, que han tingut més de 20 persones que hi estan d'acord o molt d'acord.

¹¹ Molt d'acord+d'acord.

16. Reconeixement de l'activitat professional	15+7=22					
16. Relació amb altres realitats artístiques	15+7=22					Organització i gestió
17. Confiança en els projectes propis	14+11=25					
18. Coordinadora de mecenatge o subvencions	14+10=24					Infraestructura
19. Casal cultural d'entitats	14+9=23					Infraestructures
20. Política ambiciosa per ¹² persones amb preparació acadèmica	14+8=22					Organització i gestió
21. Espais d'expressió artística	13+11=24					Infraestructures
22. Retolació al carrer dels equipaments culturals	13+9=22					Organització i gestió
23. Oficina jurídica d'assessorament a empreses artístiques	12+10=22					Infraestructura
24. Espais i circuits per a la pràctica d'arts escèniques	12+9=21	Arts escèniques				Infraestructures (espais)+ organització i gestió (circuits)
25. Potenciar el disseny de moda	11+9=20	Disseny				

¹² Entenem "a càrrec de".

Què sobra?¹³

Taula 3. Cultura i Creació – Pla d'Acció Cultural d'Igualada

Resultats ¹⁴	Ponderació ¹⁵	Disciplina	Categoria	Sector	Estratègia de suport	Concreció de l'estratègia
Molt d'acord						
1. Personalismes en detriment d'equips organitzadors	16+5=21					Organització i gestió
2. Posar en el mateix sac totes les tendències en el món de l'art	15+10=25					Organització i gestió
3. Improvisació	15+9=24					Organització i gestió
4. Pensar que Igualada és massa petita per assumir una oferta cultural important	15+7=22					
5. El despotisme en jutjar les iniciatives	11+9=20					

¹³ Document lliurat als assistents a la tercera sessió de treball de la Taula Cultura i Creació (5/març/2001).

¹⁴ Hem seleccionat només aquelles frases que han obtingut més de 20 punts, és a dir, que han tingut més de 20 persones que hi estan d'acord o molt d'acord.

¹⁵ Molt d'acord+d'acord.

Com podem observar els resultats anteriors no són tan concrets com seria desitjable ja que la majoria de les frases que es valoren no sabem a quina disciplina es refereixen, o a quina estratègia de suport, o si parlen d'aspectes infraestructurals, d'organització i gestió, etc. No obstant, entre aquests resultats i les sessions de treball, que han estat molt participatives i representatives, en podem extreure les següents **conclusions:**

- Què funciona millor o **punts forts:**

En aquest apartat observem que hi ha una clara unanimitat a l'hora de valorar molt positivament l'escola de música i la Mostra de teatre infantil, seguits de la biblioteca (que, de fet, no forma part de la TCC), Cal Ble i Xarxa.

Val a destacar que l'escola de música, la biblioteca i Cal Ble no apareixen a cap altra taula, és a dir, no reben cap crítica. Pel que fa al teatre, però, veiem que, d'una banda, es valora molt positivament la tasca desenvolupada per Xarxa (la Mostra de teatre infantil l'organitza aquesta entitat) i, de l'altra, en altres graelles de resultats, trobem crítiques importants pel que fa a la formació teatral.

Així doncs, podem concloure que, pel que fa a la creació, a Igualada funcionen bé la biblioteca, Cal Ble, la formació musical i la difusió del teatre infantil.

- Què funciona pitjor o **punts febles:**

Pel que fa als punts febles hi ha una forta unanimitat a considerar que són relacionats amb problemes de comunicació, de difusió, de promoció, amb la manca de criteris, la manca d'objectius, la manca de coordinació, etc. Si ens fixem en les disciplines observem que les crítiques es dirigeixen especialment a les arts visuals i també al teatre.

Podem concloure que, pel que fa a la creació, a Igualada funciona malament l'organització i la gestió en general i l'àmbit de les arts visuals en particular.

- Què falta o **oportunitats:**

Pel que fa a la creació, a Igualada es pot produir una millora important si s'inverteix en formació i, especialment, en aspectes d'organització i gestió en general. Pel que fa a les disciplines, especialment si s'inverteix en les arts visuals i les arts escèniques.

I –tenint en compte resultats que trobem en aquesta graella com "manca de reconeixement i autoestima de les iniciatives de la ciutat", "manca de reconeixement de l'activitat professional", "manca de confiança en els projectes propis", etc.– serà una oportunitat, és a dir, una garantia d'èxit, que es desenvolupi a Igualada alguna campanya de comunicació que transmeti una sensibilitat positiva de les organitzacions o institucions amb responsabilitats culturals, i que fomenti un sentiment positiu en els ciutadans en relació a la vida cultural de la ciutat.

- Què sobra o **amenaces:**

Pel que fa a la creació, a Igualada es pot produir un retrocés important si, primer, no s'inverteix en organització i gestió i, segon, si no es desenvolupa cap estratègia de foment de l'autoestima dels ciutadans en relació a l'oferta cultural de la seva ciutat, i si no es desenvolupa cap estratègia que doni confiança i credibilitat als processos de selecció de les iniciatives culturals.

Podem concloure doncs que, pel que fa a la creació, Igualada està ben dotada d'infraestructures –els seus ciutadans no reclamen, per exemple, teatres, museus ni sales d'exposicions– però, en canvi, necessita una millora en la professionalització dels serveis culturals, com ho demostren les múltiples queixes i demandes en relació a aspectes d'organització i gestió.

A poblacions amb un altre desenvolupament històric, demogràfic, econòmic, etc. les prioritats, pel que fa a la cultura, passen per la creació d'infraestructures i per la introducció i consolidació de programes. En aquest sentit, Igualada està més pròxima a un altre tipus de poblacions com podrien ser Vic, Manresa o Vilafranca del Penedès.

Aquesta situació denota que Igualada és una població que podríem anomenar madura culturalment, en general té resoltes les infraestructures i també els programes, però ara ha de treballar en la línia de la professionalització de l'organització i la gestió. De fet, el Pla d'Acció Cultural d'Igualada no és sinó la base de la planificació estratègica, sota estàndards de professionalització, de la cultura a Igualada per als pròxims anys.

TAULA DE TREBALL 4. CULTURA I MEMÒRIA

Informe de Josep Sampera i Arimon

1. Funcionament de la taula

El clima de treball

Per tal de caracteritzar el treball de la taula, en les seves tres sessions, hauríem de destacar els següents aspectes:

- La comissió ha tingut un funcionament molt correcte, amb una participació nombrosa i regular de persones significatives i realment interessades en la temàtica de la taula. Tothom ha participat i no hi ha hagut grans discrepàncies, llevat d'algun aspecte concret.
- S'ha detectat una molt bona acollida de l'oportunitat que brindava l'elaboració del PACI de trobar-se i parlar tots junts de qüestions que els preocupen com a ciutat (comentaris a la sortida en el sentit que resultava molt interessant l'intercanvi d'idees i que *"caldrà continuar fent trobades d'aquest tipus"*).
- S'ha respirat un clima predominantment esperançat en relació al PACI i a l'actitud municipal en general cap al sector, que fa confiar en les possibilitats de col·laboració de la societat civil amb l'Administració, sempre que no es trenqui o defraudi aquesta bona predisposició de partida.
- De totes maneres el grau de confiança en les possibilitats reals d'implementar solucions a les mancances detectades és molt variat i potser plana un cert pessimisme col·lectiu, que possiblement va més enllà de la problemàtica de la taula, però que cal constatar perquè condiciona el diagnòstic i, sobretot, l'actitud amb què es pugui abordar la fase posterior del PACI.
- En aquest sentit, es detecta un nivell d'autocrítica col·lectiva possiblement excessiu i un pessimisme històric en relació a les possibilitats de la ciutat que podria ser paralitzant. El paper subordinat d'Igualada en el context de les ciutats mitjanes del seu entorn (front a les "trionfants" Vilafranca, Manresa, ...), sobretot pel que fa a un cert aïllament, a un problema antic de comunicacions (des de mitjan segle XIX, amb el rebuig al ferrocarril, fins a la situació actual clarament deficitària en aquest camp), a la pèrdua de determinats serveis (oficines Fecsa, Telefònica, Inem; exàmens de conduir;...)
- Un aspecte que ha frenat el desenvolupament de les sessions és la preocupació per aspectes que, sense ser específics de la temàtica de la taula, hi tenen connexió i que els participants senten com a condicionants de tot el que es pugui avançar en el camp específic del patrimoni col·lectiu. Enumerem simplement els problemes més reiterats:
 - deixadesa i brutícia i falta de manteniment als carrers i places (amb el problema de la situació dels contenidors o la sobrepoblació de coloms), als boscos de l'entorn...
 - l'excés de ciment, de "places dures", la manca d'un parc ciutadà...
 - manca de civisme, que es manifesta en diverses formes de falta de respecte per l'espai públic i el context urbà
 - escepticisme pel que fa al paper de l'escola en relació al civisme...(i, per part de l'escola, pel que fa a l'actitud educadora dels adults).

El treball de la taula: aspectes generals.

Si passem a referir-nos al treball específic de la taula, creiem que s'ha acomplert la funció encomanada, tot i que convé fer les següents consideracions:

- Les sessions han estat molt decantades cap a visions parcials o fragmentàries de la problemàtica i han funcionat més per acumulació de dades (amb un centre d'atenció molt preferent pel **patrimoni arquitectònic** a preservar) que per un progressiu avenç en la reflexió. Els intents de portar el debat dels aspectes particulars als generals han tingut poc èxit. Com si es tractés d'elaborar el catàleg del patrimoni local, cada element concret que es cita en suggereix d'altres també interessants i el resum de cada sessió dona peu a incorporar els obliats anteriors... Possiblement aquest fet posa de manifest un dèficit previ de debat, d'oportunitats de posar en comú les preocupacions – o fins i tot les dèries – de cadascú. D'aquí ve també, probablement, una certa eufòria, assenyalada més amunt, pel procés iniciat.
- En canvi, han restat absents o poc desenvolupats alguns aspectes. Entre els camps que comprèn el patrimoni, els elements del **patrimoni espiritual o simbòlic** han rebut poca atenció en front dels elements materials, sobretot els arquitectònics i, en part, els naturals. Cal matisar, però, que sí s'han fet referències a festes i tradicions i a una vaga noció sobre els modes de vida quotidiana induïts per la tradició industrial.
- Pel que fa als aspectes que conformarien una gestió integral del patrimoni, enumerem aquí els que han restat més absents, que reprendrem més endavant:
 - la **recerca**: és més present la idea de salvar, de preservar, que no la necessitat d'estudiar, de conèixer en profunditat els vestigis conservats i la seva significació.
 - el patrimoni com a **factor d'identificació col·lectiva i de cohesió social**: potser perquè no es viu la sensació de manca de cohesió, de necessitat d'afavorir la integració dels nous vinguts, tant present en altres llocs, aquest enfocament ha suscitat poques aportacions.
 - el patrimoni com a factor de **creixement econòmic, de desenvolupament local**: malgrat una consciència general que cal facilitar als visitants informació sobre els elements més emblemàtics (com veurem més endavant), no sembla que es confiï en la capacitat del propi patrimoni per generar riquesa, per crear ocupació, etc.
- Finalment, pel que fa a la manca clara d'instruments i recursos necessaris per implementar una gestió patrimonial integrada i amb perspectiva a mig i llarg termini, malgrat haver suggerit de reflexionar-hi, no s'hi ha entrat. De fet és comú en molts dels nostres pobles i ciutats aquesta manca de consciència sobre la necessitat de dotar-se d'instruments de planificació i de gestió en el camp patrimonial com podrien ser un **pla director del patrimoni**, acompanyat d'un **pla de gestió**, de les **instàncies de coordinació** adients i dels **recursos humans i econòmics** corresponents.

2. Elements de diagnòstic aportats en el debat

Intentant recollir el conjunt de les aportacions de les taules, d'una manera sintètica, però comprensiva de tots els temes tractats, proposem el següent resum:

- 1 Necessitat de protegir diversos i valuosos edificis i elements arquitectònics que conformen la història de la ciutat: edificis modernistes (cases i antic Cellar i molí d'oli), antic Escorxador, elements relacionats amb el riu i els seu aprofitament industrial (activitat adobera), etc.
- 2 En particular, el riu Anoia i la cultura industrial de l'aigua que va generar al seu pas ofereixen una síntesi de natura i cultura que marquen la identitat de la ciutat i són un gran

- recurs a recuperar i desenvolupar. La possibilitat de fer compatible l'ús i el gaudi del riu amb la recuperació del barri adober, el rec, etc. s'entreveuen com una gran oportunitat.
- 3 Necessitat de posar en valor tots aquests recursos per garantir una imatge ciutadana de qualitat: restauració i neteja de façanes, il·luminació de cases modernistes, senyalització de monuments i itineraris, recuperació de noms antics de carrers, etc.
 - 4 Com que no es pot conservar tot i els recursos a invertir-hi són escassos, cal establir criteris clars i generals i prioritats per determinar què es vol protegir, defugint les polèmiques com la que ha envoltat el cas de "La Igualadina Cotonera", amb informes contradictoris i fortes discrepàncies encara presents i manifestades a la taula (*"no val la pena gastar-hi un duro", "s'ha d'invertir per salvar-la, però sabent què s'hi vol fer i com es mantindrà"*).
 - 5 Tal com ja s'ha fet en alguns casos (Museu, Biblioteca), cal pensar nous usos socials i culturals per als edificis a recuperar. A tall d'exemple, i no com a propostes debatudes, s'esmenten:
 - el vell Escorxador, que es manté en bon estat i que, amb les seves dues hectàrees de terreny annex, podria esdevenir un parc públic o allotjar equipament universitari.
 - Cal Rovira, casa del segle XVIII, propietat de l'Església, en molt bon estat, que podria esdevenir museu del tresor parroquial.
 - es recorda que falta un casal per a les entitats, que es podria fer a Cal Valls, si es salva.
 - 6 El nucli antic s'està degradant i caldria actuar per tal d'aturar el deteriorament i que no esdevingui un ghetto de població immigrada: millores als carrers, potenciar la remodelació dels habitatges, recuperar elements d'arqueologia industrial,...
 - 7 Es constata el mal estat de l'entorn comarcal, amb elements arquitectònics en procés de degradació (La Tossa de Montbui, Sant Jaume Sesoliveres,...), camins i boscos bruts i en mal estat, manca de senyalització, dificultats per a l'accés...
 - 8 Es posa de relleu la importància de les infraestructures de transport i comunicació, des del vestigis arqueològics de la calçada romana fins a l'aeròdrom d'Odena (que és un bé d'interès cultural a potenciar, com ja es fa amb festes, etc.), passant pels camins vè nals, pistes forestals, el ferrocarril,...
 - 9 Cal considerar també les construccions contemporànies, la més significativa de les quals és el Cementiri Nou degut a l'arquitecte Ricard Miralles, tot i que no es va completar el projecte i que presenta deficiències de manteniment.
 - 10 Caldria vetllar per la creació de patrimoni arquitectònic modern, ja que no es construeixen edificis de qualitat. En concret, una bona oportunitat seria aconseguir que certs serveis públics que no disposen de seu pròpia es dotessin d'edificis de valor (hisenda, jutjats, etc.)
 - 11 També es troba a faltar normes que evitin l'edificació que desentona amb l'entorn, incoherent amb el medi (exemple: els xalets de tipus alpí que es construeixen als afores), tot i que també es qüestiona que es pugui imposar la qualitat arquitectònica a través de la normativa. En tot cas, caldria actuar d'alguna manera o altra en aquesta direcció.
 - 12 Pel que fa a les festes i tradicions, la Festa Major, la Cavalcada de Reis – amb un caràcter molt singular – i la Festa dels Traginers, són els punts més forts, però s'haurien de donar a conèixer més a l'exterior com a element d'identitat i d'atracció de visitants.

- 13 Els castellers, de llarga tradició a la ciutat, han perdut una mica d'empenta i s'haurien de revitalitzar, ja que poden tenir un paper de projecció i aglutinador.
- 14 Es va perdre la tradició de "La Patera" que s'ha volgut recuperar, però necessita més estudi per millorar: música, vestuari,... (Hi ha qui considera que està morta i no es pot revifar).
- 15 També s'han recuperat algunes danses populars, però se'n desconeixen certs aspectes. La manca d'informació precisa comporta dubtes sobre com s'ha de fer (fidelitat a l'origen o evolució).
- 16 Es destaca el valor dels modes de la vida diària de la Igualada industrial on, per exemple, gairebé no hi havia mestresses de casa, perquè anaven a la fàbrica i a la vegada tiraven endavant la família, i tot el que aquest fet comporta.
- 17 Pel que fa als elements informatius, hi ha àmplia coincidència a considerar que no s'ofereix als propis ciutadans i als visitants informació sobre el patrimoni cultural; s'assenyalen com a principals mancances:
 - senyalització informativa d'edificis, monuments i altres elements singulars.
 - itineraris per la ciutat per conèixer la història i el patrimoni.
 - recorreguts comarcals per conèixer els valors naturals i culturals.
 - material imprès de divulgació.
- 18 Pensant més en els visitants, s'afegeixen com a mancances uns serveis bàsics per a l'acollida de turisme cultural:
 - punt d'informació turística que estigui obert els dies i hores més adients pel públic.
 - servei de guies turístics, local i comarcal.
- 19 En un altre aspecte, es destaca la conveniència d'una forta implicació del món escolar per tal de donar a conèixer, voler i estimar el propi patrimoni, per a la qual cosa es compta amb la col·lecció municipal "Coneguem..." ("El centre de la ciutat", "Els espais naturals",...)

1. Valoració: punts forts i punts febles

L'anàlisi i ponderació a partir del qüestionari (millor / pitjor / sobra / falta) ens permet radiografiar la visió dels igualadins (els participants, si més no) sobre la situació del seu Patrimoni. Sintetitzant els aspectes més ponderats, podem obtenir el següent diagnòstic.

Punts forts

Com a punts forts destaquen clarament, en primer lloc, tres institucions bàsiques, modernes, ben connectades amb l'exterior i que exerceixen de capçalera de comarca. El seu servei és reconegut i ben valorat en general.

- 1) Arxiu comarcal
- 2) Museus
- 3) Biblioteques

L'Arxiu comarcal, fruit d'un conveni de l'any 1982 entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament d'Igualada, disposa de noves instal·lacions des de 1986 i des de 1990 depèn del Consell Comarcal de l'Anoia. Entre d'altres fons custodiats cal destacar els del municipi d'Igualada (1359-1996) i els del districte notarial (1281-1969), l'Arxiu fotogràfic Municipal d'Igualada (1850-1996) i una videoteca (1921-1994).

El Museu Comarcal de l'Anoia, declarat secció del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, està especialitzat en el patrimoni industrial i tecnològic en relació a la pell i a l'aigua i té projectada una nova línia de temàtica més local i comarcal. Disposa de dues seus: el Museu de la Pell, a la fàbrica tèxtil cotonera de "Cal Boyer", de finals de segle XIX, on també es pot visitar l'espai "L'home i l'aigua", i l'antiga adoberia de "Cal Granotes" de principis del segle XVIII. La seva especialització en fa un museu singular, l'únic a la Península i un dels tres existents a Europa dedicats monogràficament al tema de la pell.

La Biblioteca Central d'Igualada, inaugurada el 1999, depèn de l'Ajuntament i està integrada a la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. A part de les noves dotacions de documents en tots els formats, recull els fons de diverses biblioteques que havien existit anteriorment: Biblioteca de la Fundació "La Caixa" (1927), amb una important col·lecció local i hemeroteca; Biblioteca de la Cooperativa (1930), amb fons de temàtica social; Sala de Lectura Sant Jordi (1978), especialitzada en llibre infantil i juvenil. Ofereix serveis, espais i activitats a l'entorn del coneixement, de la informació, de la cultura i del lleure.

L'altre aspecte que es mereix una bona consideració general com a punt fort el constitueixen les

- 4) Festes populars: Traginers, Festa de Reis, Festa Major.

Punts febles

En aquest apartat apareixen destacats els següents aspectes:

- 1) Manca de conservació d'edificis emblemàtics (Escorxador, Rec, nucli antic,...)
- 2) Manca de protecció dels espais naturals i zones verdes (riu Anoia,...)
- 3) Insuficient coneixement i estima pel propi Patrimoni.
- 4) Manca de promoció exterior.
- 5) Insuficient coordinació i cooperació públic-privat (administració-entitats).

No calen nous comentaris sobre molts d'aquests aspectes, suficientment presents a l'apartat anterior. Convé assenyalar, no obstant, que el punt 5 apareix amb força a la ponderació, malgrat haver-se comentat poc. En tot cas, quan es parla de privat cal entendre més aviat el sector associatiu, atès que la possible implicació del món econòmic, de l'empresa privada, en una estratègia patrimonial apareix com una possibilitat remota.

Cal mencionar dos nous elements que també s'assenyalen com a mancances, si bé amb menys intensitat:

- 6) Atenció a les formes i els valors de la vida familiar pròpies de la ciutat industrial (paper de la dona treballadora,...)
- 7) Un museu o exposició que reculli les peces arqueològiques i artístiques locals i comarcals.

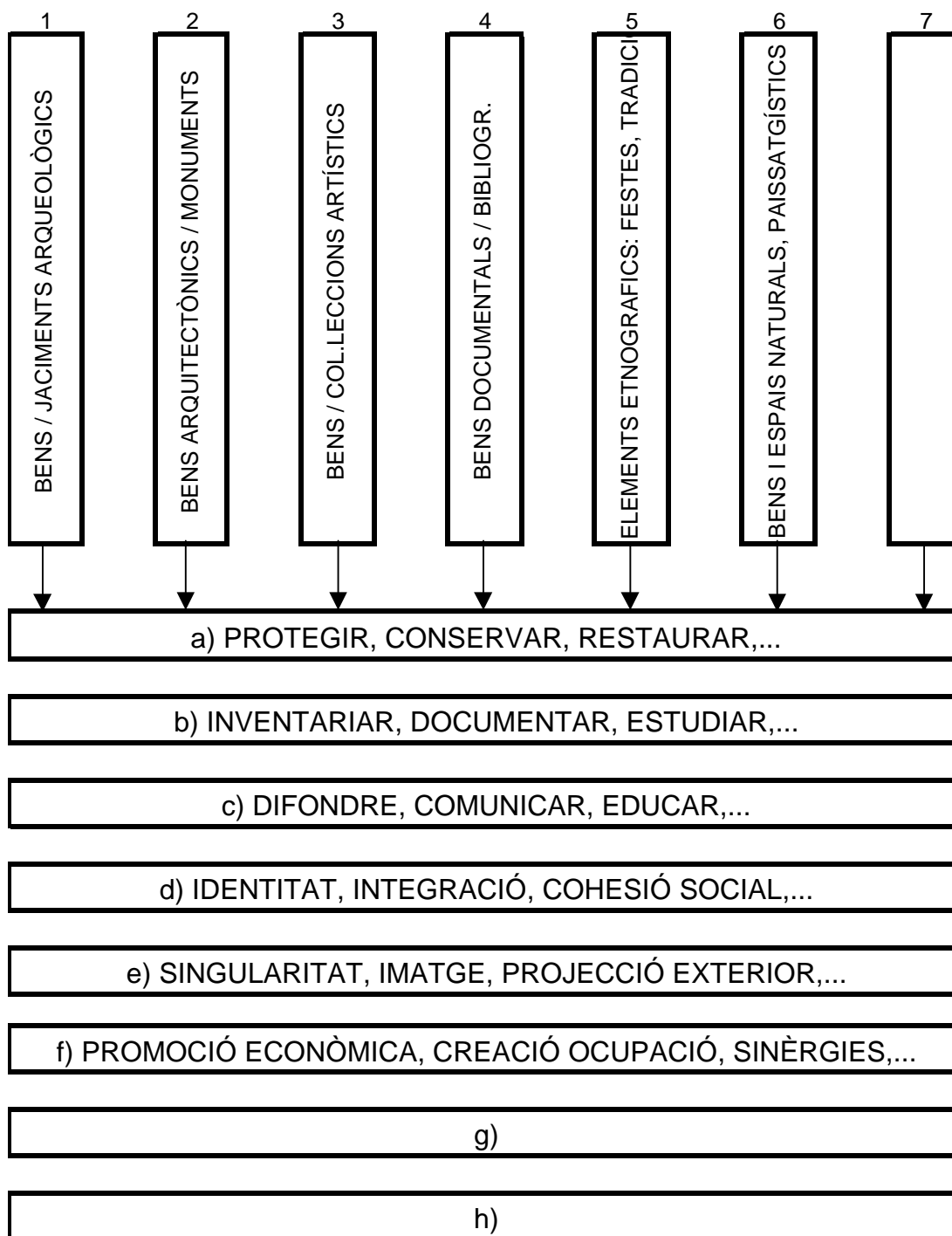
Convé aclarir en relació al punt 6 que no s'hi ha aprofundit, i que es tractaria més aviat d'una oportunitat. En tot cas, caldria constatar-ho a través d'una recerca de caire històric i antropològic apropiada.

El darrer punt pot veure's acomplert quan el Museu Comarcal de l'Anoia pugui desenvolupar, al costat de les seves línies de treball d'àmbit nacional, la projectada nova línia d'àmbit més local i comarcal: un centre d'interpretació territorial d'Igualada i el seu entorn.

4. Dimensions a considerar

A fi d'emmarcar el treball de la taula hem utilitzat, només a títol orientatiu, l'esquema següent, que hem presentat deliberadament obert, que indica:

- *en vertical*: els diferents **àmbits** o objectes d'estudi a tenir en compte en referir-nos a la memòria col·lectiva.
- *en horitzontal*: diferents **dimensions**, o mirades, amb què cal considerar el patrimoni per abordar-ne una gestió integral.

Com acabem de veure en l'apartat anterior, tots els àmbits indicats han estat presents, amb més o menys intensitat, en les intervencions que hem resumit, però no totes les dimensions s'han pres en consideració amb la suficient atenció. Repassem-ho.

a) Protegir, conservar, restaurar,...

És el punt de vista més present en les intervencions, en referència gairebé sempre a elements construïts, i fent més èmfasi en allò pendent de preservar o en perill de degradació que no, lògicament, en allò ja consolidat.

Es dona la circumstància que l'Ajuntament està tramitant en aquests moments l'aprovació del "Pla i catàleg", que inclou 164 béns arquitectònics i estableix quatre graus de protecció. Justament el període de celebració de les taules ha coincidit amb l'exposició pública del projecte, que brinda una oportunitat de participació ciutadana, amb l'estudi i presentació de les esmenes que es considerin oportunes. Paradoxalment aquest procés és gairebé desconegut per molts dels participants, cosa que potser indica un insuficient esforç municipal de difusió de la iniciativa i de les possibilitats de participació ciutadana, en contrast amb la voluntat que anima el PACI. Sigui com sigui, moltes de les inquietuds i mancances manifestades haurien de tenir el seu curs natural d'expressió i una resposta adient en el procés d'aprovació del "Pla i Catàleg".

I de totes maneres, el necessari **inventari del patrimoni cultural** d'una ciutat ha d'anar més enllà del catàleg dels edificis protegits, que en forma part; així enllacen amb el punt següent.

b) Inventariar, documentar, estudiar...

Un valor inherent al patrimoni és el seu caràcter científic, cosa que fa d'aquest sector cultural aquell en què trobem una vinculació més evident amb la cultura científica. Recerca i difusió han d'anar estretament lligades i cercar un equilibri entre ambdues, evitant el predomini d'una en detriment de l'altra com ha passat en moments diversos. Sense investigació no hi ha renovació, actualització i creixement dels coneixements que caldrà difondre amb visió didàctica. Les institucions patrimonials – arxius, museus – i acadèmiques – universitats –, però també els agents socials – centres d'estudis, professionals i estudiosos –, han de trobar el seu lloc i espai de col·laboració en aquest terreny.

Aquesta dimensió ha estat molt poc present en els debats, probablement perquè es considera que les institucions especialitzades (Arxiu Comarcal, Museu) ja fan la seva tasca. També es compta amb l'existència de dos premis de recerca històrica, el Premi Dr. Joan Mercadé i el Premi Jaume Caresmar, ben dotats i que comporten la publicació dels treballs premiats.

Caldria analitzar no obstant quines són i han de ser les prioritats en la recerca, en relació amb les altres línies de treball que es defineixin, i amb quines estructures, instruments i recursos es pot comptar, com per exemple:

- personal especialitzat de què es disposa
- entitats ciutadanes de recerca i estudis (CECI)
- col·lectiu de recerca i dinamització de la cultura popular i tradicional
- altres línies de beques i ajuts
- possibilitats de publicació
- convenis amb la universitat per a realització d'estudis i de pràctiques

c) Difondre, comunicar, educar...

S'ha constatat reiteradament la manca de mitjans de difusió del patrimoni cultural i històric de cara als visitants i també s'ha fet referència al desconeixement o desinterès dels propis igualadins.

El Museu, com veurem amb detall més endavant, a compleix la seva funció en aquest camp, en relació al passat industrial (adoberia) i a la cultura de l'aigua, i té pendent de desenvolupar el projecte d'una línia de presentació de la realitat local i comarcal.

S'afirma que les escoles fan una tasca d'apropament als elements de la memòria col·lectiva i es cita, com a incentiu i material de suport, la col·lecció municipal "Coneguem..." ja ressenyada. Però sembla que manca un clar impuls en aquesta direcció, amb elaboració sistemàtica de materials i una programació d'activitats que assegurin, d'acord amb els diferents nivells escolars, un adequat coneixement de l'entorn cultural, històric i natural.

d) Identitat, integració, cohesió social...

L'alt valor simbòlic associat al patrimoni cultural i a la memòria popular, en fan un element bàsic de la identitat d'una comunitat i' per tant, factor essencial de cohesió social. A la comissió, tant els edificis més emblemàtics, recuperats o pendents de solució, testimoni d'un passat industrial que ha donat fesomia a la ciutat, com - amb menor intensitat - les festes populars, s'han vist com a factor d'identitat. També la necessitat d'aturar la degradació del nucli antic i de recuperar la seva vitalitat tenen com a finalitat la preservació de la identitat ciutadana.

No obstant, els problemes de la integració i de la cohesió social derivats de l'arribada de població immigrada, que tant presents són en altres ciutats, no sembla que preocupin especialment. O en tot cas, no es relacionen amb les qüestions referents al patrimoni i la memòria col·lectiva.

De fet la incidència de la immigració és menor que en ciutats semblants. El cens de 1996 ens diu que el tant per cent d'igualadins nascuts a l'estranger és l'1,5%, mentre que a Catalunya és gairebé el doble (2,8%). També els nascuts a la resta de l'Estat, fora de Catalunya, són el 22,1%, mentre que a Catalunya arriben al 28,8%. Per tant, fins ara les diferents immigracions han afectat Igualada, però en proporció inferior a la mitjana catalana. Més aviat es respira preocupació per l'estancament demogràfic de la ciutat, que hi té relació. Per altra banda, d'acord amb el mateix cens, el nivell de coneixement del català (entendre, parlar, llegir, escriure) és molt superior al que trobem al conjunt de Catalunya i fins i tot a la mitjana comarcal, fet que seria símptoma d'una bona capacitat d'integració.

De totes maneres, caldria tenir en compte aquesta dimensió en una futura planificació de l'acció cultural en patrimoni, amb actuacions específiques orientades al coneixement, estima i participació de tots, independentment del seu origen.

e) Singularitat, imatge, projecció exterior

En un món progressivament més globalitzat, on cada vegada més tot s'assembla, on la cultura de masses ho iguala tot, allò singular es revaloritza i els trets identitaris prenen un significat nou. Per tal de preservar la diversitat i també a fi de fer-se presents en el món amb la seva personalitat singular, els territoris i les ciutats han de vetllar per dotar-se d'una imatge pròpia, arrelada en el seu passat i que els permeti projectar el seu futur. En la construcció de la imatge amb què ens projectem cap a l'exterior, i també cap al futur, és determinant el coneixement i el valor que donem als elements identitaris heretats del passat, presos no com essències immutables, sinó com elements dinàmics que evolucionen amb la vida col·lectiva.

La Igualada que es percep poc o molt estancada i aïllada, degut a la davallada de l'economia industrial tradicional i a una manca de comunicacions més àgils i modernes, ha de construir - està construint, podem dir - un nou projecte de ciutat i una nova identitat, aprofitant aquelles singularitats de què disposa i que la poden fer atractiva.

f) Promoció econòmica, creació d'ocupació, sinèrgies,...

La nova economia emergent es basa en la informació i el coneixement, accelerant la reconversió de la indústria tradicional i la terciarització dels sectors més dinàmics. En aquest context, el patrimoni cultural i natural esdevé un element de primer ordre per a la millora dels escenaris urbans com a plataforma d'activitat econòmica. La qualitat de l'espai urbà esdevé indispensable per al desenvolupament de l'activitat comercial i la competitivitat entre ciutats.

L'augment del consum cultural permet pensar en l'oferta d'activitats relacionades amb el patrimoni i amb el medi ambient que siguin econòmicament rendibles i permetin la creació de llocs de treball directes i indirectes. La cultura, entesa en un sentit ampli, és un dels sectors que genera més llocs de treball i pot desencadenar sinèrgies molt positives en altres sectors.

El patrimoni és un recurs indispensable, i cada dia serà més valorat, per al desenvolupament de noves activitats turístiques. En efecte, el turisme, després de dècades de massificació, està vivint també una transformació important. La tendència actual és a l'increment i a la diversificació dels fluxos turístics: diversitat de períodes festius (sortides d'un dia o cap de setmana, més d'un període anual de vacances,...), diversitat de destinacions (ja no n'hi ha prou amb les zones turístiques habituals, interès pels racons menys massificats,...), diversitat d'interessos (increment de la motivació cultural o amb elements culturals i de l'interès pel medi natural,...).

Tot això ofereix una oportunitat a ciutats interiors, fins ara allunyades del fenomen turístic. Plantejar-se l'atracció de visitants que trobin a Igualada allò que no podran trobar enlloc més i atendre'ls adequadament és ben factible. El Museu - amb la seva especialització a nivell europeu - , l'aeròdrom i les seves activitats singulars, la tradició de la compra "a preu de fàbrica", el Rec i el passat industrial, l'arquitectura modernista, etc. són alguns dels recursos a desenvolupar, entre d'altres.

Igualada ha de tenir en compte aquesta dimensió econòmica per tal de no veure el patrimoni cultural només com una font de despesa i passar a considerar-lo com un recurs a explotar racionalment.

5. Mancances en planificació i organització

En els nostres pobles i ciutats és freqüent que l'actuació patrimonial pateixi de manca de planificació, de determinació clara de competències i dels recursos necessaris. El voluntarisme, la improvisació, la descoordinació o la subordinació a altres polítiques (per exemple, a l'urbanisme) són aleshores el risc que es corre. Cal, per tant, un procés el més participatiu possible de planificació, de determinació de criteris i prioritats, de delimitació de responsabilitats i d'atribució de recursos.

Tots aquests aspectes han estat poc presents a la comissió i, no obstant, vist des de fora, semblen mancances més decisives que tal o qual actuació concreta. Només de manera indicativa, assenyalarem alguns instruments que trobem a faltar i que podrien facilitar la tasca futura:

- Un **Pla Director del Patrimoni**, que compregui:
 - **Catàleg del Patrimoni i instruments jurídics** que en garanteixin la protecció (està en fase d'aprovació).
 - **Pla d usos** dels edificis i espais catalogats.
 - **Altres inventaris de conjunts a protegir**: jaciments arqueològics, el nucli antic, espais naturals, etc.
 - **Catàleg d instal·lacions** d'investigació i divulgació, públics i privats, amb les funcions que a compleixen, etc.

- Un **Pla de Gestió del Patrimoni**, que defineixi prioritats, dissenyi projectes viables, estableixi instruments de gestió, etc.
- Una **Comissió de Patrimoni Cultural**, amb participació de les institucions patrimonials, d'altres entitats públiques o privades i dels ciutadans.
- Una **Comissió Tècnica de Patrimoni** que coordini l'actuació municipal en aquest camp, amb participació de les àrees implicades (des d'urbanisme fins a educació, posem per cas), dotada dels mitjans personals i econòmics adients. Alternatives a la constitució d'aquesta comissió serien la creació d'un Servei de Patrimoni o l'atribució de les seves competències i mitjans a un ens com, per exemple, el Museu.

3. 4. COMPONENTS DELS GRUPS DE TREBALL DEL PLA D ACCIÓ CULTURAL D IGUALADA

Carina Alcoberro i Just
Josep Alert i Puig
Manuel Amoscotegui i Paguillo
Josep Asbert i Mestres
Magda Barrieras i Aledo
M. Goretti Bartrolí i Piqué
Tona Batallé i Segura
Joan Bernadí i Roma
Josep Bernaus i Canosa
Meritxell Berneda i Adell
Andreu Boixadé i Bordoll
Georgina Bordas i Llombart
Víctor Borràs i Gasch
Julián Borrega i García
Amadeu Caballé i Solé
Lino Camelia i Intelisano
Miquel Canet i Sabaté
Josep Castelltort i Riba
Toni Cortès i Minguet
Rosa Costa-Jussà i Bordas
Núria Crosas i Barcia
Mercè Cuadras i Vidal
Josep M. Cuadras i Vizcarra
Maria Dalmases i Martí
Jordi Dalmau i Ribalta
Laura Dalmau i Ribalta
Antoni de Solà i Pareta
M. Dolores del Castillo Álvarez-Cedrón
Leonard del Rio i Campmajó
Manel Díaz i Parcerisas
Rafael Dionis i Raurell
Joan Domingo i Caballol
Susana Enrich i Palmés
Maria Francisca Enrich i Murt
Jesús Enrique de Pedro
Glòria Escala i Romeu
Gemma Estrada i Planell
M. Rosa Falip i Coll
Jaume Farrés i Cobeta
Núria Fernández i Balsells
Enric Ferrer i Solà
Joan Francesc Fitó i Mussons
Antoni Fusté i Piñol
Ricard Fusté i Solé
Francina Gabarró i Castelltort
Josep Gaya
Xavier Gener

Antoni Llena i López
Joan Llopart i Belloc
Susana Llopart i Belloc
Maria Manubens i Montanyà
Marc Marcé i Nogué
Manel Marimon i Gomis
Guillem Martí i Borràs
Josep Mas i Planell
Salvador Massana i Guasch
Maria Carme Mateu i Ratera
Jordi Mateu i Lloró
Jordi Mercader i Parés
Cristina Miret i Jorba
Magí Molas i Pineda
Maribel Nogué i Felip
Montserrat Oliva i Segura
Salvador Palà i Ibáñez
Xavier Pedraza i Jordana
Jaume Planas i Miquel
Isidre Quintana i Solà
Jep Rabell i Padró
Pere Regordosa i Busqué
Joan Rey i Alemany
Carolina Riba i Gabarró
Teresa Riba i Tomàs
Francesc Ricart i Orús
Jaume Ribera i Marimon
Gemma Riera i Berenguer
Roser Rubí i Llansana
Eduard Ruiz i Martínez
Joan Sabaté i Camps
Josefina Sabater
Assumpta Sagristà i Rodó
Joan Sala i Vilaseca
Rosa M. Sánchez i Fuentes
Jordi Sellarès i Poch
Josefina Sendra
Àurea Solsona i Castells
Joel Soriano i Botines
Miquel Térmens i Graell
Joan Tomàs i Tomàs
Josep M. Torras i Ribé
Joan Valentí i Cortès
Pep Valls i Oliván
Jesús Varela
Xesca Vela i Carmona
Roser Vidal i Llacuna

Sílvia González i Campos
Joel Grau i Lluçia
M. Àngels Gual i Aribau
Montserrat Guix i Estany
Jordi Hervàs i Solà
Maria Hervàs i Solà
Marc Hervàs i Solà
Josep Jorba i Rovira
Lluís Jubert i Gutiérrez
Teresa Lladó i Riba

Carme Vilà i Nández
Maria Vilanova i Piqué
Fina Vilarrúbias i Calaf
Daniel Vilarrúbias i Cuadras
Josep M. Vilarrúbies i Serarols
Judit Vives i Soler
Xavier Vives i Sabaté
Manel Vizcarra i Martí
Àlvar Ymbernón i Tarrida

3. 5. CRÈDITS

El Pla d'Acció Cultural d'Igualada és una iniciativa de l'Institut Municipal de Cultura d'Igualada que compta amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona.

En la fase de Diagnòstic, a més dels components dels grups de treball suara esmentats, han participat:

Xavier Badia i Cardús. Regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Igualada

Francesc Rossell i Farré. Cap del Servei de Cultura de l'Institut Municipal de Cultura d'Igualada.

La composició dels equips coordinadors de les Taules de treball ha estat la següent:

• Taula de treball 1: CULTURA I TERRITORI

Josep M. Palau i Arnau. President d'Òmnium Cultural-delegació a l'Anoia. (Membre del Consell de Cultura).

Joaquim Solé i Vilanova. Doctor en economia i catedràtic de finances públiques de la Universitat de Barcelona. (Expert local).

Carles Feiner i Alonso. Sociòleg. Treballador de l'Administració local i expert en cultura popular i tradicional. (Expert extern).

Francesc Rossell i Farré. Cap del Servei de Cultura de l'IMC. (Tècnic municipal).

• Taula de treball 2: CULTURA I SOCIETAT

Ignasi Vilanova i Calzada. President de Bitrac Dansa. (Membre del Consell de Cultura).

Laia Torras i Sagristà. Llicenciada en ciències polítiques i ciències de la informació. Treballa a la Fundació Jaume Bofill. (Experta local).

Marta Comas i Sàbat. Antropòloga. Treballa a la Fundació Jaume Bofill. Experta en temes de dinàmiques socials i interculturalitat. (Experta externa).

Ada Jover i Sampere. Dinamitzadora de cultura de l'IMC. (Tècnica municipal).

• Taula de treball 3: CULTURA I CREACIÓ

M. Teresa Farrés i Amenós. Representant d'Unicoop Cultural. (Membre del Consell de Cultura).

Maria Enrich i Murt. Llicenciada en filologia catalana. Programadora de Cal Ble. (Experta local)

Anna Crosas i Barcia. Llicenciada en filosofia. Tècnica d'arts visuals de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona. (Experta externa).

M. Teresa Miret i Solé. Directora de la Biblioteca Central d'Igualada. (Tècnica municipal).

• Taula de treball 4: CULTURA I MEMÒRIA

Magí Puig i Gubern. President de l'AUGA. (Membre del Consell de Cultura).

Carolina Riba i Gabarró. Secretària del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada. (Experta local).

Josep Sampera i Arimon. Gerent del Consorci del Patrimoni de Sitges. President de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural. (Expert extern).

Jordi Enrich i Hoja. Director del Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia. (Tècnic municipal).

Els aspectes metodològics de la fase de Diagnòstic del Pla d'Acció Cultural d'Igualada has estat desenvolupats i coordinats per:

Eduard Miralles i Ventimilla. Director del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

Carme Garcia i Soler. Tècnica del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

Elena de Alós i Bonilla. Becària del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona

Santi Martínez i Illa. Geògraf especialitzat en serveis culturals. Col·laborador de la Diputació de Barcelona. Relator del document de Diagnòstic.

Juliol de 2001

PLA D ACCIÓ CULTURAL D IGUALADA

FASE DE PROPOSTES

Pla
d'Acció
Cultural
d'Igualada

INDEX

1. Introducció.....	5
2. Metodologia de treball del Pla d'Acció Cultural d'Igualada en la fase de propostes.....	7
3. Elaboració del document de propostes.....	9
4. Marc general d'orientació del PACI.....	11
5. Propostes del Pla d'Acció Cultural d'Igualada.....	17
Eix Estratègic 1. Cultura i societat: la cultura i la participació dels ciutadans.....	19
Eix Estratègic 2. Cultura i creació: de la fàbrica industrial a la fàbrica de cultura.....	29
Eix Estratègic 3. Cultura i territori: nucli urbà i xarxa territorial.....	41
Eix Estratègic 4. Cultura i memòria: de la cultura dels avis a la cultural dels néts.....	47
Annex 1. Horitzó d'equipaments culturals a la ciutat.....	55
Annex 2. Participants en el Pla d'Acció Cultural d'Igualada.....	59
Annex 3. Crèdits.....	61

1. INTRODUCCIÓ

FASE DE PROPOSTES DEL PLA D ACCIÓ CULTURAL D IGUALADA

L'Institut Municipal de Cultura, amb la participació del Consell Consultiu de Cultura, ha volgut endegar un pla de reflexió a l'entorn del fet cultural a la ciutat. El Pla d'Acció Cultural d'Igualada es va iniciar a començaments del 2001 amb el suport metodològic del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

La primera fase d'aquest procés va concloure, tal com estava previst, amb la redacció del Document de Diagnòstic del Pla d'Acció Cultural d'Igualada (PACI) on es va recollir les aportacions realitzades en les diverses taules i fòrums de participació desenvolupats durant aquesta primera fase del Pla.

El document de diagnòstic va estar presentat als diversos organismes, col·lectius i agents implicats en la vida cultural a Igualada en un procés de consultes per determinar-ne la seva conformació definitiva.

El document, editat conjuntament per la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament d'Igualada, ha estat una eina per delimitar els trets fonamentals que caracteritzen la situació actual de la cultura a Igualada. En aquest sentit el document de diagnòstic s'ha de considerar com un complement indispensable del present document de propostes¹.

La **fase de Propostes** del PACI s'ha desenvolupat partint de l'experiència i el bagatge acumulats en la fase de diagnòstic, tant pel que fa als elements de diagnòstic aportats i recollits al document, com a la dinàmica del propi procés, i molt particularment, del grau de participació i reflexió ciutadana.

La segona fase del Pla d'Acció Cultural d'Igualada és, doncs, la de les Propostes, enteses com un conjunt ordenat i sistemàtic d'estratègies, mesures i accions prioritàries que hauran de determinar, des del més ampli consens possible, el futur cultural de la societat d'Igualada

Aquest nou procés de reflexió i participació ciutadana s'ha plantejat com l'oportunitat per ordenar, sistematitzar i desenvolupar els eixos estratègics apuntats en la fase precedent.

¹ Vegeu "Pla d'Acció Cultural d'Igualada. Fase de diagnòstic", *Papers de Treball* num.1, Diputació de Barcelona 2001.

2. METODOLOGIA DE TREBALL DEL PLA D ACCIÓ CULTURAL D IGUALADA EN LA FASE DE PROPOSTES

Per dur a terme aquesta fase de propostes s'ha mantingut pràcticament sense variacions l'esquema organitzatiu dissenyat per a la fase de diagnòstic: **les taules de treball** com a elements bàsics de participació pública, **la taula del pla** com a instrument de consulta i supervisió de tot el procés, i **l'oficina tècnica del pla** com a instrument tècnic i operatiu del Pla.

Aquest esquema s'ha complementat amb ell disseny d'un **dispositiu de participació ciutadana** obert a tothom que ha permès canalitzar per diverses vies les propostes presentades per la ciutadania.

Les taules de treball: composició i funcionament

Les taules de treball han estat obertes de participació ciutadana a l'entorn dels eixos estratègics establerts a la fi de la fase de diagnòstic, és a dir: Cultura i Territori, Cultura i Societat, Cultura i Creació i Cultura i Memòria.

Atès que el procés de participació ciutadana portat a terme en aqueixa fase es va valorar de forma molt positiva, es va apostar per donar continuïtat a l'estructura i temàtica de les taules de participació en aquesta nova fase del PACI. Així la fase de propostes s'ha articulat en quatre **eixos estratègics** que mantenen la denominació de les taules de la fase anterior:

EIX ESTRATÈGIC 1 - CULTURA I SOCIETAT: La cultura i la participació dels ciutadans.

EIX ESTRATÈGIC 2 - CULTURA I CREACIÓ: De la fàbrica industrial a la fàbrica de cultura.

EIX ESTRATÈGIC 3 - CULTURA I TERRITORI: Nucli urbà i xarxa territorial

EIX ESTRATÈGIC 4 - CULTURA I MEMÒRIA: De la cultura dels avis a la cultura dels néts.

Cadascuna d'aquestes taules ha estat coordinada per un equip format per: un expert o persona significada en l'àmbit de la cultura a Igualada; un expert extern o persona especialista en el tema objecte de reflexió, i un tècnic municipal.

- **Els experts locals** han actuat com a presentadors i introductors dels temes a tractar en cadascun dels eixos estratègics, partint bàsicament dels elements aportats en la fase de diagnòstic.
- **Els experts externs** s'han encarregat d'aportar els plantejaments més tècnics sobre els eixos estratègics respectius, així com els referents

globals relacionats amb els temes corresponents a cada eix estratègic i les experiències referides a altres realitats culturals.

- **Els tècnics municipals** han actuat com a secretaris de la taula de treball i han elaborat les actes i els informes de les diverses sessions de treball.

La Taula del Pla d'Acció Cultural

La Taula del Pla d'Acció Cultural ha mantingut l'estructura i les funcions de coordinació i supervisió del Pla establertes en la fase de diagnòstic del PACI. La Taula del Pla està formada pels coordinadors de les quatre taules de treball –experts externs i locals i tècnics municipals- així com pels tècnics del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona que han participat en el procés de reflexió estratègica a Igualada.

L'Oficina Tècnica del Pla

Aquesta oficina ha comptat amb la participació de l'equip tècnic del CERC i els tècnics municipals presents a les taules de treball. L'oficina del pla ha assumit les tasques d'organització i gestió del procés, elaborant els formularis, coordinant la recepció de les propostes presentades per la ciutadania, i elaborant la seva plasmació en el document final de propostes.

Dispositiu de participació ciutadana

Atesa la natura d'aquesta fase de treball, es va dissenyar un dispositiu que afavorís la participació de la ciutadania en el procés, facilitant la presentació de propostes a totes les persones interessades, independentment de la seva presència a les sessions públiques de les taules de treball.

Aquest mecanisme va permetre:

- Fer **propostes**, mitjançant la formalització d'una fitxa tipus per sintetitzar les dades bàsiques.
- **Conèixer i avaluar** les propostes que es van fer, a través d'un sistema de ponderació de les iniciatives presentades.

3. ELABORACIÓ DEL DOCUMENT DE PROPOSTES

La realització del document de Propostes ha estat fruit del treball portat a terme per l'oficina tècnica del pla. En l'elaboració del document s'ha tingut en compte les aportacions efectuades per diverses persones i col·lectius que d'una o altra forma han participat en el realització del Pla d'Acció Cultural, concretament, s'han incorporat:

- Les propostes presentades a l'oficina tècnica durant el període de recepció establert, ja fos a través del formulari o butlleta "oficial" de propostes, o de qualsevol altre format.
- Les opinions i punts de vista expressats pels participants en les sessions públiques de les taules de treball dels eixos estratègics respectius, fossin o no plasmades com a propostes concretes en forma de butlleta o altre format.
- Les opinions i punts de vista expressats pels participants en les sessions públiques en la fase de diagnòstic.
- Els resultats de les enquestes i ponderacions posteriors sobre la percepció de la cultura a Igualada realitzades pels participants en les taules de treball de la fase de diagnòstic.
- Les aportacions dels experts locals i externs expressades en les reunions de la taula del pla.
- Els informes realitzats pels experts externs en la fase de diagnòstic.
- Les orientacions estratègiques recollides en el document de diagnòstic.

Per donar forma definitiva a aquest extens ventall de suggeriments, opinions i propostes, les diferents aportacions s'han sintetitzat i agrupat seguint el següent procediment:

- S'ha establert un **marc general d'orientació** que vol ser reflex d'aquells aspectes que els participants en el procés de reflexió estratègica han coincidit en considerar com a les **grans qüestions** o punts claus de la cultura a Igualada. Punt claus que s'haurien de visualitzar en les grans línies de la política cultural local derivada de la posta en marxa del Pla d'Acció Cultural.

Aquesta orientació general es concreta amb la definició de:

- Uns objectius generals de política cultural
 - Uns criteris generals d'actuació
 - Uns eixos transversals
- Pel que fa a les a les **propostes concretes** incorporades en algun dels quatre **eixos estratègic**, s'han organitzat en dues categories bàsiques:

- **Projectes bàsics** d'actuació en cadascun dels quatre eixos. Sota aquesta denominació s'han agrupat aquelles actuacions sobre equipaments, organismes o programes que es consideren fonamentals per la configuració de cultura a la ciutat en els propers anys. Aquest projectes es volen presentar com a "vaixells insígnia" de cadascun dels eixos estratègics.
- **Propostes concretes** que s'organitzen al voltant d'uns objectius específics per a cadascun dels eixos estratègics. En aquesta categoria s'incorporen la resta de propostes presentades, referides a equipaments, programes o iniciatives en qualsevol dels àmbits o dominis de la cultura local.

4. MARC GENERAL DE D ORIENTACIÓ DEL PACI

4.1 OBJECTIUS GENERALS DE PLANIFICACIÓ CULTURAL

El desenvolupament del Pla d'Acció Cultural d'Igualada com a procés de reflexió i planificació estratègica de la cultura a la ciutat d'Igualada posa sobre la taula la necessitat d'establir les orientacions generals i els objectius marc de la política cultural local.

Els grans eixos de la política cultural que hauran d'orientar el desplegament efectiu del PACI han de sorgir del diàleg i el consens social més ampli, fruit de la implicació de tots els agents que han estat presents en el procés obert de participació ciutadana, i que s'han de concretar en l'Acord Cívic i Polític del PACI.

L'ajuntament d'Igualada com a promotor del Pla d'Acció Cultural i primer operador cultural del municipi s'ha d'implicar de forma nítida i decidida liderant aquest procés, per bé que resultarà imprescindible la implicació del màxim nombre d'agents culturals locals per assolir els objectius plantejats.

Objectius marc del Pla d'Acció Cultural d'Igualada:

- Impulsar la **centralitat de la cultura**: situar la cultura com a un dels eixos vertebradors de l'acció municipal i com a sector rellevant per a la ciutat.
- Assolir un **Acord Cívic i Polític** que segelli el compromís dels diferents agents culturals en la promoció de la cultura a la ciutat amb el desenvolupament del Pla d'Acció Cultural.
- **Democratització de la cultura**: facilitar l'accés als serveis culturals i promoure'n el seu ús per la ciutadania i estimular la seva participació en els programes culturals que es desenvolupen al municipi.
- **Democràcia cultural**: encoratjar l'apropament de la ciutadania a la creació cultural i garantir les plataformes per a la difusió de la creació local en totes les seves dimensions.
- Destacar la **dimensió social de la cultura**: potenciar l'acció cultural com a estratègia de lluita contra l'exclusió i com a factor d'inclusió social i de promoció dels sectors socials menys afavorits.
- Promoure les manifestacions de la cultura local com a factors de cohesió social, en el reforçament de la **pròpia identitat** des del reconeixement de la **diversitat**.
- Potenciar la cultura com a factor de **desenvolupament i promoció de la ciutat**, com a element de regeneració urbana i de d'impuls a l'activitat econòmica i l'ocupació.

4.2 CRITERIS GENERALS D'ACTUACIÓ

La complexitat d'un procés com el PACI, es posarà de relleu, més que en la ja contrastada dificultat d'elaborar i conformar les propostes, en concretar el seu desplegament.

Per aquest motiu s'estableixen una sèrie de pautes o criteris generals d'actuació que s'han concretat bàsicament a partir de les reflexions i opinions aportades durant la fase de diagnòstic. Aquests criteris haurien de permetre orientar aquest desplegament del PACI, delimitant els aspectes prioritaris i les orientacions bàsiques per assolir els objectius estratègics.

Acció global i transversalitat

L'acció cultural s'ha de plantejar contemplant el procés de producció i consum cultural a escala local en tota la seva dimensió: formació, creació, producció, distribució, consum i conservació. Estimar les necessitats i potencialitats de cadascun dels graons del procés a escala local i cercar la interacció i concertació amb els altres sectors implicats en el procés, tant públics com privats. Concertar l'acció cultural amb política educativa, acció cívica, urbanisme, desenvolupament local, etc. Mantenir fil directe amb el món educatiu, el món de l'empresa...

Comunicació

El diagnòstic del PACI ha situat la comunicació com a l'altre gran dèficit en el procés de producció cultural local. Altra vegada, les propostes concretes en aquest sentit, han d'anar precedides d'una estratègia global de comunicació.

Consolidar allò que hi ha, optimitzar els recursos existents

Igualada parteix d'un nivell d'infraestructures culturals acceptable. Tal i com s'ha recollit en el diagnòstic del PACI, la ciutat compta amb una xarxa d'equipaments culturals moderns, especialitzats i ben dotats. Uns equipaments que a hores d'ara no presenten signes de saturació, el que possibilita que es pugui incrementar el seu nivell d'ús sense comprometre la qualitat en la prestació del serveis.

Cal establir com a un dels criteris d'actuació prioritària l'optimització dels recursos existents fins a esgotar les seves potencialitats. Aquest fet no hauria de condicionar a priori la constitució de nous projectes, sempre que això no impliqui desatendre les possibilitats dels ja existents.

Coordinació

El diàleg i la concertació entre els agents culturals ha de facilitar la coordinació dels projectes i les propostes culturals. La situació actual presenta dèficits importants en aquest sentit, tal i com s'ha posat de relleu de forma reiterada durant la fase de diagnòstic. Més enllà de les propostes concretes, la coordinació s'ha de plantejar com una condició indispensable, per tal d'assolir un nivell d'eficiència en les actuacions

culturals. Evitar duplicitats d'actes, solapaments i altres ineficiències apuntades en el diagnòstic, ha de ser una prioritat. Una prioritat palesada en les taules de treball pels propis agents implicats, però també ha de convertir-se en una exigència pel fet que hi ha en joc uns recursos públics limitats per definició.

Equilibri

La cultura local es construeix a partir de contribucions de procedències i sensibilitats diverses: el diagnòstic del PACI ha remarcat la diversitat de l'oferta cultural local com un dels trets definitoris de la cultura igualadina. L'acció cultural ha de mantenir un equilibri, certament difícil d'assolir, atent a aquesta diversitat i que pugui donar resposta a als requeriments dels diferents agents implicats en la cultura local. Un equilibri quant a vehicles –arts plàstiques, escèniques i musicals, edició-; quant a sectors de producció –amateur, professional-; quant a diferents sensibilitats –fórmules amb vocació més comercial o popular, expressions culturals més minoritàries o de risc...

No obstant això, aquest equilibri no hauria de condicionar la legítima opció d'orientar els objectius de política cultural cap uns criteris o sectors preferents.

Potenciació de la demanda

La ciutat compta amb una oferta cultural àmplia i diversificada fins el punt que, tal i com s'indica al diagnòstic, s'aprecia un cert perill de saturació de l'oferta d'activitats culturals, o com a mínim, una certa inadequació entre l'oferta i la demanda cultural, atès que el municipi té dificultats per absorbir el conjunt de l'oferta cultural que ell mateix genera.

Aquesta situació indueix a la necessitat estratègica d'orientar la producció cultural local atenent més a les característiques i les possibilitats de la demanda. Les estratègies de fidelització, atracció i creació de nous públics són prioritàries, però aquestes s'han de portar a terme en un context de redefinició de l'oferta, evitant-ne un creixement incontrolat.

Sostenibilitat

La intervenció cultural s'ha de plantejar amb criteri de sostenibilitat. Si es decideix créixer tant pel que fa a equipaments com a projectes culturals s'ha de preveure i pronosticar l'impacte d'aquest creixement a mitjà i llarg termini. Cal recordar que el nivell de dotacions actual comporta un esforç pressupostari considerable per part de l'administració municipal, i que una part important dels projectes culturals depenen directament o indirecta –a través de la cooperació tècnica i econòmica- del finançament municipal. Cal evitar entrar en dinàmiques de creixement "insostenible" per al sistema cultural local, tant pel que fa a infraestructures com a projectes culturals, ja siguin de promoció pública o privada, si aquesta compta amb suport públic.

Cal analitzar i avaluar la dimensió dels recursos i dels projectes culturals, i determinar-ne les necessitats de finançament de forma que se'n pugui garantir la sostenibilitat.

Subsidiarietat i concertació

Assumir i aplicar sistemàticament el principi de subsidiarietat en la presa de decisions i la prestació de serveis. L'assumpció aquest principi en l'àmbit de la intervenció cultural a nivell municipal passa per afavorir l'acció de les entitats associatives i els grups culturals de base, i per cooperar amb els operadors privats. És important concertar amb tots els agents culturals el desplegament dels projectes culturals i delegar-ne l'organització i la gestió a les entitats, sempre que aquestes els vulguin i puguin assumir de forma satisfactòria.

4.3 EIXOS TRANSVERSALS

La denominació d'eixos transversals es planteja com una categoria diferenciada del que serien objectius o criteris generals d'actuació per remarcar la voluntat d'intervenir d'una forma específica en determinats aspectes o àmbits d'actuació que es consideren prioritaris, com serien l'educació i les noves tecnologies.

Es tracta d'incidir en aquests aspectes, més que a través de propostes d'actuació concretes, a través de la qualificació del conjunt d'actuacions de desenvolupament del Pla d'Acció Cultural d'Igualada amb una dimensió específica, amb un "plus" en aquesta direcció.

1. Cultura i educació

En el procés de d'elaboració del PACI s'ha debatut de forma reiterada sobre el nexa entre cultura i educació, la dificultat de dissociar un i altre àmbit, o la pràctica impossibilitat d'avançar en un dels àmbits sense millorar de forma substancial en l'altre. No es fa sinó remarcar el profund nexa que uneix cultura i educació.

La natura i la dimensió d'aquesta relació fa que, a més de propostes d'actuació específiques en aspectes com la formació o educació de nous públics, a les que s'atorga un especial protagonisme, es consideri el repte d'intentar impregnar d'una dimensió educativa qualsevol estratègia de desenvolupament cultural que es vulgui portar a terme.

2. Cultura i societat del coneixement

"La cultura serà, és, el gran tema del segle XXI. I les ciutats que assoliran excel·lència en la societat del coneixement seran les ciutats culturals". Aquesta sentència manllevada del Pla Estratègic del Sector Cultural de Barcelona, il·lustra sobre la dimensió estratègica de tot allò que s'ha vingut a relacionar amb la societat del coneixement.

La societat del coneixement obre oportunitats però també planteja nombrosos interrogants i reptes, uns reptes que cal afrontar amb promptitud, també des de l'acció cultural. La dimensió educativa plantejada en el punt anterior s'ha d'impregnar al seu

torn d'un plus en aquesta direcció, que es pot canalitzar a través de la difusió, l'ús de les noves tecnologies i de l'aplicació dels nous suports tecnològics al procés de producció i difusió cultural.

5. PROPOSTES DEL PLA D ACCIÓ CULTURAL D IGUALADA

EIX ESTRATÈGIC 1 - CULTURA I SOCIETAT: La cultura i la participació dels ciutadans

Fer de la participació ciutadana una eina de cohesió social que permeti enfortir el teixit sociocultural i afavorir el dret a la iniciativa ciutadana en l'àmbit cultural.

La implicació de la ciutadania en tots els projectes culturals que es produeixen a la ciutat i en tots i cadascun dels seus processos, constitueix sens dubte un dels grans reptes de l'acció cultural. La participació esdevé un mitjà que propicia uns espais de trobada i concertació entre els diferents segments de la població, una eina de cohesió social, i com a tal una finalitat per si mateixa.

A grans trets aquesta implicació dels ciutadans amb la cultural local es materialitza en dues vessants: d'una banda a través de l'ús i el gaudi dels recursos i propostes culturals, i d'altra banda, com a agents decisors, productors o inductors d'aquestes recursos i projectes.

Fomentar la participació de la ciutadania tant el vessant de receptora com, sobretot, de productora de cultura constitueix un dels objectius prioritaris d'aquest procés.

OBJECTIUS

1.1. Definir un marc de gestió de la cultura a la ciutat, que tot atenent a la lògica de la subsidiarietat, garanteixi la participació de la ciutadania en la presa de decisions.

Igualada compta amb un teixit associatiu que ha estat un dels agents fonamentals en la producció cultural local, fet que des del poder públic local s'ha volgut reconèixer i potenciar. Amb la creació de l'Institut Municipal de Cultura (IMC) i el Consell Consultiu de Cultura, s'ha volgut certificar el reconeixement d'aquesta realitat, alhora que establir les bases de la incorporació del món associatiu en la gestió de la cultura local. Cal concretar de forma definitiva aquest marc de participació.

1.2. Donar suport a l'associacionisme en la seva tasca de dinamització de la cultura local.

Des de l'Institut Municipal de Cultura s'hauria de realitzar un seguit d'apostes clarament adreçades a afavorir el progrés de les associacions i la participació ciutadana com: la creació de xarxes intraassociatives, l'impuls de l'autofinançament, el suport a la gestió més professionalitzada de l'associacionisme o la diversificació de les seves propostes.

1.3. Impulsar polítiques culturals i espais que garanteixen l'intercanvi intercultural i/o intergeneracional.

La dinàmica de producció i consum cultural a la ciutat no constitueix un reflex fidel de la seva diversitat social: és evident que determinants segments sociodemogràfics s'hi veuen poc reflectits i/o insuficientment atesos. L'acció cultural ha d'estar especialment atenta a aquests segments, especialment a aquells més vulnerables. Només així l'acció

cultural exercirà el seu potencial de cohesió i la seva contribució a contrarestar les dinàmiques d'exclusió social.

1.4. Garantir l'equilibri territorial i la transversalitat en les accions municipals.

La localització dels equipaments culturals bàsics i més emblemàtics de la ciutat contribueix a potenciar la centralitat urbana en un sentit positiu. Però això no ha de fer perdre de vista la necessitat de mantenir o d'intensificar les estratègies culturals orientades a reforçar la cohesió interna i l'equilibri territorial, facilitant l'accés als recursos i als programes culturals a tota la ciutadania.

PROJECTES BÀSICS

SISTEMA DE GESTIÓ, INFORMACIÓ I RECURSOS CULTURALS A IGUALADA

El projecte estratègic en aquest àmbit pretén donar continuïtat al procés de treball endegat amb el PACI, i es formula amb la constitució d'un sistema global de gestió i recursos culturals en el marc de l'Institut Municipal de Cultura. Es tracta d'una estructura que pretén garantir la participació de la ciutadania en la definició i la gestió de la cultura local, i que vol facilitar als agents implicats en la vida cultural del municipi les condicions, els recursos i la informació necessaris per al desenvolupament de les seves accions.

Aquesta estructura o sistema operatiu de la cultura es conforma a partir de tres pilars: un organisme o **consell** de representació de la ciutadania; una **oficina** de projectes culturals; i un **observatori** com a organisme d'anàlisi i prospectiva.

El Consell Consultiu de Cultura i les Comissions Ciutadanes com a mecanismes de participació

El Consell Consultiu de Cultura és l'organisme que permet vincular els agents de la cultura local en la delimitació de la política cultural de la ciutat i dels projectes i actuacions que se'n deriven. Conjuntament amb el Consell, les Comissions Ciutadanes constitueixen des de per a l'organització d'alguns dels programes més importants del calendari cultural local constitueixen l'altra plataforma bàsica de la participació ciutadana. Cal aprofundir la implicació la ciutadania, i de les entitats en el Consell Consultiu de Cultura i en les comissions ciutadanes.

La constitució del Consell és relativament recent, de forma que resulta encara prematur poder avaluar si la seva trajectòria respon a les expectatives posades en la seva constitució, atès que probablement encara no s'han exhaurit totes les seves potencialitats com a ens de representació i participació ciutadana.

El desplegament del PACI representa una oportunitat per consolidar definitivament el Consell, activant els mecanismes que permetin explotar totes les potencialitats de l'organisme. D'un organisme on els agents de la cultura local se sentin realment representats i partícips de la presa de decisions que afecten les grans línies d'actuació

de la política cultural municipal.

Pel que fa a aquests comissions ciutadanes com la Comissió dels Premis Ciutat d'Igualada, la Comissió de Festes o la Comissió de la Flama del Canigó cal potenciar-les com a plataformes de participació i activisme de la ciutadania. En aquest sentit resultaria convenient fer una anàlisi de les seves tasques, competències, normes reguladores de participació i dels models de relació amb l'Institut Municipal de Cultura.

Oficina de recursos culturals i relacions públiques

El sistema d'informació, gestió i recursos culturals incorpora la creació d'una agència o organisme específic dins l'IMC especialitzat en la prestació de recursos, serveis i informació als agents culturals ciutadans. Així doncs, es proposa crear una oficina de referència de les associacions, els grups i formacions artístiques, els grups eventuais i les persones que vulguin engegar projectes culturals. Aquest servei hauria de convertir-se en el primer interlocutor entre el món associatiu i l'ajuntament, el que d'antuvi hauria de permetre una comunicació més directa i fluïda entre ambdós sectors.

D'altra banda, l'oficina de recursos hauria d'oferir a les entitats associatives serveis com: Servei d'informació per al desenvolupament i divulgació de l'activitat interna i externa de les entitats culturals; servei d'assessorament tècnic i legal -informació fiscal, recerca de recursos econòmics, tramitació de subvencions a altres institucions, etc.-; espai de trobada físic –que podria ser en un casal d'entitats- i, també, un espai de trobada virtual; servei de formació on difondre l'oferta formativa que institucions com la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya posen a l'abast del món associatiu, i on promoure accions puntuals de formació; servei de coordinació i comunicació que coordini l'agenda d'activitats i les accions de comunicació per tal d'evitar duplicitats, rendibilitzar esforços i cooperar en projectes d'interès comú; servei de cessió d'infraestructura tècnica per a la utilització dels recursos disponibles als serveis municipals.

Pel que fa a la comunicació externa, aquesta oficina hauria d'incorporar un servei que centralitzés la difusió de tota l'activitat cultural a la ciutat i la seva distribució als mitjans de comunicació locals, nacionals o internacionals així com totes les altres activitats pròpies d'un servei de relacions públiques.

Observatori de la cultura a Igualada

El tercer vèrtex del sistema de gestió i recursos culturals correspon a l'Observatori de la cultura a Igualada. Es tracta d'un organisme d'anàlisi i prospectiva de la realitat cultural igualadina i de la seva relació amb les altres realitats culturals.

Un servei d'informació i anàlisi que tindrà com a funció primordial establir un sistema dinàmic d'indicadors culturals, mantingut i actualitzat de forma periòdica que aporti elements per conèixer i avaluar la situació de la cultura local, amb una atenció especial al pols de la realitat associativa. Aquest servei en un futur es podria incorporar com un dels nòduls d'una futura xarxa d'informació i recursos culturals d'àmbit provincial i/o nacional.

L'observatori haurà de generar informació sobre totes les activitats culturals desenvolupades a la ciutat; l'ús que fa la ciutadania dels equipaments i els serveis culturals; la resposta dels consumidors als programes culturals, el finançament dels projectes culturals, els seu cost i el seu impacte.

Com a punt de partida d'aquest observatori es planteja l'elaboració d'un Mapa Cultural d'Igualada que aplegués un inventari de tots els recursos culturals de la ciutat amb una anàlisi del seu impacte territorial, social i cultural.

Aquest mapa cultural hauria d'aportar, entre altres aspectes, les dades quantitatives i qualitatives sobre la dinàmica cultural local que al seu torn permetran l'establiment del sistema d'indicadors culturals.

PROPOSTES

OBJECTIUS

PROPOSTES

<p><i>1.1. Definir un marc de gestió de la cultura a la ciutat, que tot atenent a la lògica de la subsidiarietat garanteixi la participació de la ciutadania en la presa de decisions.</i></p>	<p>1.1.1 Optimitzar el suport econòmic públic a les associacions i entitats culturals</p> <p>Vetllar per la correcta aplicació dels procediments establerts en la concessió de subvencions a les entitats culturals.</p> <p>Garantir la transparència dels processos i establir una correcta fiscalització i control de les assignacions.</p> <p>Prioritzar els convenis o suports econòmics estables amb aquelles associacions que responguin a interessos generals de la ciutat i demostrin eficàcia en la gestió de les seves activitats.</p> <p>1.1.2 Més enllà del suport econòmic directe, aprofundir en el recolzament a les entitats a través de la facilitació de recursos i prestació de serveis</p> <p>Oferir en el marc de l'Oficina de Recursos Culturals serveis i recursos en aspectes com informació, espais de reunió, espais d'exhibició, magatzems, formació, etc.</p> <p>1.1.3 Establir convenis per a la gestió indirecta de programes o serveis culturals</p> <p>Impulsar la signatura de convenis amb les entitats que gestionen un servei públic o un programa concret, especialment aquells que tinguin una forta implicació en el teixit cultural de la ciutat.</p> <p>Vetllar pel manteniment del caràcter cívic i no lucratiu de les entitats que prestin aquests serveis, evitant que aquests convenis acabin recaient en organitzacions amb finalitats lucratives.</p>
--	---

1.2. Donar suport a l'associacionisme en la seva tasca de dinamització de la cultura local.

1.2.1 Coordinadora de mecenatge

Crear una coordinadora de mecenatge per augmentar el diàleg entre el món de l'economia i la cultura i afavorir l'increment de la intervenció privada en el finançament i la gestió de la cultura. La coordinadora gestionarà l'esponsorització, el patrocini o el mecenatge que es pugui obtenir per a les activitats culturals locals.

A més de les negociacions pertinents la coordinadora hauria de tenir cura dels acords contractuals, les contraprestacions de relacions públiques, de promoció i d'imatge.

1.2.2 Diades de cultura popular catalana

Aprofitar les tres grans diades anuals de promoció de la cultura i els valors cívics de Catalunya (Sant Jordi, Sant Joan, 11 de setembre), per convertir-les en una eina de cohesió social a la nostra ciutat i comarca, i prenent la cultura popular catalana com a tronc cultural comú, contribuir a garantir un bon nivell de cohesió social a la nostra ciutat, que contribueixi a la integració social i cultural de tots els nouvinguts.

La forma seria fer una intensa activitat cívica i festiva que vagi dirigida a totes les llars igualadines i que atregui públic de fora de la ciutat. Això vol dir, sobretot, una bona coordinació entre entitats i un pressupost per fer unes activitats atractives i una campanya de comunicació que arribi a tota la ciutadania.

1.2.3 Fira o diada d'entitats

Promoure una Fira o diada d'entitats on totes hi siguin representades, amb estands dignes i un pressupost de muntatge adequat a l'activitat. S'hauria de realitzar al recinte firal i preveure, entre d'altres, els aspectes següents: possibilitat d'establir contactes amb futurs associats, captació de socis, donants i voluntaris, possibilitat de comparar les diverses entitats locals, presentació de les actuacions o activitats de les entitats, organització i assistència a seminaris o conferències, lliurament d'articles promocionals de les entitats, etc.

1.2.4 Propiciar l'adaptació de les entitats als reptes de futur

Incitar les entitats a trobar estratègies de funcionament a les seves associacions per tal que situïn els seus objectius, la dinàmica de funcionament i les expectatives en coordenades del segle XXI. És a dir, establir la seva missió, examinar objectius i resultats en termes d'eficàcia, qualitat i eficiència.

	<p>Per part de l'IMC, oferir programes de formació i/o suport adreçats a responsables o membres de les entitats: gestió d'organitzacions, comunicació, noves tecnologies...</p> <p>1.2.5 Festa Major i entitats</p> <p>Afavorir la participació de les entitats festives en la diada de la Festa Major i les festes majors de barri.</p>
<p><i>1.3. Impulsar polítiques culturals i espais que garanteixen l'intercanvi intercultural i/o intergeneracional.</i></p>	<p>1.3.1 Centre cultural del Nucli Antic i Casal d Entitats</p> <p>La ciutat, més enllà dels equipaments i infraestructures culturals bàsics (Museu, Biblioteca, Teatre, Arxiu) ha de completar uns equipaments la finalitat principal dels quals ha de ser la cohesió social i el dinamisme cívic. En aquest sentit, al Centre Cívic de Fàtima, de titularitat municipal, i al Casal Cívic Montserrat, pertanyent a la Generalitat de Catalunya, ja construïts i que estan jugant un paper important en aquesta línia, cal afegir-hi un centre cívic sòcio-cultural al Nucli Antic, amb una clara vocació de centralitat urbana i de servei a tota la ciutat, i un Casal d'Entitats, que sigui un element dinamitzador del món associatiu.</p> <p>Es proposa fer un equipament plurigeneracional de prestació de serveis a ciutadans i entitats (sales de treball, sales de reunions, espais polivalents, descentralització de serveis municipals: socials, culturals, esportius) del que caldrà definir el model de gestió amb la participació de l'ajuntament i les entitats.</p> <p>1.3.2 Casal virtual d entitats</p> <p>Espai virtual allotjat, mantingut i dinamitzat per l'IMC: oferir pàgines web a les entitats que no en disposen, crear espais comuns de difusió d'activitats, crear espais virtuals de comunicació i trobada.</p> <p>1.3.3 Ampliació d horaris de la Biblioteca Central d Igualada</p> <p>Adequar els horaris a les necessitats de la demanda. Obrir fins més tard i els caps de setmana.</p> <p>1.3.4 Alberg o residència de joventut</p> <p>Estudi de la necessitat o no de comptar amb un alberg per acollir persones de grups artístics o associacions per als intercanvis culturals que es produeixen a la ciutat.</p>

En cas de fer-se, decidir la seva ubicació, model de gestió, nombre de places, infraestructura i serveis.

1.3.5 Vetllar per l'accessibilitat als equipaments i les activitats culturals

Afavorir l'accessibilitat física als equipaments i les activitats culturals: eliminació de barreres arquitectòniques i bones senyalitzacions.

Facilitar l'accés a la cultura a persones amb dificultats o discapacitats motrius, auditives, visuals...

1.3.6 Afavorir la participació de la Gent Gran en la vida cultural local

Crear elements que permetin involucrar la gent gran en les activitats culturals que es realitzen a la ciutat, i especialment en les relacionades amb els infants i joves.

Donar suport a activitats com AUGA.

Implementar un espai de trobada intergeneracional per què la gent gran pugui mostrar els seus coneixements, les seves experiències, etc.

1.3.7 Desenvolupar programes i activitats que afavoreixin la participació dels immigrants en la vida cultural

Preveure la diversitat i la pluralitat cultural en el conjunt d'activitats i projectes que es realitzen a la ciutat. Conscienciar als igualadins i igualadines amb campanyes concretes sobre la

Interculturalitat i la pluralitat cultural de la ciutat.

Treballar amb les ONG que tenen com a objectiu el desenvolupament i la participació dels immigrants en la vida cultural de la ciutat.

Fomentar la integració lingüística dels immigrants.

Promoure accions específiques per acostar a la immigració tots els programes culturals que es porten a terme a la ciutat.

	<p>1.3.8 Potenciar la implicació del jovent en la dinamització de la cultura local</p> <p>Reconèixer i potenciar el paper dels grups informals i emergents de component bàsicament jove en la dinàmica cultural local.</p> <p>Facilitar la incorporació del jovent en les entitats culturals locals com a element bàsic de la seva renovació conceptual i generacional.</p> <p>Propiciar la participació juvenil en el disseny i gestió de la política cultural, afavorint la incorporació del jovent al Consell Consultiu de Cultura i les Comissions Ciutadanes.</p> <p>Promoure l'intercanvi cultural amb joves d'altres indrets.</p>
<p><i>1.4. Garantir l'equilibri territorial i la transversalitat en les accions municipals.</i></p>	<p>1.4.1 Espai de noves tecnologies als centres cívics</p> <p>Dotar els centres cívics d'espais específics que permetin oferir l'accés a les noves tecnologies a tota la ciutadania, facilitant la incorporació, l'ús i l'aprofitament comunitari dels canvis continus que s'estan produint en aquest camp.</p> <p>Promoure en aquest espai activitats per adquirir habilitats informàtiques bàsiques -internet, correu electrònic, informàtica bàsica d'usuari- entre tota la població, especialment entre els sectors més vulnerables de quedar-ne exclosos.</p> <p>Apropar els ciutadans a les noves tecnologies en tots els àmbits de gestió i comunicació amb l'Ajuntament.</p> <p>1.4.2 Impulsar les biblioteques escolars com a sales d'estudi de barri</p> <p>Aprofitar els espais i recursos de les biblioteques de les escoles com a biblioteques de barri i sales d'estudi.</p> <p>Negociar amb els agents implicats –AMPA, Consells Escolars- les fórmules que permetin obrir al públic aquests espais i determinar-ne les condicions d'ús.</p> <p>1.4.3 Apropar la vida cultural als escolars i els joves universitaris</p> <p>Establir projectes i programes culturals adreçats als escolars i</p>

	universitaris que contempli les activitats organitzades per l'IMC però que també doni suport –per mitjà d'accions transversals amb la Regidoria d'Educació- a iniciatives dels propis centres escolars o de col·lectius d'estudiants o universitaris.
--	---

EIX ESTRATÈGIC 2 - CULTURA I CREACIÓ: De la fàbrica industrial a la fàbrica de cultura

Estimular la formació, la creació i la difusió cultural en tots els àmbits i afavorir-ne la promoció i la projecció.

Incrementar el nivell cultural de la ciutat en totes les seves facetes, fer possible que Igualada pugui gaudir de "més cultura", és a dir d'una oferta cultural que pugui arribar a tots els sectors i satisfer totes les sensibilitats de la ciutadania. La ciutat compta ja amb una oferta cultural àmplia i diversificada que s'assenta sobre uns suports que li proporcionen els creadors i creadores, les entitats i els grups actius que dinamitzen l'escena cultural local. Però també és cert que una proporció important de la ciutadania es manté al marge d'aquesta oferta cultural. La dimensió d'aquest "no públic" palesa la vigència del plantejament de democratització de la cultura, de la necessitat d'eixamplar la demanda cultural per arribar a aquest important sector la població poc receptiva a les propostes de la producció cultural local.

Més cultura vol dir més demanda cultural, però també, i sobretot, més creació a través d'una aposta decidida per facilitar l'apropament de la ciutadania a la creació cultural, possibilitant que qualsevol persona pugui gaudir de l'experiència de la creació cultural, és a dir, fomentar la democràcia cultural.

Més cultura, però també "millor cultura", ja que el progrés de la creació i la demanda cultural no es pot plantejar únicament en termes quantitius. Cal vetllar per mantenir una sintonia entre quantitat i qualitat, donar suport als gèneres artístics populars o la creació amateur però també establir criteris i seleccionar quan es tracti de recolzar les propostes de creació més arriscada o especialitzada i les formes de l'excel·lència cultural i artística.

Aquest cicle de desenvolupament de la producció i la creació cultural local no es consolidarà si no es garanteixen els mecanismes i les plataformes que n'assegurin la seva difusió. Cal impulsar, la promoció de la cultural igualadina i la seva projecció tant dins com fora de la ciutat.

OBJECTIUS

2.1. Afavorir les condicions idònies per a la formació, la creació i la difusió artística.

Dotar la ciutat dels recursos necessaris i impulsar les estratègies i accions que contribueixen a incrementar i qualificar el nivell cultural i artístic d'Igualada. Fomentar la producció cultural i artística local i la seva projecció. Mantenir Igualada oberta i atenta a l'excel·lència artística i la innovació representada per les noves manifestacions i tendències creatives contemporànies. Garantir l'accés de la ciutadania a la formació artística tant pel que fa a l'adquisició d'habilitats bàsiques com a la formació especialitzada, i fomentar la difusió de la creació local tant a nivell aficionat com

professional. Apropar la ciutadania al fet cultural i artístic a través d'un ventall ampli de serveis i propostes que pugui satisfer les diferents preferències i sensibilitats.

2.2. Garantir les plataformes de suport a la creació cultural i artística.

Impulsar la creació local i la seva projecció exterior. Donar suport a les iniciatives sorgides de nous creadors i creadores propiciant la seva consolidació; contribuir a fer possible la viabilitat de tots els projectes i propostes sorgits de la creació local que malgrat puguin contenir elements de risc, presentin potencialitats remarcables.

2.3. Potenciar la difusió cultural des del sector associatiu i des del sector privat.

El sector cívic i el sector privat tenen un pes específic molt important com a operadors culturals del municipi: des del reconeixement d'aquesta realitat cal potenciar l'acció d'aquests agents i definir les estratègies del sector públic.

2.4. Optimitzar la producció cultural igualadina cercant la coordinació entre els agents culturals i l'equilibri entre l'oferta i la demanda cultural.

Contribuir a l'optimització dels recursos econòmics i humans esmerçats en la producció de la cultura local i en la seva sostenibilitat. Això implica, d'una banda, evitar l'acumulació de duplicitats i solapacions de serveis i activitats, i d'altres ineficiències que puguin portar a la dilapidació de recursos, energies i capital humà invertit pels agents implicats en la dinamització de la cultura local. D'altra banda, aquest plantejament suposa la reorientació de l'oferta cultural per tal que s'ajusti més a les condicions de la demanda.

PROJECTES BÀSICS

ESPAI INTEGRAL DE FORMACIÓ I CREACIÓ CULTURAL

Es proposa crear un gran equipament cultural orientat a la formació i la creació cultural. Aquest equipament es postula com a "escola integral d'art", i a la vegada com a espai de producció cultural o "factoria de les arts". És a dir, un espai de formació especialitzat en cadascuna de les branques artístiques, però amb intenció de potenciar la recerca d'espais de creació conjunts i la de projectes culturals interdisciplinars.

Aquest espai s'hauria de convertir així en la seu de les diferents escoles i centres de formació artística de titularitat pública, que continuarien desenvolupant els seus programes de formació específics, però al seu torn s'hauria de dotar en tant que "factoria d'arts", de les estructures necessàries per facilitar la producció de projectes culturals. Unes estructures que permetessin la concreció de projectes artístics amb un format interdisciplinar, oberts a la innovació creativa i que fomentessin l'exploració d'àmbits intersticials als diferents llenguatges artístics.

Aquest equipament, es podria emplaçar en algun dels edificis del patrimoni industrial que s'han de rehabilitar, com és el cas de l'antic Escorxador. La magnitud del projecte obliga a preveure una construcció en fases, però sempre amb la idea de convertir-lo en una gran equipament cultural, una fàbrica cultural de la ciutat.

PROJECTE GLOBAL DE PRODUCCIÓ I DIFUSIÓ MUSICAL

El diagnòstic del PACI ha posat de relleu la dimensió del sector musical a la ciutat. La música, des de l'àmbit de la formació al de la difusió és un dels principals actius de la cultura a Igualada i també de les seves potencialitats. Però el sector musical tampoc escapa a les dificultats i febleses d'ordre general que afecten la cultura local, com són les deficiències ja apuntades en la comunicació i coordinació, o la debilitat de la demanda.

En aquest sentit es proposa la confecció d'un projecte global del sector musical a la ciutat que permeti optimitzar tots els recursos i desenvolupar totes les potencialitats. Aquesta estratègia reserva un paper fonamental a l'Escola Municipal de Música.

A hores d'ara aquesta institució és l'eina bàsica de la formació musical a la ciutat i un element de dinamització important, però se li reconeix un potencial d'incidència molt més elevat sobre la vida musical de la ciutat. És per això que es vol proposar com a element catalitzador de l'activitat musical local.

El projecte ha de comportar, d'altra banda una anàlisi en profunditat i sense condicionants previs de les programacions musicals estables actuals: Festival Internacional d'Orgue, Anòlia, cicles festius, Festa Major..., que permeti impulsar a una política integrada de difusió musical.

OBJECTIUS

PROPOSTES

<p><i>2.1. Afavorir les condicions idònies per a la formació, la creació i la difusió artística</i></p> <p>PROPOSTES D'ARTS ESCÈNIQUES i MÚSICA</p>	<p>2.1.1 Potenciar l'educació i formació de nous públics</p> <p>Garantir els recursos necessaris per mantenir els programes d'educació i creació de nous públics que es desenvolupen en l'actualitat.</p> <p>Assegurar la continuïtat i el progrés qualitatiu de la Mostra de Teatre infantil i juvenil de la Xarxa com una de les manifestacions singulars de l'activitat cultural de la ciutat.</p> <p>Mantenir i impulsar la Programació estable de la Xarxa que dona cabuda a totes les vessants de les arts escèniques adreçades als més petits: teatre, música, dansa, pallassos, titelles, circ, màgia, etc.</p> <p>Potenciar els programes de promoció de arts escèniques a</p>
--	--

	<p>escoles i instituts promoguts pel Departament d'Educació de l'Ajuntament: Tallers de teatre a les escoles de primària i secundària, Mostra de teatre escolar, programa "el Gust per la dansa", i el Taller de dansa de llenguatges contemporanis; així com el programa "Anem al Teatre, Cicle de Teatre, Música i Dansa per a escolars" (Departament d'Educació de l'Ajuntament d'Igualada i Diputació de Barcelona).</p> <p>Impulsar visites guiades al Teatre municipal l'Ateneu. Elaborar un dossier amb material pedagògic per a les visites guiades al teatre per poder treballar a les escoles.</p> <p>Desenvolupar estratègies –promoció, comunicació- per atreure públic jove i l'adolescent a les programacions teatrals i musicals.</p> <p>2.1.2 Implementar estratègies de fidelització i ampliació de públics</p> <p>Reforçar la programació estable o periòdica com a estímul i incentiu dels hàbits de consum cultural de qualitat.</p> <p>Promoure la creació d'una associació d'espectadors.</p> <p>Continuar la política de preus, abonaments i descomptes. Cercar les fórmules que permetin assolir una major freqüentació del públic habitual als espectacles.</p> <p>Establir estratègies de comunicació i màrqueting: millora de la comunicació en els mitjans locals i d'arreu de Catalunya.</p> <p>2.1.3 Incrementar la implicació del sector privat</p> <p>Aprofundir en la política de patrocini</p> <p>Obrir els espais públics –Teatre Municipal l'Ateneu- a activitats organitzades per les organitzacions i empreses patrocinadores.</p> <p>2.1.4 Donar suport a la creació local</p> <p>Facilitar suport tècnic i econòmic a la creació i producció local d'arts escèniques i musicals, atenent a les necessitats específiques de les companyies i grups amateurs i emergents de dansa, teatre i música.</p> <p>2.1.5 Consolidar el Teatre Municipal l'Ateneu com a centre de difusió i experimentació en arts escèniques</p> <p>Dotar el teatre dels recursos tècnics i humans adequats,</p>
--	--

	<p>mantenint una política de formació i innovació tècnica adient a l'evolució del sector.</p> <p>Mantenir, i si s'escau ampliar, l'accés als serveis que pot oferir aquest centre als diversos sectors de la ciutadania: grups amateurs, escolars, entitats, empreses...</p> <p>2.1.6 Mantenir l'oferta formativa en teatre desenvolupada per La Tarima</p> <p>Donar continuïtat a les activitats de La Tarima, consolidant l'oferta de formació teatral i escènica bàsica a la ciutat.</p> <p>Garantir l'exhibició en els espais escènics municipals dels muntatges teatrals desenvolupats en els programes de La Tarima.</p> <p>Propiciar la realització anual de cursos monogràfics i/o tallers de formació teatral més especialitzada.</p> <p>2.1.7 Teatre de l'Aurora</p> <p>Mantenir i millorar les relacions estables entre l'Ajuntament i el Teatre de l'Aurora per tal d'organitzar conjuntament programes d'arts escèniques i de música: utilització de les seves instal·lacions, programacions conjuntes, cessió d'infraestructures, suport a la difusió de la seva programació...</p> <p>2.1.8 Escola de dansa del Consell Comarcal</p> <p>Anàlisi de la realitat i les necessitats de l'Escola de dansa del Consell Comarcal</p> <p>2.1.9 Dia de la dansa</p> <p>Integrar el Dia de la Dansa com a promotor de les activitats de dansa a la nostra ciutat.</p> <p>Obrir la ciutat a l'aportació de les escoles i grups de dansa no professionals, protagonistes d'aquest programa</p> <p>2.1.10 Bucs d'assaig</p> <p>Facilitar bucs d'assaig als diferents col·lectius musicals de la ciutat. Cal dotar-los de la infraestructura necessària (back-line, armaris, etc.).</p>
--	--

PROPOSTES D'ARTS
VISUALS

2.1.11 Estudi de gravació

Facilitar estudis de gravació als diferents grups musicals de la ciutat.

2.1.12 Espai per a concerts multitudinaris

Promoure la construcció d'un espai polivalent que permetés programar concerts per a 2 o 3 mil persones. Garantir que aquest espai tingui en compte les característiques tècniques i funcionals –visuals i acústiques- per poder-hi programar concerts en condicions adequades.

2.1.13 Suport als artistes emergents

Ajudar a la creació jove amb beques de suport i edició de catàlegs de les exposicions de joves artistes.

Estimular les visites de creadors de fora, els intercanvis i les estades a l'estranger dels joves artistes locals.

Donar a conèixer les creacions a partir de certàmens, premis, mercats d'art...

Comptar amb un espai d'exposicions específic per a l'art emergent i promoure un circuit territorial a través de la coproducció i l'intercanvi d'exposicions (eix diagonal i transversal, circuit de ciutats mitjanes, etc.).

Promoure la professionalització dels joves creadors afavorint els contactes amb els agents del món de l'art, encarregant-los projectes que els posin en contacte amb el sector econòmic.

2.1.14 Premi Procrustes

Promoure el premi Procrustes al pitjor disseny. Aquest premi s'atorgaria a les realitzacions en aquest àmbit de la creació artística que es caracteritzen per obligar les persones a adaptar-se al disseny i no a l'inrevés.

Seria de convocatòria anual i d'àmbit i amb jurat internacional, a través de la web.

2.1.15 Simposi sobre les arts plàstiques

Organització d'un seminari/debat, amb experts de prestigi reconegut, i d'una gran exposició, amb caràcter biennal.

Durant aquests dies es proposa convertir la ciutat en un gran

	<p>aparador de les arts: mostres a les galeries, al carrer, a les sales d'exposicions, a les botigues...</p> <p>2.1.16 Programació estable d art contemporani</p> <p>Establir una política d'exposicions de difusió de l'art contemporani amb criteris de programació, espais especialitzats, selecció i calendari, produccions, coproduccions i intercanvis, altres espais d'exposició, etc.</p> <p>2.1.17 L art al carrer</p> <p>Programa d'art al carrer, que permeti intervencions plàstiques a l'espai urbà i apropar els nous llenguatges de les arts plàstiques i visuals a l'àmbit ciutadà.</p> <p>2.1.18 Sala d exposicions de la Plaça de la Creu</p> <p>Nova sala d'exposicions sense barreres arquitectòniques que funcioni com a espai d'exposicions i d'informació de l'activitat municipal i de la ciutat.</p> <p>2.1.19 Col·laboració de l'Ajuntament amb les galeries privades</p> <p>Arribar a acords amb les galeries en àmbits com: participació d'artistes locals a fires, divulgació, inserció professional de joves artistes, col·laboració amb l'Escola d'Art, estratègies de comunicació, edició de programes, assessorament en el programa d'art contemporani...</p> <p>2.1.20 Col·lecció d art local</p> <p>Confeccionar una col·lecció municipal d'art local a partir dels fons actuals i del que es pugui anar adquirint.</p> <p>2.1.21 Els premis Ciutat d Igualada de creació artística</p> <p>Vincular més els guanyadors dels premis Ciutat d'Igualada de creació artística Jaume Graells, Josep Campeny, Procopi Llucià i Gaspar Camps amb la dinamització de la cultura local mitjançant accions com exposicions, participació en xerrades, etc.</p> <p>2.1.22 Visites guiades a les exposicions</p> <p>Establir visites guiades a les exposicions amb la intervenció i participació de l'artista emmarcades en una política d'art contemporani que relacioni la formació, la creació i la difusió.</p>
--	---

PROPOSTES DE
LITERATURA I
PUBLICACIONS

2.1.23 Fons local

Adquisició i conservació de manuscrits, llibres, històries orals i documents dels escriptors locals o vinculats a Igualada i la comarca.

2.1.24 Promoció de la lectura

Realitzar campanyes de suport a la lectura i promoció de la lectura infantil i juvenil.

Potenciar la biblioteca com a centre de cultura i de foment de la lectura.

2.1.25 Premis literaris

Estudiar la viabilitat, la racionalització i la modernització dels Premis Ciutat d'Igualada Joan Llacuna i Josep Còdol .

Vincular més els guanyadors dels premis locals amb la ciutat mitjançant la realització de tallers literaris, conferències, o altres actes oberts a la ciutadania.

Promoure l'edició de totes les obres premiades.

2.1.26 Edicions locals i creació literària

Establir criteris per donar suport a les editorials locals, les revistes culturals, els tallers literaris, la publicació d'obres literàries

Projectar la tasca dels escriptors locals i estimular els encontres amb altres escriptors.

Potenciar la llengua i la cultura catalanes, sense deixar de banda a altres llengües parlades al municipi.

Col·laborar amb la xarxa europea de ciutats refugi, que acullen escriptors perseguits en els seus països.

Implicar els mitjans de comunicació, sobretot la televisió, en la promoció i suport a la literatura.

2.1.27 Coordinació cinema i audiovisual

Coordinar les diverses accions que es duen a terme en el camp de la cinematografia i l'audiovisual i relacionar-les, si cal, amb la televisió local.

<p>PROPOSTES DE CINEMA I AUDIOVISUAL</p>	<p>2.1.28 Exhibició cinematogràfica</p> <p>Fomentar la programació de cinema de qualitat i atendre la demanda dels més cinèfils. Cobrir les mancances de les sales comercials d'exhibició cinematogràfica.</p> <p>Apropar els infants al cinema amb pel·lícules de cinema infantil i el món de la cinematografia a les escoles i instituts.</p> <p>Afavorir la projecció de pel·lícules en català</p> <p>2.1.29 Suport als llenguatges audiovisuals</p> <p>Donar suport als joves creadors de cinema i vídeo afavorint la creació i emetent els resultats.</p> <p>Afavorir la divulgació cinematogràfica i audiovisual: xerrades, conferències i fòrums, projecció de curts, cinema amateur, cursos o tallers...</p> <p>Donar suport a plataformes de producció i emissió de noves pràctiques artístiques vinculades a la televisió i a l'audiovisual.</p> <p>2.1.30 Fons de documentació audiovisual</p> <p>Promoure el lliurament a l'arxiu de la documentació cinematogràfica i del material videogràfic que genera la ciutat. Afavorir la recuperació del patrimoni audiovisual.</p>
<p><i>2.2 Garantir les plataformes de suport a la creació i la difusió artística i cultural.</i></p>	<p>2.2.1 Una estratègia global de comunicació</p> <p>Establir una estratègia global de comunicació de l'IMC que hauria d'incorporar aspectes com ara: relacions públiques, edició de material, relació amb els mitjans de comunicació, captació de fons, imatge corporativa de l'IMC, presentacions, materials gràfics, estadístiques, etc.</p> <p>Elaborar un document amb les preguntes més freqüents sobre l'activitat cultural d'Igualada per oferir una bona informació.</p> <p>Elaborar bases de dades adequades a cadascuna de les estratègies comunicatives i mantenir-les actualitzades.</p> <p>2.2.2 Assessorament i viver d empreses artístiques</p> <p>Creació d'un servei d'assessorament i de suport a la creació de</p>

	<p>projectes i empreses culturals que pot estar ubicat al Centre de Serveis a les Empreses.</p> <p>2.2.3 Associació de joves artistes</p> <p>Creació d'una associació de joves artistes amb interessos comuns en la creació, la difusió, la formació o el consum cultural.</p> <p>2.2.4 Artistes emergents</p> <p>Donar suport a la vitalitat i al component arriscat dels creadors emergents i promoure una manera diferent d'entendre l'art, més activa, més participativa i més jove.</p> <p>2.2.5 Projectes artístics i d'investigació</p> <p>Afavorir nous projectes artístics i d'investigació en cadascuna de les arts.</p> <p>2.2.6 Nova sala d'exposicions de la Plaça de la Creu</p> <p>Especialitzar la nova sala d'exposicions en art contemporani.</p> <p>2.2.7 Mitjans de comunicació locals: plataforma de difusió de l'art contemporani</p> <p>Potenciar les accions que es poden fer en l'àmbit de la comunicació local: agenda cultural i artística, cobriment informatiu de les exposicions i activitats, reportatges i entrevistes amb els artistes...</p>
<p><i>2.3. Potenciar la difusió cultural des del sector associatiu i des del sector privat.</i></p>	<p>2.3.1 Estratègies de difusió públiques i privades</p> <p>Elaborar programes que permetin relacionar les iniciatives del sector, públic, l'associatiu i el privat, tant des del punt de vista del millor aprofitament dels recursos, com de la plena inserció dels artistes en el mercat.</p> <p>2.3.2 Col·laboració amb les associacions culturals</p> <p>Enfortir els lligams i la col·laboració amb les associacions culturals, especialment les que disposen de patrimoni propi – Ateneu Igualadí, Unicoop Cultural...- i aquelles que fan programacions estables, contribuint a potenciar les accions de difusió cultural que duen a terme: programacions d'arts escèniques i arts plàstiques, accions formatives, cursos i tallers, i</p>

	<p>impulsar el treball de les seves seccions.</p> <p>Afavorir i donar suport a les associacions que ofereixen les seves activitats a tota la població, especialment a les que fan difusió cultural des de l'àmbit de la cultura popular i tradicional i les que participen directament en les activitats de la Festa Major, les festes de barri i els actes de carrer.</p> <p>Donar suport a aquelles entitats que, sense tenir la seu a la nostra ciutat hi duen a terme activitats de difusió cultural com la Fundació La Xarxa o d'altres.</p> <p>Afavorir la coordinació, la comunicació i el treball en xarxa entre el moviment associatiu, l'administració i el sector privat.</p> <p>2.3.3 Col·laboració Ajuntament / Cal Ble</p> <p>Generar acords amb Cal Ble com una de les fundacions privades de l'àmbit cultural més importants de la ciutat. Potenciar mútuament les iniciatives culturals públiques i privades.</p> <p>2.3.4 Col·laboració Ajuntament / galeries privades</p> <p>Potenciar la difusió artística de les galeries d'art de la ciutat i la col·laboració en projectes municipals.</p>
<p><i>2.4. Optimitzar la producció cultural igualadina cercant la coordinació entre els agents culturals i l'equilibri entre l'oferta i la demanda cultural</i></p>	<p>2.4.1 Coordinació de l'oferta cultural</p> <p>Propiciar la cooperació dels agents culturals locals per assolir una major coordinació en les programacions culturals del municipi.</p> <p>Avançar des de l'IMC en la coordinació de l'oferta cultural igualadina per evitar duplicitats o encavalcament d'activitats.</p> <p>Propiciar la incorporació del sector associatiu i privat en aquesta coordinació.</p> <p>Habilitar i impulsar la pàgina web municipal i l'espai reservat a entitats culturals –casal virtual d'entitats- com a eina de coordinació i planificació de l'activitat cultural.</p> <p>2.4.2 Estudi dels hàbits culturals</p> <p>Des del futur Observatori de la Cultura elaborar estudis i enquestes que aportin informació sobre el capital cultural i els hàbits culturals de la població.</p>

2.4.3 Calendari comarcal d activitats culturals

Elaborar i editar una agenda comarcal, en paper i en format web, de les activitats culturals i vetllar per la seva correcta difusió a tota la ciutat i comarca.

2.4.4 *Bulevart*

Adhesió al programa de suport a l'oferta artística no professional *Bulevart* impulsat per l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona.

EIX ESTRATÈGIC 3 - CULTURA I TERRITORI: Nucli urbà i xarxa territorial

Integrar el fet cultural en totes les estratègies de desenvolupament, projectant i potenciant la relació d Igualada amb les altres realitats territorials.

Amb el pas de l'era de la industrialització a l'era de la informació i el coneixement, assistim a una progressiva preponderància de la producció de continguts culturals per sobre de la producció estricta de béns materials. En aquest context, les indústries culturals, en ple desenvolupament i constant evolució ocupen un lloc preeminent en les economies més avançades.

La planificació estratègica de la cultura no pot obviar aquesta realitat. Ningú nega ja l'impacte econòmic de la cultura, en la creació d'ocupació, en la difusió de la imatge d'una ciutat, o en el reforçament de la seva centralitat. Cal situar, doncs, la cultura com una de les claus del desenvolupament local i de la seva ubicació i projecció territorial.

OBJECTIUS

3.1 Integrar el fet cultural com un dels eixos principals de desenvolupament local.

Atès el caràcter estratègic de les indústries culturals, les seves potencialitats, i els efectes econòmics directes, indirectes i multiplicadors de activitats culturals, cal potenciar la faceta de la cultura com a motor econòmic generador de noves fonts d'ocupació. Cal també propiciar l'acostament del món empresarial a la cultura i del món de la creació cultural a l'empresa.

3.2 Projectar Igualada com a ciutat cultural i donar-li un protagonisme actiu: fer de la cultura una carta de presentació de la ciutat a l'exterior.

Potenciar la marca d'Igualada com a ciutat de cultura, projectant els actius de la seva realitat cultural i dels seus projectes més emblemàtics. Implementar una estratègia global de comunicació que abraci tot el sector cultural.

3.3 Planificar i fomentar el turisme cultural com a factor de desenvolupament.

Posar en valor els atractius i els recursos culturals locals, estructurant una oferta turística a nivell de ciutat i comarca, i potenciant-les com a destinació de turisme cultural. Remarcar les sinergies entre desenvolupament turístic i cultural.

3.4 Potenciar la capitalitat cultural d'Igualada i la seva posició en les xarxes i els circuits de difusió i promoció cultural.

L'Anoia és una comarca fragmentada, amb límits sovint discutits i amb dinàmiques territorials diverses. Partint d'aquesta realitat, cal remarcar el paper d'Igualada com a

principal nucli urbà d'aquest territori i l'aposta de la cultura com a factor determinant de la seva condició de capitalitat comarcal. Aquesta condició s'haurà de basar tant en les potencialitats endògenes com en la seva capacitat per situar-se estratègicament en els diferents circuits i xarxes de producció i difusió cultural.

PROJECTES BÀSICS

XARXA D'EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

Amb la constitució de la Mancomunitat de la Conca d'Òdena, es presenta una oportunitat estratègica per impulsar un projecte de cooperació cultural en aquest àmbit geogràfic, com a primer pas per arribar a una dimensió comarcal. Aprofitant l'ampli consens polític aconseguit en la recent constitució de la Mancomunitat es proposa posar en marxa una estratègia de coordinació en matèria d'infraestructures i programes en els àmbits de creació, formació i difusió culturals.

Un projecte que partint de la realitat social, urbanística, demogràfica i econòmica del territori, permeti portar a terme una política oberta i respectuosa amb les dinàmiques ciutadanes, culturals i socials de cada un dels municipis que en formen part.

Aquesta iniciativa de "mancomunitat cultural" de la Conca ha de restar oberta a la incorporació d'altres municipis de la comarca, fet que hauria de propiciar l'estructuració d'una xarxa comarcal d'equipaments i programes culturals.

En assolir un major nivell d'estructuració comarcal a través de la dinàmica cultural comuna, la capitalitat cultural d'Igualada n'hauria de sortir reforçada, sobretot si es parteix d'una lògica de xarxa. D'una concepció que propiciï el compartiment i l'accés a recursos que tingui com a objectiu l'enfortiment de tot el sistema, sense que això s'hagi de fer a costa de l'afebliment de les posicions dels altres municipis.

CAMPUS UNIVERSITARI

La universitat, la dimensió de l'oferta d'ensenyament superior a la ciutat i les seves perspectives han estat un dels aspectes més debatuts durant la fase de diagnòstic del PACI, on en diverses ocasions es va insistir en la migradesa de l'oferta universitària local com una de les febleses dels sectors cultural local, i en conseqüència es postulava insistentment per ampliar el mapa universitari d'Igualada. La situació actual del sector universitari a Catalunya i les perspectives a curt i mitjà termini, dibuixen un model d'implantació territorial pràcticament tancat, de forma que la hipòtesi d'ampliar l'ensenyament universitari a Igualada és a hores d'ara poc plausible. Per tant, la proposta per al sector universitari s'adreça a consolidar l'oferta actual amb la seva especialització i en fil directe amb el teixit productiu local.

Es proposa una sèrie d'actuacions que tenen com a objectiu prioritari remarcar la imatge d'Igualada com a ciutat universitària, una imatge que dit sigui de pas, no té la ciutat actualment.

En termes d'imatge resulta fonamental visualitzar els serveis universitaris, pel que es proposa la delimitació d'una zona amb vocació de campus universitari on es pugui concentrar tota l'oferta educativa i complementària del sector a Igualada - Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica d'Igualada, l'Escola Superior d'Adoberia, UOC, AUGA,- fet que contribuiria decididament a reforçar aquesta estratègia de marca.

L'edifici de la Cotonera reuneix una sèrie de condicions que el fan candidat a acollir aquest projecte, amb el que s'aconseguiria conciliar l'empenta al sector universitari amb la preservació d'aquest element patrimonial, la qual cosa afavoriria al seu torn la dinamització del sector urbà on està emplaçat.

OBJECTIUS

PROPOSTES

3.1. Integrar el fet cultural com un dels eixos principals de desenvolupament local.

3.1.1 Cultura i desenvolupament local

Potenciar el fet cultural com a motor econòmic i generador de nous jaciments d'ocupació.

Establir línies d'actuació dins el Viver d'Empreses en programes relacionats amb els aspectes empresarial i tècnic de la cultura: formació ocupacional, formació especialitzada, creació d'empreses relacionades amb la indústria cultural (editorials, audiovisuals, management, producció, edició multimèdia, so i llum, posada en escena de la música en viu...).

3.1.2 Potenciar la iniciativa privada

Generar acords amb el sector privat de la cultura (galeries d'art, llibreries, botigues de discos, empreses d'exhibició audiovisual, empreses turístiques i de lleure, botigues de material artístic, bars i restaurants amb vocació cultural, etc.) per potenciar tant les iniciatives públiques com les privades.

3.1.3 Igualada centre comercial i cultural

Destacar les sinèrgies entre l'activitat cultural i comercial al centre urbà

Potenciar l'activitat cultural i lúdica al centre de la ciutat com a estratègia de dinamització del comerç urbà

Disposar d'un fòrum per aconseguir la coordinació entre els establiments comercials, de restauració i de lleure i els programadors culturals: Ajuntament, Ateneu Igualadí, Cal Ble, Teatre de l'Aurora...

Estimular el patrocini del comerç local amb estratègies de màrqueting.

	Fomentar la iniciativa privada en l'àmbit cultural.
<p><i>3.2. Projectar Igualada com a ciutat cultural i donar-li un protagonisme actiu: fer de la cultura una carta de presentació de la ciutat a l'exterior.</i></p>	<p>3.2.1 Imatge cultural de la ciutat</p> <p>Difondre la imatge de ciutat i projectar-la lligada a l'àmbit cultural: cursos d'estiu, festivals, congressos, simposis...</p> <p>Posar la ciutat en el mapa amb accions del dia a dia i amb els esdeveniments més significatius del calendari cultural igualadí.</p> <p>Consolidar la imatge d'Igualada com a ciutat universitària.</p> <p>3.2.2 Difusió cultural a tota la comarca</p> <p>Establir mecanismes d'adquisició d'hàbits culturals, estratègies de col·laboració comarcal i una aposta per la difusió de la cultura.</p> <p>Potenciar acords per a la difusió cultural amb el Consell Comarcal, els Ajuntaments, l'àmbit escolar i els mitjans de comunicació locals i comarcals.</p> <p>3.2.3 Conca d'Òdena i cultura</p> <p>Equilibrar l'oferta d'infraestructures i d'activitats culturals en l'àmbit de la Conca d'Òdena, establint prioritats, incentivant la interactuació entre els municipis, respectant les dinàmiques i tradicions de cadascun d'aquests municipis.</p> <p>Promoure una comissió per organitzar quatre actes culturals a l'any, molt participatius, un a cada municipi de la conca.</p>
<p><i>3. Planificar i fomentar el turisme cultural com a factor de desenvolupament.</i></p>	<p>3.3.1 Economia i turisme</p> <p>Fomentar el turisme cultural com a eina de desenvolupament local, amb la complicitat dels empresaris i els ciutadans. Cercar la col·laboració entre el sector cultural i les agències de viatges, operadors turístics, establiments de restauració...</p> <p>Fer accions formatives puntuals per als professionals del turisme que hagin de desenvolupar la seva activitat a Igualada o la comarca.</p> <p>Recerca de nous mercats de turisme cultural.</p>

	<p>Vetllar pels temes que incideixen sobre la qualitat del producte turístic: urbanisme, neteja, seguretat, etc.</p> <p>3.3.2 Promoció turística</p> <p>Elaborar amb la col·laboració d'institucions i empreses privades un pla de promoció turística de la ciutat i de la comarca on es destaquin els atractius culturals i patrimonials.</p> <p>Promocionar l'oferta cultural i artística entre els visitants de la ciutat.</p> <p>Produir exposicions monogràfiques itinerants sobre els recursos naturals i patrimonials de l'Anoia.</p> <p>3.3.3 Servei d'informació i dinamització turística</p> <p>Crear un servei que concentri les tasques d'informació, difusió i dinamització turística, amb elements com: oficina d'informació, servei de guies i visites concertades, itineraris guiats, visites teatralitzades...</p> <p>Garantir que el punt o punts d'informació turística que es puguin determinar disposin d'horaris d'atenció al públic adequats als requeriments de la demanda potencial.</p> <p>Difusió de l'oferta cultural i artística entre els professionals del sector turístic i els visitants.</p> <p>Fer un pla de senyalització turística i viària amb la implicació de municipis, Ministeri de Foment, Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, gremis, Unió de Botiguers...</p> <p>3.3.4 Ruta gastronòmica comarcal</p> <p>Promocionar rutes o recorreguts turístics que relacionin diversos elements culturals i patrimonials –literaris, artístics, arqueològics- de la comarca a través de la gastronomia.</p> <p>3.3.5 Recursos naturals i patrimonials</p> <p>Realitzar una anàlisi del potencial turístic d'espais arqueològics i d'interès històric i propiciar l'aprofitament turístic d'aquests i altres recursos naturals i patrimonials de la comarca.</p> <p>Creació d'itineraris temàtics amb continguts culturals –adoberies, modernisme...- i activitats lúdico-culturals.</p>
--	--

	<p>3.3.6 Botigues de fàbrica i oferta cultural i gastronòmica</p> <p>Propiciar un acord amb les "botigues de fàbrica" per difondre l'oferta cultural, lúdica i gastronòmica del municipi i la comarca entre la seva clientela. Establir estratègies i programes específics adreçats a atreure els visitants d'aquests establiments, més enllà de l'activitat comercial que els porta a Igualada.</p>
<p><i>3.4. Potenciar la capitalitat cultural d'Igualada i la seva posició en les xarxes i els circuits de difusió i promoció cultural.</i></p>	<p>3.4.1 Igualada és capital</p> <p>Reforçar Igualada com a capital de comarca, també en l'àmbit cultural.</p> <p>Liderar projectes en els quals s'impliquin altres municipis de la comarca: rutes museístiques i patrimonials, projectes culturals i artístics itinerants..</p> <p>3.4.2 Igualada en eix</p> <p>Integrar Igualada en els circuits formats pels eixos de comunicació diagonal i transversal a través de projectes culturals.</p> <p>Potenciar la vitalitat cultural d'Igualada dintre del grup de ciutats mitjanes: Manresa, Vilanova i la Geltrú, Vilafranca, però també Vic, Olot, Granollers, Figueres...</p> <p>3.4.3 Igualada ciutat europea i d agermanaments</p> <p>Aprofitar els agermanaments com a factor d'intercanvis culturals.</p> <p>Vetllar per les ofertes i suports que pot oferir l'Europa comunitària.</p> <p>Establir relacions amb ciutats anòlogues, a nivell nacional i internacional, per a la definició de projectes culturals.</p>

EIX ESTRATÈGIC 4 - CULTURA I MEMÒRIA: De la cultura dels avis a la cultura dels néts

Fer del patrimoni, de la festa i de la memòria uns elements essencials que cal conservar i promocionar com a símbols de la identitat col·lectiva.

Entenem el patrimoni no únicament com un conjunt de béns, objectes o edificis "valuosos" des d'un punt de vista material o instrumental, sinó com tots aquells elements tant materials com immaterials en que el valor simbòlic pot ser tant o més important que el valor material atès que constitueixen un reflex de la pròpia identitat d'una col·lectivitat.

Aquesta interpretació confereix al patrimoni una clara dimensió social, una dimensió que fa necessària la seva preservació, però també la seva difusió i divulgació, garantir-ne l'accés i el gaudi a tota la ciutadania. Igualada compta amb un patrimoni arquitectònic i monumental remarcable, especialment notable pel que fa al patrimoni industrial, i d'un patrimoni immaterial on excel·leixen un seguit de festes i tradicions populars.

La preservació d'aquest patrimoni exigirà un esforç considerable i coordinat per part dels diferents agents implicats i l'adopció dels instruments i mecanismes d'intervenció que ho facin possible, començant per un Pla Director del Patrimoni Cultural.

Per bé que la dimensió social es consideri prioritària, el patrimoni també pot comportar una dimensió econòmica i esdevenir un factor de desenvolupament local relacionat bàsicament amb el turisme cultural. Igualada té camí per endavant en aquest àmbit, tal i com ja s'ha posat de relleu en l'eix estratègic anterior sobre cultura i desenvolupament.

OBJECTIUS

4.1 Garantir el coneixement del patrimoni cultural d'Igualada per assegurar-ne la conservació i la difusió.

Conèixer per estimar, i l'estima i la valoració del propi patrimoni material i immaterial constitueix la millor garantia per assegurar-ne la conservació. En aquest sentit es imprescindible conèixer el patrimoni en totes les seves facetes i dimensions, des dels elements més espectaculars o vistosos fins a aquells que poden semblar més insignificants o fins i tot incòmodes d'assumir. Aquest coneixement requereix d'una sèrie d'accions per localitzar, inventariar, estudiar i difondre tots elements de memòria de la ciutat entre una ciutadania que els pugui identificar i s'hi pugui reconèixer.

4.2 Incrementar la difusió del patrimoni de la ciutat tant a Igualada com a l'exterior.

El públic local és habitualment el primer desconexedor del propi patrimoni, i Igualada no n'és aquí una excepció. La difusió i divulgació dels elements i valors patrimonials

resulta doncs essencial per al seu coneixement. Cal emprendre una estratègia de divulgació a través de diferents vehicles i mitjans que arribi a tots els sectors de la ciutadania i que de forma simultània es pugui projectar ciutat enfora.

4.3 Promoure, divulgar, difondre, conservar i afavorir la investigació i la recerca científica, tant del patrimoni com la memòria.

La difusió dels elements del patrimonials, la divulgació dels seus valors entre la ciutadania són aspectes fonamentals de l'acció pública envers el patrimoni, però això no ha de fer perdre de vista la necessitat de mantenir obertes de forma permanent, línies d'estudi i recerca sobre patrimoni. Millorar el coneixement sobre el patrimoni conegut i localitzat, mantenir les portes obertes a la incorporació de nous valors al patrimoni local, impulsar i incentivar, en definitiva, la recerca sobre el patrimoni i la memòria...

4.4 Considerar Igualada com un espai de patrimoni cultural urbà.

La memòria d'una col·lectivitat difícilment es pot fer encavir entre quatre parets, encara que aquestes siguin les d'un magnífic museu o d'un excel·lent arxiu. Més enllà dels equipaments especialitzats i dels monuments més atractius, convindria visualitzar la ciutat com un espai patrimonial global, caracteritzat per la continuïtat que li aporten una sèrie d'elements construïts, urbanístics, o de paisatge urbà

PROJECTES BÀSICS

PATRIMONI INDUSTRIAL

El Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia i el patrimoni industrial són els pilars bàsics de la política de patrimoni.

El Museu de la Pell d'Igualada, que és un museu tècnic especialitzat en la pell i l'aigua i que forma part del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i de la Xarxa de Museus Locals, a més, ha d'incloure el Centre d'Interpretació del Territori de la nostra comarca i és el dipositari del fons local i comarcal arqueològic, pictòric, escultòric i d'objectes variats.

El Museu garanteix l'inventari, catalogació, restauració, estudi i difusió d'aquest patrimoni. El Museu és un centre cultural diversificat que compta amb diverses seccions i dependències - sala d'exposicions, auditori, centre d'investigació, etc.- i ha de millorar la seva relació amb la ciutat, urbanísticament i socialment.

D'altra banda, Igualada és una ciutat que no té un gran patrimoni antic, medieval o modern, però per contra, el paper destacat que va jugar en l'inici de la industrialització fa que el seu patrimoni industrial sigui notable, i aquest s'ha de convertir en una de les riqueses importants de la ciutat. Edificis com la fàbrica de Cal Boyer (seu del Museu de la Pell), Cal Font (seu de la Biblioteca Central), la Igualadina Cotonera, les múltiples xemeneies industrials, el gasòmetre de Cal Pasqual, són elements d'aquest patrimoni

que mostren el passat i la raó de ser de l'actualitat d'Igualada. Aquests elements permeten establir una seqüència temàtica amb un interès patrimonial remarcable.

És per això que es proposa activar la rehabilitació dels edificis industrials emblemàtics com a punts fonamentals estructuradors d'aquesta seqüència.

Cal advertir que els projectes que es concretin en aquesta direcció no estan exempts de dificultats. Les característiques i dimensions d'aquests edificis fan que la seva preservació i rehabilitació suposi un cost econòmic molt difícil d'afrontar des de l'administració local. Tanmateix, les característiques d'aquests espais els facultarien per acollir equipaments culturals de nova creació o d'altres que en l'actualitat s'allotgen en altres seus. L'ús social dels nous equipaments justifica l'esforç pressupostari de la rehabilitació.

En aquesta línia, es proposa activar una sèrie d'iniciatives en curs que es poden emmarcar en aquest projecte estratègic: agilitzar l'estudi de recuperació de l'antic l'escorxador que es porta a terme des de la Universitat Politècnica de Catalunya i establir els possibles usos d'aquest espai; vetllar per les accions que es duen a terme des del Parlament de Catalunya per a la recuperació de l'edifici de la Cotonera i el seu futur; treballar per la conservació del celler modernista de Cèsar Martinell i fer un seguiment de les accions empreses pels Amics de Cèsar Martinell.

Aquesta seqüència del passat industrial restaria però incompleta si es deixa de banda als protagonistes directes de la industrialització, especialment dels treballadors i treballadores. És per això que es proposa donar una dimensió social a aquesta tematització de la ciutat industrial, que entre d'altres iniciatives comportaria l'establiment al Museu d'una línia temàtica sobre la treball i la forma de vida dels obrers industrials.

TAULA DEL PATRIMONI I PLA DIRECTOR

L'altre projecte clau d'aquest àmbit temàtic proposa la creació d'una Taula del Patrimoni que es constitueixi amb l'objectiu de promoure l'elaboració d'un Pla Director del Patrimoni.

Aquest pla hauria d'esdevenir l'eix vertebrador de la política local de patrimoni, tal com s'ha apuntat en el diagnòstic del PACI. Un pla que incorpori els instruments i mecanismes necessaris per a una gestió integral i concertada del patrimoni local entre tots els agents implicats.

El Pla Director haurà de contemplar aspectes com un catàleg del Patrimoni i els instruments jurídics que en garanteixin la protecció; un pla d'usos dels edificis i espais catalogats; altres inventaris de conjunts a protegir com són els jaciments arqueològics o els elements arquitectònics i urbanístics.

El Pla Director haurà de preveure la implementació d'un Pla de Gestió del Patrimoni que defineixi prioritats, dissenyi projectes viables i estableixi els instruments de gestió oportuns.

OBJECTIUS

PROPOSTES

<p><i>4.1. Garantir el coneixement del patrimoni cultural d'Igualada per assegurar-ne la conservació i la difusió.</i></p>	<p>4.1.1 Centre d interpretació del Patrimoni</p> <p>El Museu de la Pell i Comarcal de l'Anoia ha de ser també el centre d'interpretació del patrimoni cultural i del patrimoni natural de la nostra comarca, el que avui s'entén com un centre d'interpretació del territori.</p> <p>4.1.2 Servei d arxiu municipal</p> <p>Redactar un reglament del Servei d'Arxiu Municipal que contempli entre altres funcions: la gestió dels documents administratius, l'accés a la documentació (consultes, préstecs, reproduccions) i la protecció i difusió del patrimoni documental del municipi.</p> <p>Afavorir el lliurament a l'Arxiu de tot tipus de documentació relacionada amb la memòria col·lectiva de la ciutat, on s'inclouria tipologies de documentació que sovint no es contempla com ara documentació d'empreses, societats, associacions, centres d'ensenyament, etc.</p> <p>Crear la figura d'un arxiver/a municipal</p> <p>4.1.3 Biblioteca</p> <p>Treballar perquè la Biblioteca desenvolupi totes les potencialitats que pot assolir l'equipament: un servei d'informació, de promoció de la lectura, d'autoaprenentatge, de suport a l'educació, de lleure i d'accés a les noves tecnologies, un espai de convivència.</p> <p>Conservar, estudiar i divulgar la documentació, en qualsevol suport, referida a la comarca i als autors locals, i vetllar pels fons especials dipositats a la Biblioteca</p> <p>4.1.5 Cultura popular i festes tradicionals.</p> <p>Potenciar la cultura popular com a eina de dinamització i de difusió cultural sense oblidar la cultura festiva (festes major i de barri).</p> <p>Destacar el potencial integrador de les festes populars i molt especialment de la Festa Major. Difondre entre la ciutadania, especialment entre els nou vinguts aquesta dimensió de la cultura popular local i treballar aquest potencial des de l'escola.</p> <p>Revitalitzar el cicle festiu de carnaval per aconseguir una major</p>
--	--

	<p>participació de la gent i recuperar l'esperit que li és propi.</p> <p>Revisar alguns aspectes de la festa dels Tres Tombs per millorar-los i donar-los alguna singularitat. Actualitzar la festa, prioritzant les activitats relacionades amb els animals domèstics i de companyia i incorporar elements de la tradició mediterrània relacionats amb la festa de Sant Antoni.</p> <p>Revisar i actualitzar alguns aspectes de la Cavalcada de Reis per adaptar-la a la realitat social del segle XXI.</p>
<p><i>4.2. Incrementar la difusió del patrimoni de la ciutat tant a Igualada com a l'exterior.</i></p>	<p>4.2.1 Servei d informació i dinamització turística</p> <p>Crear un servei que concentri les tasques d'informació, difusió i dinamització turística, amb elements com: oficina d'informació, servei de guies i visites concertades, itineraris guiats, visites teatralitzades...</p> <p>4.2.2 Educació sobre el patrimoni i escola</p> <p>Fer programes que afavoreixin el coneixement del patrimoni natural i cultural de la comarca entre els escolars.</p> <p>Revisar, actualitzar i ampliar els materials editats i propiciar la creació de nous recursos.</p> <p>4.2.3 Donar a conèixer els valors arquitectònics contemporanis</p> <p>Difusió dels valors arquitectònics i culturals contemporanis (Biblioteca, IES Mercader, Cementiri Nou)</p> <p>4.2.4 Festes tradicionals</p> <p>Elaborar un pla de recuperació i de promoció, interna i externa, de les festes tradicionals.</p>
<p><i>4.3. Promoure, divulgar, difondre, conservar i afavorir la investigació i la recerca científica, tant del patrimoni com la memòria.</i></p>	<p>4.3.1 Cultura científica</p> <p>Potenciar la recerca referida al patrimoni i a la cultura científica en general.</p> <p>Facilitar la tasca investigadora d'universitats, Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada, altres associacions i particulars, entesa com una contribució cultural a la ciència.</p>

	<p>4.3.2 Material informatiu</p> <p>Crear una línia editorial específica del patrimoni local que produeixi material informatiu en diferents suports (paper, vídeos, web...)</p> <p>4.3.3 Patrimoni immaterial</p> <p>Promoure la investigació i recuperació del patrimoni immaterial referit a aspectes com: registres orals a persones grans, llegendes, girs idiomàtics, topònims, utilleria i argot industrial, personatges populars, tradicions orals, formes de vida, creences, costums, celebracions, rituals, artesanía, cançons, danses...</p> <p>4.3.4 Formes de vida familiar</p> <p>Incentivar l'estudi de les formes de vida familiar pròpies de la industrialització a Igualada, establint un programa d'actuació a través de l'Arxiu, la Biblioteca i el Museu.</p> <p>Preveure la creació d'una borsa d'estudis adreçada a estudiants o professionals que vulguin participar en aquesta tasca.</p> <p>4.3.5 Història d Igualada</p> <p>Elaborar i editar una història d'Igualada, rigorosa i actual en el marc d'un programa de difusió de la història local que pot incorporar accions com un curs permanent d'història d'Igualada.</p>
<p><i>4.4. Considerar Igualada com un espai de patrimoni cultural urbà</i></p>	<p>4.4.1 Parc industrial i fluvial</p> <p>Definir la zona del barri adober i el Rec com a parc fluvial i industrial, destacant-ne els valors de patrimoni industrial i de paisatge urbà</p> <p>Preveure la recuperació/rehabilitació dels espais ocupats per indústries en actiu si aquestes traslladen la seva activitat cap altres zones.</p> <p>El Museu de la Pell d'Igualada, reuneix les condicions -tant per la seva localització com per la seva especialització temàtica- per esdevenir la locomotora d'aquest sector, i un dels pilars indispensables del projecte.</p> <p>4.4.2 Pla integral del nucli antic</p> <p>Determinar dins el Pla Director del Patrimoni les actuacions</p>

	<p>relacionades amb el planejament, la projecció, la conservació i la gestió del nucli antic.</p> <p>4.4.3 Urbanisme cultural</p> <p>Convertir les reformes urbanístiques en un revulsiu per a nous usos culturals dels espais de la ciutat</p> <p>4.4.4 Conservar i condicionar el Patrimoni Local</p> <p>Establir un seguiment arqueològic del terme municipal i declarar zona d'especial protecció arqueològica el nucli antic.</p> <p>Cobrir aspectes com la restauració preventiva, la restauració definitiva o protocols d'actuació als jaciments arqueològics.</p> <p>4.4.5 Patrimoni natural</p> <p>Convertir el riu com eix vertebrador del patrimoni natural del municipi i la comarca.</p> <p>Treballar amb l'àrea d'urbanisme per la millora del patrimoni natural: guixeres, riu Anoia, zona de Sant Jaume, parcs de la ciutat, etc.</p> <p>4.4.6 Enllumenat dels monuments</p> <p>Millorar les condicions d'enllumenat dels monuments, especialment dels edificis modernistes.</p> <p>4.4.7 Senyalització d edificis i béns d interès</p> <p>Mantenir la campanya de senyalització d'edificis singulars.</p> <p>4.4.8 Millorar els accessos i fer aparcaments al museu</p> <p>El Pla del Rec ha de preveure i resoldre els problemes d'accessibilitat i aparcament del Museu i afavorir la integració urbanística d'aquest sector urbà amb la ciutat.</p> <p>4.4.9 Finalitzar les obres del Teatre Municipal i Ateneu</p> <p>Adequar el segon pis del teatre Municipal l'Ateneu i corregir els defectes d'ubicació dels seients si és necessari.</p>
--	---

ANNEX 1. HORIZÓ D EQUIPAMENTS CULTURALS A LA CIUTAT

Els projectes bàsics i les propostes incorporades en aquest document, comprenen un seguit d'actuacions en matèria d'equipaments, que unides a les dotacions actuals permeten dibuixar l'horitzó dels equipaments culturals a Igualada en un termini més o menys proper. El mapa d'equipaments culturals constitueix un element essencial per al planejament del futur de la ciutat, i com a contribució a la definició d'un necessari model de ciutat.

Donat que un element important de la política cultural és la preservació del patrimoni en general, i de l'arquitectònic en particular, i que la ciutat d'Igualada té un important patrimoni relacionat amb la ciutat industrial que ha sigut i segueix sent, el criteri general que ha de presidir la definició del mapa d'equipaments culturals és el de situar aquests equipaments, sempre que sigui possible, en edificis que cal conservar. Edificis protegits que figuren al catàleg del Pla Especial de Protecció del Patrimoni pel seu valor intrínsec, i edificis que testimonien el passat industrial i el paper que va jugar la ciutat d'Igualada en el procés d'industrialització de Catalunya.

Equipaments culturals bàsics

La ciutat d'Igualada té avui aquests equipaments ben resolts, en ple funcionament i connectats a les xarxes supramunicipals (veure document de diagnòstic):

- El **Teatre Municipal i Ateneu**. Teatre històric de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, rehabilitat l'any 1995. Ofereix programació estable de teatre, música i dansa. Pertany a la Xarxa de Teatres Públics de Catalunya, rep suport de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació de Barcelona. Tot i així, cal acabar la rehabilitació del segon pis. En aquest moment està funcionant a ple rendiment.
- La **Biblioteca Central d'Igualada**. Situada a l'antiga fàbrica de Cal Font, conserva la seva xemeneia. Inaugurada l'any 1999, pertany a la xarxa de biblioteques de la Diputació de Barcelona i fa la funció de coordinar les biblioteques públiques de la comarca. Té una sala d'exposicions i una sala d'actes. El punt de suport de la Universitat Oberta de Catalunya està situat a la Biblioteca.
- El **Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia**. Situat a la fàbrica tèxtil de Cal Boyer. És secció del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica, de la Generalitat de Catalunya, i pertany a la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona. Inclou també l'antiga adoberia de Cal Granotes, del segle XVIII, i una secció de l'aigua. Com a Museu Tècnic està acabat, però cal completar el projecte amb una sala dedicada a Centre d'Interpretació del Patrimoni. Té un Auditori i una sala d'exposicions.
- L'**Arxiu Comarcal de l'Anoia** està situat a Cal Maco. Inclou l'Arxiu Fotogràfic Municipal. En el mateix edifici hi ha la Sala Municipal d'Exposicions i la seu de l'Agrupació Fotogràfica d'Igualada. Cal acabar la rehabilitació de l'edifici, per poder ampliar l'Arxiu.
- **Sales Municipals d'Exposicions**.

Les sales d'exposicions actuals son les següents:

La Sala Municipal d'Exposicions, situada a l'edifici de Cal Maco, a la pl. de la Creu.

La Sala d'exposicions del Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia.

La Sala d'exposicions de la Biblioteca Central d'Igualada.

La Sala d'exposicions del Centre Cívic La Talaia, al barri de Fàtima.

La Sala d'exposicions de la casa del parc, al Parc del Xipreret, que funciona com a tal els mesos d'estiu.

Està prevista una altra sala d'exposicions als baixos del nou edifici del Carrer Garcia Fossas, on a més es preveu instal·lar-hi una oficina d'informació cultural i turística.

Equipaments cívics

A la ciutat d'Igualada hi ha uns equipaments la principal finalitat dels quals és assegurar la cohesió social i el dinamisme cívic. Es tracta del **Centre Cívic del barri de Fàtima** i del **Casal del Barri de Montserrat**, el primer de titularitat i gestió municipal, i el segon de la Generalitat de Catalunya, concretament de la Conselleria de Benestar Social.

Els dos estan situats en barris que en el seu origen foren d'immigració, i estan jugant el paper de dinamització social de les respectives poblacions, i alhora, asseguren la relació amb la resta de la població d'Igualada.

Donada la dinàmica de creixement urbà, és necessari completar aquests equipaments amb un **Centre Cívic del Nucli Antic**. La seva principal finalitat és la d'assegurar la dinamització del Nucli Antic, però amb una clara vocació de centralitat urbana i de servei a tota la ciutat. Aquest equipament pot situar-se a l'Ateneu Igualadí, si hi ha acord amb l'entitat, el que suposaria la seva conversió en un servei públic, o bé en un edifici de nova planta. Cal també estudiar la viabilitat que aquest equipament inclogués un alberg juvenil – residència.

També al centre de la ciutat, concretament a l'antic col·legi dels Maristes, avui edifici municipal, es té el projecte de situar-hi un **Casal d'Entitats**, que ha de ser un element dinamitzador del món associatiu.

Altres equipaments culturals

L Escorxador

L'antic Escorxador és un edifici modernista de propietat municipal, inclòs en el Catàleg d'edificis a protegir, que està situat en una illa de grans dimensions. Es proposa convertir l'Escorxador en un gran equipament cultural, centrat en la música, les arts plàstiques i la cultura popular.

Es proposa que aquí hi tingui la seu l'Escola Municipal de Música i el Conservatori de Grau Mitjà, l'Escola Municipal d'Art, i que a més hi hagi un Auditori/sala de concerts, bucs d'assaig per a grups de joves músics, espais per a les corals i altres grups musicals, (corals infantils, etc.), i també convertir la nau de l'escorxador pròpiament dit el lloc on s'hi exposin els elements festius tradicionals i folklòrics de la nostra ciutat: els gegants, els capgrossos, dracs, etc. També seria la seu dels grups de cultura tradicional d'Igualada.

Aquest equipament s'ha de construir en fases, però sempre amb la idea de convertir-lo en una gran equipament cultural, en una fàbrica cultural de la ciutat.

La Igualadina Cotonera

Aquest edifici emblemàtic de la industrialització a la nostra ciutat és avui declarat Bé d'Interès Local, i està destinat a convertir-se, pel seu valor patrimonial, en un dels símbols d'Igualada, com a ciutat pionera en el procés de mecanització de la indústria del cotó a Catalunya.

La seva rehabilitació no ha de comportar tan sols la conservació de l'edifici i la destinació a un ús "cultural", sinó que ha de ser un dels motors que generin una profunda transformació urbanística d'una zona de la nostra ciutat avui completament degradada. Aquesta transformació s'ha de fer en connivència amb els agents afectats de la zona, i ha de plantejar-se com una transformació àmplia i profunda d'una àrea bastant extensa del casc urbà.

Es proposa destinar aquest edifici per a usos universitaris, entenent la seu de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica d'Igualada, l'Escola Superior d'Adoberia, i la seu dels centres d'investigació vinculats a ella, tant de la pell com del paper, així com d'altres que puguin aparèixer en el futur.

Cal Font

La transformació de Cal Font, al bell mig de la ciutat, que ha suposat el pas d'una antiga i molt gran fàbrica tèxtil a una zona residencial i comercial, amb aparcament subterrani, i amb un equipament cultural significatiu com és la Biblioteca Central d'Igualada, ha de completar-se en la seva darrera fase. En aquesta fase l'ajuntament d'Igualada impulsa la creació de sales multicines, a més d'una àrea comercial i d'oficines, i un hotel, tot evidentment en mans de la iniciativa privada. També s'hi preveu un espai d'equipament municipal, que podria ser un complement de la Biblioteca: sala d'estudi amb funcionament horari autònom, i un espai de dipòsit patrimonial i un punt d'informació.

Palau Firal

Entre les assignatures pendents de la ciutat hi ha el Palau Firal que ha de tenir unes característiques d'espai polivalent. L'oci i els serveis generals avui estan molt lligats a la cultura. El nou recinte ha de preveure un espai per a manifestacions culturals

majoritàries: macroconcerts (*rockodrom*), grans esdeveniments, palau de congressos...
Un espai firal a cavall entre la política cultural, econòmica i turística.

ANNEX 2. PARTICIPANTS EN EL PLA D ACCIÓ CULTURAL D IGUALADA

Carina Alcoberro i Just
Josep Alert i Puig
Manuel Amoscotegui i Paguillo
Josep Asbert i Mestres
Magda Barrieras i Aledo
M. Goretti Bartrolí i Piqué
Tona Batallé i Segura
Joan Bernadí i Roma
Josep Bernaus i Canosa
Meritxell Berneda i Adell
Andreu Boixadé i Bordoll
Xavier Boixadé i Bordoll
Georgina Bordas i Llombart
Víctor Borràs i Gasch
Julián Borrega i García
Marta Bueno Sanz
Amadeu Caballé i Solé
Lino Camelia i Intelisano
Miquel Canet i Sabaté
Josep Castelltort i Riba
Toni Cortès i Minguet
Rosa Costa-Jussà i Bordas
Núria Crosas i Barcia
Mercè Cuadras i Vidal
Josep M. Cuadras i Vizcarra
Maria Dalmases i Martí
Jordi Dalmau i Ribalta
Laura Dalmau i Ribalta
Antoni de Solà i Pareta
M. Dolores del Castillo Álvarez-Cedrón
Lleonard del Rio i Campmajó
Manel Díaz i Parcerisas
Rafael Dionis i Raurell
Joan Domingo i Caballol
Susana Enrich i Palmés
Maria Francisca Enrich i Murt
Jesús Enrique de Pedro
Glòria Escala i Romeu
Gemma Estrada i Planell
M. Rosa Falip i Coll
Jaume Farrés i Cobeta
Núria Fernández i Balsells
Enric Ferrer i Solà
Joan Francesc Fitó i Mussons

Susana Llopart i Belloc
Maria Manubens i Montanyà
Marc Marcé i Nogué
Pere Marí i Casanovas
Manel Marimon i Gomis
Guillem Martí i Borràs
Josep Mas i Planell
Salvador Massana i Guasch
Maria Carme Mateu i Ratera
Jordi Mateu i Lliró
Jordi Mercader i Parés
Cristina Miret i Jorba
Magí Molas i Pineda
Maribel Nogué i Felip
Montserrat Oliva i Segura
Salvador Palà i Ibáñez
Josep m. Palau i Arnau
Xavier Pedraza i Jordana
Jaume Planas i Miquel
Magí Puig i Gubern
Isidre Quintana i Solà
Jep Rabell i Padró
Pere Regordosa i Busqué
Joan Rey i Alemany
Carolina Riba i Gabarró
Teresa Riba i Tomàs
Francesc Ricart i Orús
Jaume Ribera i Marimon
Gemma Riera i Berenguer
Roser Rubí i Llansana
Eduard Ruiz i Martínez
Joan Sabaté i Camps
Josefina Sabater
Assumpta Sagristà i Rodó
Joan Sala i Vilaseca
Jordina Sales i Carbonell
Rosa M. Sánchez i Fuentes
Jordi Sellarès i Poch
Josefina Sendra
Àurea Solsona i Castells
Joel Soriano i Botines
Miquel Térmens i Graell
Joan Tomàs i Tomàs
Josep M. Torras i Ribé

Antoni Fusté i Piñol
Ricard Fusté i Solé
Francina Gabarró i Castelltort
Josep Gaya
Xavier Gener
Sílvia González i Campos
Joel Grau i Lluçà
Rosa Grau i Pasqual
M. Àngels Gual i Aribau
Montserrat Guix i Estany
Jordi Hervàs i Solà
Maria Hervàs i Solà
Marc Hervàs i Solà
Josep Jorba i Rovira
Lluís Jubert i Gutiérrez
Teresa Lladó i Riba
Antoni Llena i López
Joan Llopart i Belloc

Joan Tort i Rossell
Joan Valentí i Cortès
Pep Valls i Oliván
Jesús Varela i Manubens
Xesca Vela i Carmona
Roser Vidal i Llacuna
Carme Vilà i Nández
Ramon Vilà i Briansó
Maria Dolors Vilanova
Maria Vilanova i Piqué
Fina Vilarrúbias i Calaf
Daniel Vilarrúbias i Cuadras
Josep M. Vilarrúbias i Serarols
Judit Vives i Soler
Xavier Vives i Sabaté
Manel Vizcarra i Martí
Àlvar Ymbernón i Tarrida

ANNEX 3. CRÈDITS

El Pla d'Acció Cultural d'Igualada és una iniciativa de l'Institut Municipal de Cultura d'Igualada que compta amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona. Ha estat organitzat en dues fases de treball: una de Diagnòstic i una de Propostes, i a més dels participants suara esmentats hi han jugat un paper destacat:

Xavier Badia i Cardús. Regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Igualada

Francesc Rossell i Farré. Cap del Servei de Cultura de l'Institut Municipal de Cultura d'Igualada.

A la Fase de Diagnòstic, la composició dels equips coordinadors de les Taules de treball ha estat la següent:

Taula de treball 1: CULTURA I TERRITORI

Josep M. Palau i Arnau. President d'Òmnium Cultural-delegació a l'Anoia (membre del Consell de Cultura).

Joaquim Solé i Vilanova. Doctor en economia i catedràtic de finances públiques de la Universitat de Barcelona (expert local).

Carles Feiner i Alonso. Sociòleg. Treballador de l'Administració local i expert en cultura popular i tradicional (expert extern).

Francesc Rossell i Farré. Cap del Servei de Cultura de l'IMC (tècnic municipal).

Taula de treball 2: CULTURA I SOCIETAT

Ignasi Vilanova i Calzada. President de Bitrac Dansa (membre del Consell de Cultura).

Laia Torras i Sagristà. Llicenciada en ciències polítiques i ciències de la informació. Treballa a la Fundació Jaume Bofill (experta local).

Marta Comas i Sàbat. Antropòloga. Treballa a la Fundació Jaume Bofill. Experta en temes de dinàmiques socials i interculturalitat (experta externa).

Ada Jover i Sampere. Dinamitzadora de cultura de l'IMC (tècnica municipal).

Taula de treball 3: CULTURA I CREACIÓ

M. Teresa Farrés i Amenós. Representant d'Unicoop Cultural (membre del Consell de Cultura).

Maria Enrich i Murt. Llicenciada en filologia catalana. Programadora de Cal Ble (experta local)

Anna Crosas i Barcia. Llicenciada en filosofia. Tècnica d'arts visuals de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona (experta externa).

M. Teresa Miret i Solé. Directora de la Biblioteca Central d'Igualada (tècnica municipal).

Taula de treball 4: CULTURA I MEMÒRIA

Magí Puig i Gubern. President de l'AUGA (membre del Consell de Cultura).
Carolina Riba i Gabarró. Secretària del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada (experta local).
Josep Sampera i Arimon. Gerent del Consorci del Patrimoni de Sitges. President de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural (expert extern).
Jordi Enrich i Hoja. Director del Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia (tècnic municipal).

A la Fase de Propostes, la composició dels equips coordinadors de les Taules de treball dels diferents eixos estratègics ha estat la següent:

Eix estratègic 1: LA CULTURA I LA PARTICIPACIÓ DELS CIUTADANS

Pere Marí i Casanovas. Enginyer tècnic mecànic i professor de l'Escola Universitària d'Enginyeria Tècnica Industrial d'Igualada. Membre de la Junta de Debat a Bat i soci de l'Ateneu Igualadí (expert local).
Fernando Pindado Sánchez. Llicenciat en Dret i professor del postgrau *Participació i desenvolupament sostenible* de la Universitat Autònoma de Barcelona (expert extern).
Ada Jover i Sampere. Dinamitzadora de Cultura de l'Institut Municipal de Cultura (tècnica municipal).

Eix estratègic 2: DE LA FÀBRICA INDUSTRIAL A LA FÀBRICA DE CULTURA

Montserrat Oliva i Segura. Directora del CEIP Emili Vallès i llicenciada en belles arts (experta local).
Francesc Vila i Albet. Cap del Servei de Difusió Artística de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona (expert extern).
M. Teresa Miret i Solé. Directora de la Biblioteca Central d'Igualada (tècnica municipal).

Eix estratègic 3: NUCLI URBÀ I XARXA TERRITORIAL

Jordi Mateu i Lloró. Excursionista i membre de diverses entitats culturals i ecologistes (expert local).
Joan Roca i Albert. Geògraf i coordinador de la col·lecció BCN de la Biblioteca Històrica de l'Institut Municipal d'Història de Barcelona (expert extern).
Francesc Rossell i Farré. Cap de Servei de l'Institut Municipal de Cultura (tècnic municipal).

Eix estratègic 4: DE LA CULTURA DELS AVIS A LA CULTURA DELS NÉTS

Gemma Estrada i Planell. Historiadora de l'art i professora d'ensenyament secundari (experta local).
Carles Vicente i Guitart. Cap del Servei de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona (expert extern).
Jordi Enrich i Hoja. Director del Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia (tècnic municipal).

Els aspectes metodològics del Pla d'Acció Cultural d'Igualada has estat desenvolupats i coordinats per:

Eduard Miralles i Ventimilla. Director del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

Carme Garcia i Soler. Tècnica del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

Elena de Alós i Bonilla. Becària del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona

Santi Martínez i Illa. Geògraf especialitzat en serveis culturals. Col·laborador de la Diputació de Barcelona. Relator dels documents de Diagnòstic i de Propostes.

Maig de 2002